

16. Sustabdymas ir nutraukimas Rangovo iniciatyva

16.1

Rangovo teisė sustabdyti Darbą

Jeigu Inžinierius, pagal 14.6 punktą [*Tarpinio mokėjimo pažymų išdavimas*], neišduoda Mokėjimo pažymos, arba Užsakovas neįvykdo 2.4 punkto [*Užsakovo finansinis pasirengimas*] arba 14.7 punkto [*Mokėjimas*] reikalavimų, tai Rangovas, ne vėliau kaip prieš 21 dieną apie tai pranešęs Užsakovui, gali sustabdyti darbą (arba sulėtinti darbo tempą), jeigu jis nebus gavęs (ir tol, kol gaus) Mokėjimo pažymos, pagrįsto paaiškinimo arba mokėjimo, atsižvelgiant į situaciją ir kaip parašyta pranešime.

Rangovo veiksmas neturi pažeisti jam suteiktų teisių gauti delspinigius, pagal 14.8 punktą [*Pavėluotas mokėjimas*], ir nutraukti Sutartį, pagal 16.2 punktą [*Nutraukimas Rangovo iniciatyva*].

Jeigu Rangovas vėliau gauna tokią Mokėjimo pažymą, pagrįstą paaiškinimą arba mokėjimą (kaip aprašyta atitinkamame punkte ir anksčiau minėtame pranešime), tai jis kuo greičiau privalo atnaujinti normalų darbą.

Jeigu Rangovas, laikydamasis šio punkto nuostatų, vėluoja ir (arba) patiria Išlaidų dėl sustabdyto darbo (arba dėl sulėtinto darbo tempo), tai jis apie tai turi pranešti Inžinieriui ir, pagal 20.1 punktą [*Rangovo pretenzijos*], įgyja teisę gauti:

- (a) laiko pratęsimą, pagal 8.4 punktą [*Baigimo laiko pratęsimas*], dėl bet kurio tokio uždelimo, jeigu yra arba bus vėluojama baigti, ir
- (b) bet kurių tokių Išlaidų apmokėjimą, įskaitant ir pagrįstą pelną, kurie turi būti įtraukiami į Sutarties kainą.

Inžinierius, gavęs šį pranešimą, privalo toliau veikti pagal 3.5 punktą [*Sprendimai*], kad šiais klausimais sutartį arba nuspręstų.

16.2

Nutraukimas Rangovo iniciatyva

Rangovui turi būti suteikta teisė nutraukti Sutartį, jeigu:

- (a) Rangovas, atsižvelgdamas į 2.4 punkto [*Užsakovo finansinis pasirengimas*] nuostatų nevykdymą, per 42 dienas nuo pranešimo, pagal 16.1 punktą [*Rangovo teisė sustabdyti Darbą*], įteikimo dienos negauna pagrįsto paaiškinimo,
- (b) Inžinierius, gavęs Ataskaitą ir aiškinamuosius dokumentus, per 56 dienas neišduoda atitinkamos Mokėjimo pažymos,
- (c) Rangovas, pasibaigus 14.7 punkte [*Mokėjimas*] nurodytam laikui, per 42 dienas, per kurias turi būti sumokėta (išskyrus atskaitymus pagal 2.5 punktą [*Užsakovo pretenzijos*]), negauna sumos, jam priklausančios pagal Tarpinio mokėjimo pažymą,
- (d) Užsakovas apskritai nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų,
- (e) Užsakovas nevykdo 1.6 punkto [*Rangos sutartis*] arba 1.7 punkto [*Perleidimas*] reikalavimų,
- (f) užsitęsęs sustabdymas paveikia Darbų visumą, kaip aprašyta 8.11 punkte [*Užsitęsęs sustabdymas*], arba
- (g) Užsakovas bankrutuoja arba tampa nemokus, pradėtas jo įmonės likvidavimas, turi teismo ar administracinę nutartį, turi įsiskolinimų kreditoriams arba vykdo veiklą, prižiūrimas bankroto administratoriaus, patikėtinio ar vadybininko, veikiančio jo kreditorių naudai, arba jeigu atliktas koks nors veiksmas ar

atsitinka įvykis, kuris (pagal galiojančius įstatymus) turi panašų poveikį, kaip ir bet kuris kitas anksčiau minėtas veiksmas arba įvykis.

Rangovas, esant bet kurioms prieš tai išvardytoms aplinkybėms, gali nutraukti Sutartį, Užsakovui apie tai pranešęs prieš 14 dienų. Tačiau (f) arba (g) pastraipose nurodytais atvejais pranešdamas raštu Rangovas Sutartį gali nutraukti iš karto.

Rangovo pasirinkimas nutraukti Sutartį neturi pažeisti kurių nors kitų iš Sutarties arba kitaip kylančių jo teisių.

16.3

Darbo nutraukimas ir Rangovo įrengimų pašalinimas

Įsigaliojus pranešimui dėl Sutarties nutraukimo, pagal 15.5 punktą [*Užsakovo teisė nutraukti Sutartį*], pagal 16.2 punktą [*Nutraukimas Rangovo iniciatyva*] arba pagal 19.6 punktą [*Teisė nutraukti Sutartį, mokėjimai ir atleidimas nuo prievolių*], Rangovas nedelsdamas privalo:

- (a) nutraukti visą tolesnį darbą, išskyrus tokį, kurį atlikti dėl gyvybės ar nuosavybės apsaugos arba dėl Darbų saugos galėjo nurodyti Inžinierius,
- (b) perduoti Rangovo dokumentus, įrangą, Medžiagas ir kitą darbą, už kuriuos Rangovui jau sumokėta, ir
- (c) pašalinti visas kitas Prekes iš Statyb vietės, išskyrus tas, kurios būtinos saugai darbe užtikrinti, ir pats palikti Statyb vietę.

16.4

Mokėjimas nutraukus

Įsigaliojus pranešimui dėl Sutarties nutraukimo, pagal 16.2 punktą [*Nutraukimas Rangovo iniciatyva*], Užsakovas nedelsdamas privalo:

- (a) grąžinti Rangovui Atlikimo užtikrinimą,
- (b) sumokėti Rangovui, pagal 19.6 punktą [*Teisė nutraukti Sutartį, mokėjimai ir atleidimas nuo prievolių*], ir
- (c) sumokėti Rangovui sumą, už bet kurį prarastą pelną ir (arba) už kitus dėl šio nutraukimo Rangovo patirtus nuostolius arba žalą.

17. Rizika ir atsakomybė

17.1

Nuostolių atlyginimas

Rangovas privalo suteikti nuostolių atlyginimo garantiją ir apsaugoti Užsakovą, Užsakovo personalą ir atitinkamus jų atstovus nuo visų pretenzijų, kompensacijų, nuostolių bei išlaidų (įskaitant mokesčius ir išlaidas už teisinės paslaugas), atsižvelgdamas į:

- (a) bet kurio asmens kūno sužalojimą, negalavimą, ligą arba mirtį, kylančius, sukeliamus arba atsiradusius dėl Rangovo projektavimo (jeigu yra), Darbų vykdymo, baigimo ir jų ištaisymo, jeigu tai nepriskirtina kuriam nors Užsakovo, Užsakovo personalo arba atitinkamo jų atstovo aplaidumui, tyčiniam veiksmui arba Sutarties pažeidimui; ir
- (b) bet kurios nuosavybės, nekilnojamosios arba asmeninės (kitos nei Darbai), nuostolius ir praradimą tiek, kiek toks nuostolis arba praradimas:
 - (i) kyla, jie yra sukeliami arba atsiranda dėl Rangovo projektavimo (jeigu yra), Darbų vykdymo, baigimo ir bet kurių defektų ištaisymo, ir
 - (ii) yra priskirtini kokiame nors Rangovo, Rangovo personalo, jų atitinkamų atstovų arba kokio nors kito asmens, tiesiogiai arba netiesiogiai jų įdarbinto, aplaidumo, tyčinio veiksmo arba Sutarties pažeidimo.

Užsakovas privalo suteikti nuostolių atlyginimo garantiją ir apsaugoti Rangovą, Rangovo personalą ir atitinkamus jų atstovus nuo visų pretenzijų, kompensacijų, nuostolių ir išlaidų (įskaitant mokesčius ir išlaidas už teisinės paslaugas), atsižvelgiant į (1) kūno sužalojimą, negalavimą, ligą arba mirtį, kurie priskirtini kokiam nors Užsakovo, Užsakovo personalo arba kurio nors atitinkamo jų atstovo aplaidumui, tyčiniam veiksmui arba Sutarties pažeidimui, ir (2) dalykus, už kuriuos atsakomybė gali būti neapdrausta, kaip nurodyta 18.3 punkto [*Atsakomybės draudimas už padarytą žalą fiziniam asmeniui arba turtui*] (d) pastraipos (i), (ii) ir (iii) dalyse.

17.2

Rangovo rūpinimasis Darbais

Rangovas privalo prisiimti visišką atsakomybę už Darbų ir Prekių priežiūrą nuo Darbo pradžios ir kol visiems Darbams bus išduota (arba laikoma, kad išduota pagal 10.1 punktą [*Darbų ir Grupių perėmimas*]) Perėmimo pažyma, kai atsakomybė už Darbų priežiūrą turi pereiti Užsakovui. Jeigu Perėmimo pažyma kuriai nors Grupei arba Darbų daliai yra išduota (arba laikoma, kad ji išduota), tai tada atsakomybė už tos Grupės arba Darbų dalį turi pereiti Užsakovui.

Kai atsakomybė perduota Užsakovui, Rangovas privalo imtis atsakomybės už tokio darbo priežiūrą, kuris nėra baigtas Perėmimo pažymoje nurodytą dieną tol, kol šis nebaigtas darbas bus baigtas.

Jeigu Darbams, Prekėms ar Rangovo dokumentams padaroma kokia nors žala arba jie prarandami tuo metu, kai už jų priežiūrą atsako Rangovas ir dėl kokios nors priežasties, neįvardytos 17.3 punkte [*Užsakovo rizika*], tai Rangovas savo rizika ir sąskaita privalo ištaisyti praradimą arba žalą taip, kad Darbai, Prekės ir Rangovo dokumentai atitiktų Sutartį.

Rangovas privalo atsakyti už bet kuriuos nuostolius ir žalą, sukeltus jo atliktų veiksmų po to, kai buvo išduota Perėmimo pažyma. Rangovas taip pat privalo atsakyti už bet kuriuos nuostolius ir žalą, kuri atsiranda po to, kai buvo išduota Perėmimo pažyma, tačiau kyla dėl anksčiau buvusių įvykių, už kuriuos buvo atsakingas Rangovas.

17.3

Užsakovo rizika

Rizika, nurodyta 17.4 punkte žemiau, yra tokia:

- (a) karai, karo veiksmai (nesvarbu, karas paskelbtas ar ne), invazija, užsienio priešų veikla;
- (b) šalyje sukilimas, terorizmas, revoliucija, perversmas, karinė arba uzurpuota valdžia arba pilietinis karas;
- (c) maištas, pilietiniai neramumai arba riaušės šalyje, sukelti kitų asmenų, bet ne Rangovo personalo ir kitų Rangovo darbuotojų bei Subrangovų;
- (d) karinės ginkluotės panaudojimas karo tikslais, sprogstamosios medžiagos, jonizuojanti radiacija arba radioaktyvusis užterštumas šalyje, nebent tai būtų priskirtina, kad tokią karinę ginkluotę, sprogstamąsias medžiagas, radiaciją arba radioaktyvumą panaudojo Rangovas;
- (e) garso ar viršgarsiniu greičiu skriejančių skraidymo aparatų arba aviacijos sukeltos slėgio bangos;
- (f) Užsakovo naudojimas arba užėmimas bet kurios Nuolatinių Darbų dalies, išskyrus kaip gali būti numatyta pagal Sutartį;
- (g) bet kurios Darbų dalies projektavimas, kurį atlieka Užsakovo personalas arba kiti asmenys, už kuriuos atsako Užsakovas; ir
- (h) bet koks Nenumatomas gamtos jėgų veikimas, kurio joks patyręs rangovas negalėtų pagrįstai tikėtis, kad būtų galėjęs imtis tinkamų atsargumo priemonių.

17.4

Užsakovo rizikos padariniai

Jeigu ir tuo mastu, kiek kuri nors iš anksčiau 17.3 punkte nurodyta rizika sukelia nuostolių arba padaro žalą Darbams, Prekėms ar Rangovo dokumentams, tai Rangovas nedelsdamas privalo apie tai raštu pranešti Inžinieriui ir ištaisyti šiuos nuostolius arba žalą taip, kaip pareikalavo Inžinierius.

Jeigu Rangovas, ištaisydamas tuos nuostolius arba žalą, uždelsia ir (arba) patiria Išlaidų, tai jis privalo pateikti Inžinieriui kitą pranešimą ir jam, pagal 20.1 punktą [*Rangovo pretenzijos*], turi būti suteikta teisė gauti:

- (a) laiko pratęsimą, pagal 8.4 punktą [*Baigimo laiko pratęsimas*], dėl bet kurio tokio uždelsimo, jeigu yra arba bus vėluojama baigti, ir
- (b) apmokėjimą bet kurių tokių Išlaidų, kurios turi būti įtraukiamos į Sutarties kainą. Tais atvejais, kai taikomos 17.3 punkto [*Užsakovo rizika*] (f) ir (g) pastraipų nuostatos, prie Išlaidų taip pat turi būti pridėtas ir pagrįstas pelnas.

Inžinierius, gavęs anksčiau minėtą kitą pranešimą, privalo toliau veikti pagal 3.5 punktą [*Sprendimai*], kad šiais klausimais sutartų arba nuspręstų.

17.5

Intelektinės ir pramoninės nuosavybės teisės

Šiame punkte „pažeidimas“ reiškia bet kurio patento, registruoto projekto, autorių teisės, prekės ženklo, prekės pavadinimo, komercinės paslapties arba kitos intelektinės arba pramoninės nuosavybės, susijusios su Darbais, teisės pažeidimą (arba tariamą pažeidimą); ir „reikalavimas“ reiškia reikalavimą, įtarus pažeidimą (arba procesinius veiksmus, siekiant reikalavimą apginti teismine tvarka).

Kai Šalis, gavusi reikalavimą, neatsako kitai Šaliai raštu per 28 dienas, tai turi būti laikoma, kad pirmoji Šalis atsisakė bet kurios teisės į nuostolių atlyginimo garantiją pagal šį punktą.

Užsakovas privalo suteikti nuostolių atlyginimo garantiją ir apsaugoti Rangovą nuo visų pretenzijų, įtarus pažeidimą, kuris yra arba buvo:

- (a) neišvengiamas Rangovo vykdomų Sutarties sąlygų rezultatas; arba
- (b) Užsakovo kokio nors naudojimosi Darbais rezultatas:
 - (i) naudojant kitiems tikslams, nei nurodyta Sutartyje, arba iš jų tai kyla, arba
 - (ii) susijęs su bet kuriuo Rangovo nepatietu daiktu, jeigu toks naudojimas nebuvo Rangovui atskleistas iki Pradžios datos arba nėra aprašytas Sutartyje.

Rangovas privalo suteikti nuostolių atlyginimo garantiją ir apsaugoti Užsakovą nuo bet kurios kitos pretenzijos, susijusios su (i) bet kurių Prekių gamyba, naudojimosi, pardavimu arba importu ar (ii) bet kuriuo projektu, už kurį atsako Rangovas, arba kylančios dėl jų.

Jeigu Šaliai, pagal šį punktą, turi būti suteikta teisė gauti nuostolių atlyginimo garantiją, tai šią garantiją suteikianti Šalis gali (savo sąskaita) vesti derybas dėl pretenzijos patenkinimo ir kreiptis į teismą arba arbitražą, kuris gali dėl to kilti. Nuostolių atlyginimo garantiją suteikiančios Šalies sąskaita ir reikalavimu kita Šalis privalo bendradarbiauti sprendžiant ginčą dėl pretenzijos. Ši kita Šalis (ir jos personalas) neturi daryti jokių pareiškimų, kurie galėtų pažeisti šią garantiją suteikiančios Šalies teises, nebent nuostolių atlyginimo garantiją suteikianti Šalis, paprašyta tokios kitos Šalies tai padaryti, nepradėjo jokių derybų, bylinėjimosi arba arbitražo veiksmų.

17.6

Atsakomybės apribojimas

Nė viena Šalis neprivalo būti atsakinga kitai Šaliai dėl nuostolių naudojantis kuria nors dalimi Darbų, pelno praradimo, bet kurios kitos sutarties nuostolių arba dėl bet

kurių kitų netiesioginių arba padariniu tapusių ir kitos Šalies patiriamų nuostolių ar žalos, susijusių su Sutartimi kitaip nei pagal 16.4 punktą [*Mokėjimas nutraukus*] ir pagal 17.1 punktą [*Atsakomybės draudimas*].

Rangovo atsakomybė Užsakovui pagal šią Sutartį arba su ja susijusi, išskyrus pagal 4.19 punktą [*Elektra, vanduo ir dujos*], 4.20 punktą [*Užsakovo įrengimai ir pateikiamos medžiagos*], 17.1 punktą [*Atsakomybės draudimas*] ir 17.5 punktą [*Intelektinės ir pramoninės nuosavybės teisės*], negali viršyti Konkrečiose sąlygose nurodytos sumos arba (jeigu tokia suma nenurodyta) Priimtose Sutarties sumos.

Šis punktas neturi riboti įsipareigojimų nevykdančios šalies atsakomybės bet kuriuo apgavystės, tyčinio neveikimo arba neapdairaus aplaidumo atveju.

18. Draudimas

18.1

Bendrieji draudimo reikalavimai

Šiame straipsnyje kiekvienos draudimo rūšies „draudžiančioji Šalis“ reiškia Šalį, atsakingą už apdraudimą ir atitinkamame punkte nurodyto draudimo palaikymą.

Visada, kai draudžiančioji Šalis yra Rangovas, kiekvienas draudimas privalo būti atliktas, remiantis Užsakovo patvirtintomis sąlygomis ir jo nurodytų draudikų. Tos sąlygos turi atitikti bet kurias sąlygas, dėl kurių abi Šalys susitarė dar prieš Akcepto rašto datą. Tas susitarimas dėl sąlygų turi viršenybę prieš šio straipsnio nuostatas.

Visada, kai draudžiančioji Šalis yra Užsakovas, kiekvienas draudimas privalo būti atliktas pagal nuostatas, suderintas su išsamiu aprašymu, pridėtu prie Konkrečių sąlygų.

Jeigu draudimo liudijimas išduotas bendras visiems apdraustiesiems, tai nuostoliai padengiami atskirai kiekvienam apdraustajam, lyg draudimo liudijimą turėtų kiekvienas iš jų. Jeigu draudimo liudijimu suteikiama nuostolių atlyginimo garantija papildomai draudėjų grupei, tai yra papildomai jau apdraustiesiems, nurodytiems šiame straipsnyje, tai (i) Rangovas pagal tą draudimo liudijimą privalo veikti tų papildomai apdraustųjų vardu, išskyrus tai, kad Užsakovas privalo veikti Užsakovo personalo vardu, (ii) papildomai bendrai apdraustiesiems neturi būti suteikiama teisė gauti apmokėjimo tiesiai iš draudiko arba tiesiogiai turėti kitų reikalų su draudiku, ir (iii) draudžiančioji Šalis privalo reikalauti, kad visi papildomai bendrai apdraustieji laikytųsi draudimo liudijime apibrėžtų sąlygų.

Kiekvienu draudimo liudijimu, kuriuo draudžiama nuo nuostolių arba žalos, turi būti numatyta galimybė atlikti mokėjimus valiutomis, reikalingomis nuostoliams arba žalai ištaisyti. Iš draudikų gauti mokėjimai turi būti naudojami nuostoliams arba žalai ištaisyti.

Draudžiančioji Šalis Pasiūlymo priede nurodytu atitinkamu laikotarpiu (skaičiuojamas nuo Darbo pradžios) kitai Šaliai privalo pateikti:

- (a) įrodymą, kad šiame straipsnyje aprašyti draudimai buvo atlikti, ir
- (b) draudimo liudijimų nuorašus, patvirtinančius, kad buvo apdrausta, kaip nurodyta 18.2 [*Darbų ir Rangovo įrengimų draudimas*] ir 18.3 [*Atsakomybės draudimas už padarytą žalą fiziniam asmeniui arba turtui*] punktuose.

Kai sumokama kiekviena draudimo įmoka, draudžiančioji Šalis kitai Šaliai privalo pateikti mokėjimo įrodymą. Visada, kai įrodymai arba draudimo liudijimai yra pateikti, draudžiančioji Šalis apie tai taip pat privalo pranešti Inžinieriui.

Kiekviena Šalis privalo laikytis visų kiekviename draudimo liudijime apibrėžtų sąlygų. Draudžiančioji Šalis privalo nuolat informuoti draudikus apie bet kuriuos atitinkamus

Darbų vykdymo pasikeitimus ir užtikrinti, kad draudimas yra palaikomas pagal šio straipsnio reikalavimus.

Nė viena Šalis neturi daryti jokių svarbių bet kurio draudimo sąlygų pakeitimų be išankstinio kitos Šalies sutikimo. Jeigu draudikas padaro (arba mėgina padaryti) pakeitimą, tai pirmoji Šalis, kuriai apie tai pranešė draudikas, privalo nedelsdama tai pranešti ir kitai Šaliai.

Jeigu draudžiančioji Šalis neapdraudžia ir nepalaiko galiojančio kurio nors draudimo, kuriuos iš jos reikalaujama atlikti ir palaikyti pagal Sutartį, arba nepateikia pakankamo įrodymo ir draudimo liudijimo nuorašų, pagal šio punkto reikalavimus, tai kita Šalis gali (savo nuožiūra ir nepažeisdama bet kurios kitos teisės arba teisinės gynybos priemonių) apdrausti tam tikrai sumai ir įmokėti reikalingas draudimo įmokas. Draudžiančioji Šalis privalo sumokėti šias draudimo įmokas kitai Šaliai, ir atitinkamai turi būti pataisyta Sutarties kaina.

Niekas šiame straipsnyje neriboja Rangovo arba Užsakovo įsipareigojimų, finansinių prievolių arba atsakomybės pagal kitas Sutarties sąlygas arba kitaip. Bet kurias neapdraustas arba neatgautas iš draudikų sumas privalo padengti Rangovas ir (arba) Užsakovas atitinkamai pagal šiuos įsipareigojimus, finansines prievoles arba atsakomybę. Tačiau jeigu draudžiančioji Šalis neapdraudžia ir nepalaiko galiojančio draudimo, kuris įmanomas ir kurį reikia atlikti bei palaikyti pagal Sutartį, ir kita Šalis nei patvirtina to praleidimo, nei apdraudžia suma, atitinkančia šį neatliktą draudimą, tai bet kurie pinigai, turėję būti gauti už šį draudimą, privalo būti sumokėti draudžiančiosios Šalies.

Vienos Šalies mokėjimai kitai Šaliai privalo būti atliekami pagal 2.5 [*Užsakovo pretenzijos*] ir 20.1 [*Rangovo pretenzijos*] punktų nuostatas.

18.2

Darbų ir Rangovo įrengimų draudimas

Draudžiančioji Šalis privalo apdrausti Darbus, Įrangą, Medžiagas ir Rangovo dokumentus ne mažesne kaip visiško atstatymo kaina, įskaitant griovimą, šiukšlių išvežimą ir atlygį už profesionalias paslaugas bei pelną. Šis draudimas privalo galioti, pradedant data, kurią turi būti pateiktas įrodymas, pagal 18.1 punkto [*Bendrieji draudimo reikalavimai*] (a) pastraipą, ir baigiant data, kurią Darbams išduota Perėmimo pažyma.

Draudžiančioji Šalis privalo palaikyti šį draudimą iki datos, kurią išduodama Atlikimo pažyma, kad būtų apsaugoma nuo nuostolių arba žalos, už kurią atsako Rangovas ir kuri kyla dėl priežasties, atsiradusios dar iki Perėmimo pažymos išdavimo, ir nuo nuostolių arba žalos, sukeltų Rangovo, atliekant bet kuriuos kitus veiksmus (įskaitant ir tuos, kurie išvardyti 11 straipsnyje [*Atsakomybė už defektus*]).

Draudžiančioji Šalis privalo apdrausti Rangovo įrengimus ne mažesne suma nei visa jų atstatomoji vertė, įskaitant pristatymą į Statybvieta. Kiekvienas Rangovo įrengimo vienetas turi būti apdraustas, pradedant jo pervežimu į Statybvieta ir baigiant laiku, kai jis kaip Rangovo įrengimas jau nebereikalingas.

Jeigu Konkrečiose sąlygose nenurodyta kitaip, tai draudimus pagal šį punktą:

- (a) kaip draudžiančioji Šalis privalo atlikti ir palaikyti Rangovas;
- (b) privaloma atlikti bendru vardu Šalių, kurioms turi būti suteikta bendra teisė gauti draudikų premijas, mokėjimus sulaikant arba persikirstant Šalims tik dėl nuostolių arba žalos;
- (c) privaloma atlikti tokiomis sumomis, kurios padengtų visus nuostolius ir žalas, kilusius dėl bet kurių 17.3 [*Užsakovo rizika*] punkte nenurodytų priežasčių;

- (d) privaloma atlikti tokiomis sumomis, kurios padengtų visus nuostolius ir žalas tos Darbų dalies, kuri priskirtina Užsakovui dėl naudojimosi kita Darbų dalimi arba jos užėmimo, ir nuostolius bei žalas, kylančius dėl rizikos, išvardytos 17.3 [*Užsakovo rizika*] punkto (c), (g) ir (h) pastraipose, išskyrus (kiekvienų atskirų atveju) riziką, kuri nėra draudžiama komerciškai pagrįstomis sąlygomis, taikant nuostatą, kad draudėjas kiekvieno įvykio atveju neturi mokėti didesnės sumos, nei nurodyta Pasiūlymo priede (jeigu ten nenurodyta jokia suma, tai šita (d) pastraipa neturi būti taikoma); ir
- (e) vis dėlto galima atlikti, neįtraukiant nuostolių, žalos ir atstatymo išlaidų:
 - (i) Darbų dalies, kurios defektai atsirado dėl projektavimo trūkumo, nekokybiškų medžiagų arba prastai atlikto darbo (tačiau suma turi apimti bet kurias kitas dalis, kurių nuostoliai arba žala yra tiesioginis tų defektų rezultatas, ir ne toks, kaip aprašyta (ii) pastraipoje žemiau),
 - (ii) Darbų dalies, kuri prarasta arba sugadinta, atstatant bet kurią kitą Darbų dalį, jeigu ši kita dalis turi defektų dėl jos projektavimo trūkumų, nekokybiškų medžiagų arba prastai atlikto darbo,
 - (iii) Darbų dalies, kurią jau perėmė Užsakovas, išskyrus tiek, kiek už nuostolius arba žalą įsipareigojęs atsakyti Rangovas, ir
 - (iv) už Prekes, kol jos dar neįvežtos į šalį, pagal 14.5 punktą [*Darbams numatyta įranga ir Medžiagos*].

Jeigu praėjus daugiau kaip vieneriems metams nuo Pradžios datos, (d) pastraipoje anksčiau aprašyta suma komerciškai pagrįstomis sąlygomis drausti tampa nebeįmanoma, tai Rangovas (kaip draudžiančioji Šalis), pateikdamas išsamius paaiškinimus, privalo apie tai pranešti Užsakovui. Tada Užsakovui (i) turi būti suteikiama teisė, pagal 2.5 punktą [*Užsakovo pretenzijos*], gauti sumą, lygią sumai, kurią Rangovas, esant toms komerciškai pagrįstoms sąlygoms, būtų tikėjęsis sumokėti už tokios apimties draudimą, ir (ii) turi būti laikoma, jeigu komerciškai pagrįstomis sąlygomis draudimas negaunamas, kad Užsakovas patvirtino praleidimą pagal 18.1 punktą [*Bendrieji draudimo reikalavimai*].

18.3

Atsakomybės draudimas už padarytą žalą fiziniam asmeniui arba turtui

Draudžiančioji Šalis privalo apdrausti kiekvienos Šalies atsakomybę dėl bet kurių nuostolių, žalos, mirties ar kūno sužalojimų, kurie gali atsirasti bet kuriai fizinei nuosavybei (išskyrus daiktus, apdraustus pagal 18.2 punktą [*Darbų ir Rangovo įrengimų draudimas*]) arba bet kuriam asmeniui (išskyrus asmenis, apdraustus pagal 18.4 punktą [*Rangovo personalo draudimas*]) ir kurie gali kilti dėl Rangovo veiklos vykdančiam Sutartį ir paaiškėti prieš išduodant Atlikimo pažymą.

Šio draudimo suma vienam įvykiui neturi viršyti Pasiūlymo priede nustatytos sumos, neribojant įvykių skaičiaus. Jeigu Pasiūlymo priede nenurodyta jokia suma, tai šis punktas netaikytinas.

Jeigu Konkrečiose sąlygose nenurodyta kitaip, tai šiame punkte nurodytus draudimus:

- (a) kaip draudžiančioji Šalis privalo atlikti ir palaikyti Rangovas;
- (b) privaloma atlikti bendru Šalių vardu;
- (c) privaloma išplėsti, kad sumos apimtų draudimą už visus nuostolius arba žalą Užsakovo nuosavybei (išskyrus daiktus, apdraustus pagal 18.2 punktą), kylančius dėl Rangovo veiklos, vykdančiam Sutartį; ir
- (d) vis dėlto galima atlikti, neįtraukiant įsipareigojimų apdrausti tokia apimtimi, kokia kyla:
 - (i) dėl Užsakovo teisės įgyvendinti Nuolatinius Darbus ant bet kurios žemės paviršiaus, virš tos žemės, po žeme, toje žemėje arba per ją ir užimti šią žemę Nuolatiniams Darbams vykdyti,
 - (ii) dėl žalos, kuri yra neišvengiama dėl Rangovo prievolės atlikti Darbus ir ištaisyti bet kuriuos defektus, ir

- (iii) dėl priežasties, nurodytos 17.3 punkte [*Užsakovo rizika*], išskyrus tiek, kiek draudimas yra įmanomas komerciškai pagrįstomis sąlygomis.

18.4

Rangovo personalo draudimas

Rangovas privalo atlikti ir palaikyti savo atsakomybės draudimą dėl pretenzijų, kompensacijos, nuostolių ir išlaidų (įskaitant mokesčius ir teisinio proceso išlaidas), kurie kiltų dėl bet kurio asmens, įdarbinto Rangovo, arba bet kurio kito Rangovo personalo sužalojimo, negalavimo, ligos arba mirties.

Užsakovas ir Inžinierius taip pat privalo būti apdrausti pagal draudimo liudijimą, išskyrus tai, kad šis draudimas gali neapimti nuostolių ir pretenzijų tiek, kiek gali kilti dėl bet kurio aplaidaus Užsakovo arba Užsakovo personalo veiksmo.

Draudimas visu mastu privalo galioti ir būti palaikomas visą laiką, kurį apdraustasis personalas vykdo Darbus. Subrangovo darbuotojų draudimą gali atlikti pats Subrangovas, tačiau už tai, kad būtų laikomasi šio straipsnio nuostatų, privalo atsakyti Rangovas.

19. Nenugalima jėga

19.1

Nenugalimos jėgos sąvoka

Šiame straipsnyje „Nenugalima jėga“ (Force Majeure) reiškia išskirtinį įvykį arba aplinkybes, kurių:

- (a) Šalis negali kontroliuoti;
- (b) tokia Šalis, prieš pasirašydama Sutartį, pagrįstai negalėjo numatyti;
- (c) tokia Šalis, esant realiems įvykiams arba aplinkybėms, negali jų išvengti arba įveikti; ir
- (d) esmės negalima priskirti kitai Šaliai.

Jeigu tenkinamos nuo (a) iki (d) pastraipų aukščiau sąlygos, Nenugalimai jėgai priskirtini žemiau išvardyti išskirtiniai įvykiai arba aplinkybės, tačiau tuo ji neapsiriboja:

- (i) karai, karo veiksmai (nesvarbu, karas paskelbtas ar ne), invazija, užsienio priešų veikla,
- (ii) sukilimas, terorizmas, revoliucija, perversmas, karinė arba uzurpuota valdžia ar pilietinis karas,
- (iii) maištas, pilietiniai neramumai, riaušės, streikai arba lokautai, keliami ne Rangovo personalo arba kitų Rangovo ir Subrangovo darbuotojų,
- (iv) karinės ginkluotės panaudojimas karo tikslais, sprogstamosios medžiagos, jonizuojanti radiacija arba radioaktyvusis užterštumas, nebent tai būtų priskirtina Rangovui, panaudojusiam tokią karinę ginkluotę, sprogstamąsias medžiagas, radiaciją arba radioaktyvumą, ir
- (v) tokios gamtos katastrofos kaip žemės drebėjimas, uraganas, taifūnas arba vulkaninis aktyvumas.

19.2

Pranešimas dėl Nenugalimos jėgos

Jeigu Šalis dėl Nenugalimos jėgos yra arba bus priversta pagal Sutartį nevykdyti kokių nors savo prievolių, tai ji privalo pranešti kitai Šaliai apie įvykį arba aplinkybes, sudarančias Nenugalimą jėgą, pažymėdama tas prievoles, kurių ji yra arba bus priversta nevykdyti. Pranešimas turi būti pateiktas per 14 dienų, skaičiuojant nuo dienos, kurią Šalis sužinojo (arba privalėjo sužinoti) apie atitinkamus Nenugalimą jėgą sudarančius įvykį arba aplinkybes.

Šalis, išsiuntusi tokį pranešimą, privalo būti atleista nuo tų prievolių vykdymo tol, kol ta Nenugalima jėga neleidžia jų vykdyti.

Neatsižvelgiant į kitas šio straipsnio nuostatas, Nenugalima jėga netaikoma kurios nors iš Šalių prievolėms pagal Sutartį daryti mokėjimus kitai Šaliai.

19.3

Pareiga trumpinti delsimą

Kiekviena Šalis, vykdydama šią Sutartį, privalo dėti visas pastangas, kad sutrumpintų bet kurį dėl Nenugalimos jėgos ištikusį vėlavimą.

Šalis, nustojusi būti veikiamą Nenugalimos jėgos, privalo apie tai pranešti kitai Šaliai.

19.4

Nenugalimos jėgos padariniai

Jeigu Nenugalima jėga sutrukdo Rangovui atlikti kurias nors jo sutartines prievoles, apie tai jis buvo pranešęs, pagal 19.2 punktą [*Pranešimas dėl Nenugalimos jėgos*], ir ši Nenugalima jėga tampa uždelsimo ir (arba) patirtų Išlaidų priežastimi, tai Rangovui privalo būti suteikta teisė, pagal 20.1 [*Rangovo pretenzijos*] punktą, reikalauti:

- (a) pratęsti laiką, pagal 8.4 punktą [*Baigimo laiko pratęsimas*], dėl bet kurio tokio uždelsimo, jeigu yra arba bus vėluojama, ir
- (b) bet kurių tokių Išlaidų apmokėjimo, jeigu įvykis arba aplinkybės yra 19.1 [*Nenugalimos jėgos sąvoka*] punkto (i)–(iv) pastraipose aprašyto pobūdžio ir (ii)–(iv) pastraipų nuostatų taikymo atveju atsitinka šalyje.

Inžinierius, gavęs šį pranešimą, privalo toliau veikti pagal 3.5 punktą [*Sprendimai*], kad šiais klausimais sutartų arba nuspręstų.

19.5

Nenugalimos jėgos poveikis Subrangovui

Jeigu kuriam nors Subrangovui pagal kurią nors su Darbais susijusią Sutartį arba susitarimą dėl Nenugalimos jėgos suteikta teisė būti atleistam nuo atsakomybės, taikant papildomas arba platesnes negu tos, kurios žymimos šiame straipsnyje, nuostatas, tai tokie papildomi arba platesni Nenugalimos jėgos įvykiai arba aplinkybės neturi pateisinti Rangovo neveikimo arba suteikti jam teisę pagal šį straipsnį būti atleistam nuo atsakomybės.

19.6

Teisė nutraukti Sutartį, mokėjimai ir atleidimas nuo prievolių

Jeigu visi vykdomi Darbai sustabdomi dėl Nenugalimos jėgos, apie kurią buvo pranešta pagal 19.2 punktą [*Pranešimas dėl Nenugalimos jėgos*], visą 84 dienų laikotarpį arba dėl tos pačios Nenugalimos jėgos kelis atskirus laikotarpius, kurie visi kartu sudaro daugiau kaip 140 dienų, tai kuri nors viena Šalis gali pranešti kitai Šaliai apie Sutarties nutraukimą. Tokiu atveju nutraukimas turi įsigalioti po 7 dienų, kai pateikiamas pranešimas, ir Rangovas privalo toliau veikti pagal 16.3 punktą [*Darbo nutraukimas ir Rangovo įrengimų pašalinimas*].

Šiuo būdu nutraukus Sutartį Inžinierius privalo nustatyti atlikto darbo vertę ir išduoti Mokėjimo pažymą, kurioje turi būti nurodyta:

- (a) sumos, mokėtinos už bet kurį atliktą darbą, kurio atlikimo kaina yra nurodyta Sutartyje;
- (b) Išlaidos Įrangai ir Medžiagoms, kurie skirti Darbams ir pristatyti Rangovui arba kuriuos Rangovas yra teisiškai įsipareigojęs priimti: Užsakovui sumokėjus, ši Įranga ir Medžiagos turi tapti Užsakovo nuosavybe (Užsakovo rizika), o Rangovas juos privalo perduoti Užsakovo žinion;
- (c) bet kurios kitos Išlaidos arba įsipareigojimai, kuriuos, esant tam tikroms aplinkybėms, pagrįstai prisiėmė Rangovas, tikėdamasis baigti Darbus;

- (d) Laikinių Darbų ir Rangovo įrengimų išvežimo iš Statyb vietės ir jų grąžinimo į Rangovo darbų vietą jo šalyje (arba išvežimo nedidesnėmis išlaidomis į bet kurią kitą vietą) Išlaidos; ir
- (e) Rangovo darbuotojų ir darbininkų, nutraukimo dieną dirbančių pagrindinėse pareigose, grįžimo į tėvynę išlaidos.

19.7

Atleidimas nuo prievolių vykdymo pagal įstatymą

Nepaisant bet kurios kitos šio straipsnio nuostatos, jeigu įvyksta koks nors Šalių nekontroliuojamas (įskaitant, tačiau neapsiribojant Nenugalima jėga) įvykis arba aplinkybės, atimančios realią arba teisinę galimybę vienai kuriai nors Šaliai arba abiem Šalims vykdyti jos arba jų sutartinius įsipareigojimus, arba pagal Sutarčiai taikomus įstatymus Šalims suteikiama teisė būti atleistoms nuo tolesnio Sutarties vykdymo, tai kuriai nors vienai Šaliai nusiuntus pranešimą raštu kitai Šaliai apie tokį įvykį arba aplinkybes:

- (a) Šalys turi būti atleidžiamos nuo tolesnio Sutarties laikymosi, nepažeidžiant kurios nors vienos Šalies teisių dėl bet kurio ankstesnio Sutarties pažeidimo, ir
- (b) Užsakovo Rangovui mokėtina suma turi būti tokia pati, kokia būtų buvusi mokėtina pagal 19.6 punktą [*Teisė nutraukti Sutartį, mokėjimai ir atleidimas nuo prievolių*], jeigu Sutartis būtų buvusi nutraukta pagal 19.6 punktą.

20. Pretenzijos, ginčai ir arbitražas

20.1

Rangovo pretenzijos

Jeigu Rangovas mano, kad pagal kurį nors šių sąlygų straipsnį ar dar kaip kitaip pagal Sutartį jam turi būti suteikta teisė gauti kokią nors Baigimo laiko pratęsimą ir (arba) kokią nors papildomą mokėjimą, tai Rangovas privalo laiku pranešti Inžinieriui, aprašydamas įvykį arba aplinkybes, dėl kurių kyla tos pretenzijos. Pranešimas turi būti išsiųstas kuo greičiau, bet ne vėliau kaip po 28 dienų nuo tada, kai apie įvykį arba aplinkybes tapo žinoma Rangovui arba jis turėjo būti apie tai sužinojęs.

Jeigu apie pretenziją Rangovas nepraneša per tą 28 dienų laikotarpį, tai Baigimo laiko pratęsimas neturi būti suteikiamas, Rangovui neturi būti suteikta teisė gauti papildomą mokėjimą, ir Užsakovas turi būti atleistas nuo visų su pretenzija susijusių įsipareigojimų. Kitu atveju turi būti taikomos tolesnės šio punkto nuostatos.

Rangovas taip pat privalo pateikti bet kuriuos kitus pranešimus raštu, kurių reikia pagal Sutartį kartu su išsamium pretenzijos pagrindimu, atitinkančiu tą įvykį arba aplinkybes.

Rangovas Statyb vietėje arba kitoje Inžinieriui priimtinoje vietoje privalo laikyti tokius reikiamu metu sudarytus dokumentus, kokių gali reikėti bet kuriai pretenzijai pagrįsti. Nepripažįstant Užsakovo atsakomybės, Inžinierius, pagal šį punktą gavęs bet kurį tokią pranešimą, gali tikrinti, kaip sudaromi ir laikomi dokumentai ir (arba) nurodyti Rangovui toliau tęsti laiku sudaryti ir laikyti dokumentus. Rangovas turi leisti Inžinieriui susipažinti su visais tais dokumentais ir privalo (jeigu gavo nurodymus) pateikti Inžinieriui nuorašus.

Per 42 dienas nuo tada, kai Rangovas sužinojo (arba turėjo būti sužinojęs) apie įvykį arba aplinkybes, dėl kurių reiškia pretenzija, arba per kitą tokią laikotarpį, kuris gali būti pasiūlytas Rangovo ir kuriam pritarė Inžinierius, Rangovas turi nusiųsti Inžinieriui detaliai aprašytą pretenziją, pateikdamas išsamų pretenzijos pagrindimą ir nurodydamas prašomą pratęsti laiką ir (arba) reikalaujamą papildomą mokėjimą. Jeigu įvykis arba aplinkybė, suteikę pagrindą pretenzijai reikšti, turi tęstinį poveikį, tai:

- (a) šioji smulkiai išdėstyta pretenzija turi būti laikoma tarpine pretenzija;

- (b) Rangovas ir toliau kas mėnesį turi siųsti tarpines pretenzijas, nurodydamas bendrą vėlavimo laiką ir (arba) reikalaujamą sumą bei toliau teikdamas tokią išsamią informaciją, kurios gali pagrįstai reikėti Inžinieriui; ir
- (c) galutinę pretenziją Rangovas privalo išsiųsti per 28 dienas nuo tada, kai baigėsi įvykio arba aplinkybės sukeltas poveikis, arba per tokį kitą laikotarpį, kuris gali būti pasiūlytas Rangovo ir kuriam pritarė Inžinierius.

Per 42 dienas nuo tos dienos, kai gavo pretenziją arba bet kurią išsamią informaciją, pagrindžiančią ankstesnę pretenziją, arba per tokį kitą laikotarpį, kuris gali būti pasiūlytas Inžinieriaus ir kuriam pritarė Rangovas, Inžinierius privalo atsakyti pritardamas arba nepritardamas ir pateikti išsamius paaiškinimus. Taip pat jis gali pareikalauti bet kurios išsamios informacijos, jeigu ji reikalinga, tačiau nepaisant to, per čia nustatytą laiką privalo duoti atsakymą principiniais pretenzijos klausimais.

Kiekviena Mokėjimo pažyma turi apimti tokias bet kurios pretenzijos sumas, kokios, pagal atitinkamas Sutarties nuostatas, buvo protingai pagrįstos. Jeigu nepateikiama ir iki tol, kol nepateikiama išsami informacija, esanti svarbi pagrįsti visą pretenziją, Rangovui turi būti suteikiama teisė gauti tik mokėjimą už tokia pretenzijos dalį, kurią jis buvo sugebėjęs pagrįsti.

Inžinierius privalo toliau veikti pagal 3.5 punktą [*Sprendimai*], kad sutartų arba nuspręstų pagal 8.4 punktą [*Baigimo laiko pratęsimas*] dėl (i) Baigimo laiko (prieš tam laikui pasibaigiant arba jam pasibaigus) pratęsimo (jeigu reikia), ir (arba) (ii) dėl papildomo mokėjimo (jeigu reikia), kurį gauti Rangovui yra suteikta teisė pagal Sutartį.

Šio punkto reikalavimai yra papildomi bet kurio kito punkto reikalavimų, kurie gali būti taikomi pretenzijai, atžvilgiu. Jeigu Rangovas neįvykdo šio arba kito su pretenzija susijusio punkto nuostatų, tai, suteikiant bet kurį laiko pratęsimą ir (arba) atliekant papildomą mokėjimą, turi būti atsižvelgta į tai, kiek tas nevykdymas (jeigu nevykdoma) sutrukdė arba apsunkino tinkamai ištirti pretenziją, nebent ji, pagal antrą šio punkto pastraipą, būtų atmesta.

20.2

Ginčų nagrinėjimo komisijos paskyrimas

Ginčus turi nagrinėti GNK, pagal 20.4 [*Ginčų nagrinėjimo komisijos sprendimo gavimas*] punktą. Šalys iki datos, nurodytos Pasiūlymo priede, privalo kartu paskirti GNK.

GNK turi būti sudaryta iš vieno arba trijų tinkamos kvalifikacijos asmenų („narių“), kaip įrašyta Pasiūlymo priede. Jeigu toks skaičius nėra įrašytas ir Šalys nesusitaria kitaip, tai GNK turi sudaryti trys asmenys.

Jeigu GNK turi būti sudaryta iš trijų asmenų, tai kiekviena Šalis turi paskirti po vieną asmenį, kurį turi patvirtinti kita Šalis. Šalys, pasitarusios su savo patvirtintais nariais, privalo susitarti dėl trečio nario, kuris turi būti skiriamas pirmininku.

Tačiau jeigu Sutartyje yra galimų narių sąrašas, tai nariai privalo būti skiriami iš sąrašė esančių asmenų, atsižvelgiant į tuos, kurie negali arba nenori būti paskirti į GNK.

Tarp Šalių ir vienintelio nario („arbitro“) arba kiekvieno iš trijų narių sudaroma sutartis turi apimti kaip pagrindą Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrąsias sąlygas, esančias šių Bendrųjų sąlygų priede, su tokiomis pataisomis, dėl kurių jie susitarė.

Šalys, susitardamos dėl paskyrimo sąlygų, privalo tarpusavyje susitarti ir dėl vienintelio nario arba kiekvieno iš trijų narių atlyginimo sąlygų, įskaitant ir bet kurio GNK

konsultuojančio eksperto atlyginimą. Kiekviena Šalis privalo imtis atsakomybės už pusės šio atlyginimo mokėjimą.

Šalys, kuriuo nors metu susitarusios, gali kartu GNK pateikti medžiagą, kad gautų komisijos nuomonę. Nė viena Šalis neturi konsultuotis su GNK, negavusi kitos Šalies sutikimo.

Šalys, kuriuo nors metu susitarusios, gali paskirti deramos kvalifikacijos asmenį arba asmenis, kurie pakeistų (arba būtų pasirengę pakeisti) bet kurį vieną arba daugiau GNK narių. Jeigu Šalys nesusitaria kitaip, tai paskyrimas įsigalios, jeigu narys atsisakys veikti arba negalės veikti dėl mirties, neįgalumo, atsistatydinimo arba paskyrimo atšaukimo.

Jeigu, esant bet kurioms tokioms aplinkybėms, nėra galimybės atlikti anksčiau minėtą pakeitimą, tai pakeitimas turi būti atliktas tuo pačiu būdu, kaip, laikantis šio punkto aprašymo, būtų buvę privaloma paskirti pakeičiantįjį asmenį arba dėl jo susitarti.

Bet kurio nario paskyrimas gali būti atšauktas šalių tarpusavio susitarimu, tačiau ne pavieniui veikiančių Užsakovo arba Rangovo. Jeigu šalių nesusitarta kitaip, tai GNK paskyrimas (įskaitant kiekvieną narį) turi baigtis, kai įsigali 14.12 punkte [*Prievolių įvykdymas*] minimas atleidimas.

20.3

Ginčų nagrinėjimo komisijos nario nepaskyrimas

Jeigu pritaikoma kuri nors iš šių žemiau išvardytų sąlygų, tai yra:

- (a) Šalys nesusitaria dėl vienintelio GNK nario paskyrimo iki datos, nurodytos 20.2 punkto pirmojoje pastraipoje,
- (b) kuri nors Šalis nepaskiria vieno iš trijų asmenų GNK nario (kitai Šaliai patvirtinti) iki anksčiau minėtos datos, arba
- (c) Šalys nesusitaria dėl trečiojo GNK nario (eiti pirmininko pareigas) iki anksčiau minėtos datos, arba
- (d) Šalys nesusitaria dėl pakeičiančiojo asmens paskyrimo per 42 dienas nuo tos dienos, kai vienintelis narys arba vienas iš trijų asmenų atsisako eiti pareigas arba negali jų eiti dėl mirties, neįgalumo, atsistatydinimo arba paskyrimo atšaukimo,

tai Pasiūlymo priede nurodyta už paskyrimą atsakinga institucija arba oficialus asmuo, pareikalavus kuriai nors vienai Šaliai arba abiem Šalims, tinkamai pasikonsultavęs su abiem Šalimis, privalo paskirti tą GNK narį. Šis paskyrimas turi būti galutinis ir neatšaukiamas. Kiekviena Šalis privalo įsipareigoti mokėti pusę atlyginimo už paskyrimą atsakingai institucijai arba asmeniui.

20.4

Ginčų nagrinėjimo komisijos sprendimo gavimas

Jeigu iškyla Šalių ginčas (bet kurio pobūdžio), susijęs su Sutartimi arba Darbu vykdymu, įskaitant ginčą dėl bet kurios pažymos, Inžinieriaus sprendimo, nurodymo, nuomonės arba įvertinimo, kiekviena Šalis dėl to ginčo gali kreiptis raštu į GNK, kad gautų komisijos sprendimą, nuorašus nusiųsdama kitai Šaliai ir Inžinieriui. Tokiame rašte turi būti pažymėta, kad tas raštas pateikiamas pagal šį punktą.

Kai GNK sudaro trys asmenys, tai turi būti laikoma, kad GNK raštą gavo tą dieną, kai ji gavo GNK pirmininkas.

Abi Šalys GNK privalo iš karto suteikti visą papildomą informaciją, galimybę toliau įeiti į Statybvietai ir atitinkamą įrangą, kurių, nagrinėjant tą ginčą, GNK gali reikėti

priimti sprendimą. Turi būti laikoma, kad GNK neveikia kaip arbitras (-ai).

Komisija, gavusi tokį kreipimąsi raštu, per 84 dienas arba per kitą tokį laiką, kuris gali būti pasiūlytas GNK ir patvirtintas abiejų Šalių, privalo priimti sprendimą, kuris turi būti pagrįstas ir jame turi būti pažymima, kad jis yra pateikiamas pagal šį punktą. Sprendimo vykdymas turi būti privalomas abiem Šalims, o šios nedelsdamos turi pradėti jį vykdyti, jeigu ir tol, kol jis bus pakeistas ginčo taikaus išsprendimo būdu arba arbitražo žemiau aprašytu sprendimu. Jeigu Sutartis iki to momento nebuvo atmeta, jos neatsisakyta arba ji nenutraukta, tai Rangovas privalo tęsti Darbus, kaip reikalaujama pagal Sutartį.

Jeigu kuri nors viena Šalis yra nepatenkinta GNK sprendimu, tai ji gavusi per 28 dienas gali kitai Šaliai raštu pranešti apie savo nepasitenkinimą. Jeigu GNK, gavęs minėtą kreipimąsi raštu, sprendimo nepateikia per 84 dienas (arba jeigu nutarta, per kitą laiką), tai bet kuri Šalis, pasibaigus šiam laikui, per 28 dienas apie savo nepasitenkinimą gali pranešti kitai Šaliai.

Bet kuriuo atveju šiame nepasitenkinimo rašte turi būti nurodyta, kad jis pateikiamas pagal šį punktą; taip pat turi būti išdėstytas ginčytinas klausimas ir nepasitenkinimo priežastis (-ys). Išskyrus tai, kas rašoma 20.7 punkte [*Ginčų nagrinėjimo komisijos sprendimo nevykdymas*] ir 20.8 punkte [*Ginčų nagrinėjimo komisijos įgaliojimų pabaiga*], nė viena Šaliai neturi būti suteikiama teisė pradėti ginčo arbitražą, kol pagal šį punktą nebuvo pateiktas nepasitenkinimo raštas.

Jeigu GNK sprendimą dėl ginčytinų dalykų įteikė abiem Šalims ir nė viena iš jų, gavusi GNK sprendimą, per 28 dienas nepateikė nepasitenkinimo rašto, tai tas nutarimas turi tapti galutinis ir privalomas abiem Šalims.

20.5

Taikus ginčo išsprendimas

Kai, pagal 20.4 punktą, įteikiamas nepasitenkinimo raštas, tai abi Šalys, prieš pradėdamos arbitražą, privalo mėginti išspręsti ginčą taikiai, tačiau jeigu abi Šalys nesusitaria kitaip, tai arbitražas gali būti pradėtas prasidėjus penkiasdešimt šeštai dienai po tos dienos, kurią buvo įteiktas nepasitenkinimo raštas, arba šioms dienoms suėjus, netgi jeigu nebuvo jokių mėginimų ginčą išspręsti taikiai.

20.6

Arbitražas

Jeigu taikaus ginčo išsprendimo nebuvo pasiekta, tai bet kuris ginčas, kurio atžvilgiu GNK sprendimas (jeigu priimtas) dar netapo galutinis ir privalomas, turi būti išspręstas tarptautinio arbitražo. Jeigu abi Šalys nesusitarė kitaip, tai:

- (a) ginčas turi būti galutinai išspręstas pagal Tarptautinių prekybos rūmų Arbitražo taisykles,
- (b) ginčas turi būti išspręstas trijų pagal tas taisykles paskirtų arbitrų,
- (c) arbitražas turi būti vykdomas bendravimo kalba, kuri nurodyta 1.4 punkte [*Teisė ir kalba*].

Arbitras (-ai) turi turėti visas teises gauti, peržiūrėti ir patikrinti bet kurią Inžinieriaus pažymą, sprendimą, nurodymus, nuomonę arba įvertinimą ir visus su ginču susijusius GNK sprendimus. Niekas neturi sukliudyti Inžinieriui būti kviečiamam liudytoju ir duoti arbitrai (-ams) parodymus bet kuriuo klausimu kaip nors susijusiu su ginču.

Nė vienos Šalies arbitražinio proceso metu neturi riboti parodymai arba argumentai, pateikti anksčiau siekiant gauti GNK sprendimą, arba nepasitenkinimo priežastys,

pateiktos jų nepasitenkinimo rašte. Teikiant parodymus arbitraže leistina naudotis bet kuriuo GNK sprendimu.

Arbitražas gali būti pradėtas prieš baigiant Darbus arba juos baigus. Šalių įsipareigojimai, Inžinierius ir GNK neturi būti keičiami dėl to, kad, vykstant Darbams, atliekamas koks nors arbitražas.

20.7

Ginčų nagrinėjimo komisijos sprendimo nevykdymas

Tuo atveju, kai:

- (a) nė viena Šalis per 20.4 punkte [*Ginčų nagrinėjimo komisijos sprendimo gavimas*] nustatytą laiką nepateikė nepasitenkinimo rašto,
- (b) atitinkamas GNK sprendimas (jeigu priimtas) tapo galutinis ir privalomas, ir
- (c) Šalis nevykdo šio nutarimo,

tai kita Šalis, nepažeisdama kurių nors kitų teisių, kurias ji gali turėti, tokį nevykdymą gali perduoti arbitražui, pagal 20.6 punktą [*Arbitražas*]. Tokiam perdavimui neturi būti taikomos 20.4 [*Ginčų nagrinėjimo komisijos sprendimo gavimas*] ir 20.5 [*Taikus ginčo išsprendimas*] punktų nuostatos.

20.8

Ginčų nagrinėjimo komisijos įgaliojimų pabaiga

Jeigu kyla Šalių ginčas, susijęs su Sutartimi arba Darbų vykdymu, arba kylantis iš jų, ir nėra veikiančios GNK todėl, kad pasibaigė GNK įgaliojimų laikas arba dėl kitos priežasties, tai:

- (a) neturi būti taikomos 20.4 [*Ginčų nagrinėjimo komisijos sprendimo gavimas*] ir 20.5 [*Taikus ginčo išsprendimas*] punktų nuostatos, ir
- (b) ginčas gali būti tiesiogiai perduotas arbitražui, pagal 20.6 punktą [*Arbitražas*].

PRIEDAI

Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo Bendrosios sąlygos

1

Sąvokos

Kiekvienas „Susitarimas dėl ginčų nagrinėjimo“ yra trišalis susitarimas tarp:

- (a) „Užsakovo“;
- (b) „Rangovo“; ir
- (c) „Nario“, kuris Susitarime dėl ginčų nagrinėjimo apibrėžiamas kaip:
 - (i) vienintelis GNK Narys (arba „arbitras“), ir, kai pasitaiko toks atvejis, visos nuostatos, kuriose minimi „kiti nariai“, yra netaikomos, arba
 - (ii) vienas iš trijų asmenų, kurie visi kartu vadinami „GNK“ (arba „Ginčų nagrinėjimo komisija“), ir, kai pasitaiko toks atvejis, kiti du asmenys įvardijami terminu „kiti nariai“.

Užsakovas ir Rangovas sudarė (arba ketina sudaryti) sutartį, kuri vadinama „Sutartimi“ ir yra apibrėžta Susitarime dėl ginčų nagrinėjimo, apimančioje ir šiuos Priedus. Žodžiams ir posakiams, kurie nėra apibrėžti kaip nors kitaip, Susitarime dėl ginčų nagrinėjimo turi būti priskiriama ta pati reikšmė kaip ir Sutartyje.

2

Bendrosios nuostatos

Jeigu Susitarime dėl ginčų nagrinėjimo nenumatyta kitaip, tai jis turi įsigalioti paskiausią dieną nuo:

- (a) Darbo pradžios, numatytos pagal Sutartį,
- (b) dienos, kai Užsakovas, Rangovas ir Narys – kiekvienas pasirašo Susitarimą dėl ginčų nagrinėjimo, arba
- (c) dienos, kai Užsakovas, Rangovas ir kiekvienas kitas narys (jeigu yra) pasirašo Susitarimą dėl ginčų nagrinėjimo.

Įsigaliojus Susitarimui dėl ginčų nagrinėjimo, Užsakovas ir Rangovas – kiekvienas savo ruožtu privalo apie tai pranešti Nariui. Jeigu Narys per šešis mėnesius, įsigaliojus Susitarimui dėl ginčų nagrinėjimo, negauna kurio nors vieno pranešimo, tai susitarimas turi būti niekinis ir negaliojantis.

Šioms Nario pareigoms yra skiriamas konkretus asmuo. Narys gali bet kada, prieš ne trumpesnę kaip 70 dienų laikotarpį, Užsakovui ir Rangovui pateikti atsistatydinimo raštą, ir, šiam laikotarpiui pasibaigus, Susitarimas dėl ginčų nagrinėjimo turi būti nutrauktas.

Be išankstinio visų šalių ir kitų narių (jeigu yra paskirti) susitarimo raštu Susitarimas dėl ginčų nagrinėjimo negali būti perleistas arba perduotas pagal subrangos sutartį.

3

Garantijos

Narys garantuoja ir sutinka, kad jis (arba ji) yra ir bus nešališkas ir nepriklausomas nuo Užsakovo, Rangovo ir Inžinieriaus įtakos. Narys privalo nedelsdamas kiekvienam jam ir kitiems Nariams (jeigu yra paskirti) atskleisti bet kurį faktą arba aplinkybę, kurios gali pasirodyti esančios nesuderinamos su jo (arba jos) nešališkumu ir nepriklausomumu.

Skirdami Narį Užsakovas ir Rangovas rėmėsi Nario pateiktais dokumentais, liudijančiais, kad jis (arba ji):

- (a) turi darbo, kurį Rangovas privalo atlikti vykdydamas Sutartį, patirties,
- (b) turi patirties, išsiaiškinant sutartinę dokumentaciją, ir
- (c) laisvai kalba Sutartyje nurodyta bendravimo kalba.

Bendrosios Nario prievolės

Narys privalo:

- (a) neturėti jokios finansinės arba kitokios naudos iš santykių su Užsakovu, Rangovu arba Inžinieriumi, kaip ir neturėti jokio finansinio suinteresuotumo šia Sutartimi, išskyrus apmokėjimą pagal Susitarimą dėl ginčų nagrinėjimo;
- (b) nebūti anksčiau Užsakovo, Rangovo arba Inžinieriaus įdarbintam konsultantu arba eiti kitas pareigas, išskyrus tokias aplinkybes, kurios Užsakovui ir Rangovui buvo atskleistos raštu prieš pasirašant Susitarimą dėl ginčų nagrinėjimo;
- (c) prieš pasirašydamas Susitarimą dėl ginčų nagrinėjimo ir pasitelkęs visas savo žinias bei prisiminimus, atskleisti raštu Užsakovui, Rangovui ir kitiems Nariams (jeigu yra) bet kuriuos profesinius arba asmeninius santykius su kuriuo nors iš Užsakovo, Rangovo bei Inžinieriaus direktorių, pareigūnų arba darbuotojų ir pranešti apie bet kuri ankstesnį dalyvavimą bendrame projekte, kurio dalį sudaro Sutartis;
- (d) neturi būti Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo galiojimo laikotarpiu įdarbintas Užsakovo, Rangovo arba Inžinieriaus kaip konsultantas arba eiti kitas pareigas, išskyrus, kaip gali būti susitarta raštu Užsakovo bei Rangovo ir kitų Narių (jeigu yra);
- (e) laikytis pridedamų procedūrų taisyklių ir Sutarties sąlygų 20.4 punkto reikalavimų;
- (f) neduoti kitų patarimų Užsakovui, Rangovui, Užsakovo personalui arba Rangovo personalui dėl Sutarties vykdymo, išskyrus tuos, kurie atitinka pridedamas procedūrų taisykles;
- (g) kol yra Narys, neaptarinėti arba nesudaryti kokio nors susitarimo su Užsakovu, Rangovu arba Inžinieriumi dėl įsidarbinimo pas kurį nors iš jų konsultantu ar kuo kitu, kai baigsis jo veikla pagal Susitarimą dėl ginčų nagrinėjimo;
- (h) užtikrinti savo dalyvavimą visuose apsilankymuose Statybvietyje ir posėdžiuose, kaip gali reikėti;
- (i) susipažinti su Sutartimi ir Darbų eiga (ir visomis kitomis dalimis projekto, kurio dalimi yra Sutartis), išnagrinėdamas visus gautus dokumentus, kurie turi būti laikomi darbo byloje;
- (j) Visą Sutarties ir GNK veiklos bei posėdžių informaciją, kuri jam yra smulkiai žinoma, laikyti privačia bei konfidencialia ir jos neskelbti arba neatskleisti be išankstinio Užsakovo, Rangovo arba kitų Narių (jeigu yra) sutikimo; ir
- (k) paprašytas abiejų – Užsakovo ir Rangovo – ir gavęs kitų Narių (jeigu yra) sutikimą, būti pasirengęs duoti patarimą arba išsakyti savo nuomonę bet kuriuo klausimu, susijusiu su Sutartimi.

5

Bendrosios Užsakovo ir Rangovo prievolės

Užsakovas, Rangovas, Užsakovo personalas ir Rangovo personalas neturi prašyti Nario patarimo arba konsultacijos dėl Sutarties niekaip kitaip kaip tik pagal Sutartį ir Susitarimą dėl ginčų nagrinėjimo įprastinės GNK veiklos metu ir tik tiek, kiek leidžiama išankstiniu Užsakovo, Rangovo ir kitų Narių (jeigu yra) pritarimu. Užsakovas ir Rangovas turi būti atsakingi, kad Užsakovo personalas ir Rangovo personalas atitinkamai laikytųsi šios nuostatos.

Užsakovas ir Rangovas garantuoja vienas kitam ir Nariui, kad Narys, išskyrus kai kitaip gali raštu tarpusavyje susitarti Užsakovas, Rangovas, Narys ir kiti Nariai (jeigu jie yra), nebus:

- (a) skiriamas arbitru bet kuriame arbitraže pagal Sutartį;
- (b) kviečiamas liudytoju duoti parodymus dėl bet kurio ginčo, kol bus paskirtas arbitras (-ai) bet kuriame arbitraže pagal Sutartį; arba
- (c) finansiškai atsakingas dėl bet kurių pretenzijų, keliamų jam už veiksmus arba dėl neveikimo, vykdant arba tariamai vykdant Nario funkcijas, nebent paaiškėja, kad tas veiksmas arba neveikimas buvo atlikti pikta valia.

Užsakovas ir Rangovas šiuo dokumentu kiekvienas solidariai apsaugo ir žiūri, kad Narys nenukentėtų dėl pretenzijų už finansinius įsipareigojimus, nuo kurių jis (ji) yra atleistas pagal pastraipą anksčiau.

Kai tik Užsakovas arba Rangovas perduoda ginčą GNK pagal Sutarties sąlygų 20.4 punktą, pagal kurį Nario reikalaujama apsilankyti Statybvietėje ir dalyvauti posėdyje, Užsakovas arba Rangovas privalo pateikti tinkamą užtikrinimą sumai, tolygiai pagrįstoms išlaidoms, kurias turės Narys. Neturi būti atsižvelgiama į kurį nors kitą Nariui priklausančią arba sumokėtą atlyginimą.

6

Atlyginimas

Nariui privalo būti mokama Susitarime dėl ginčų nagrinėjimo nustatyta valiuta šia tvarka:

- (a) iš anksto sutartas honoraras už kalendorinį mėnesį, kuris laikytinas galutiniu atsiskaitymu už:
 - (i) dalyvavimą, gavus pranešimą prieš 28 dienas, visuose apsilankymuose Statybvietėje ir posėdžiuose,
 - (ii) susipažinimą su visais projekto etapais ir įsigilinimą į juos bei atitinkamų bylų tvarkymą,
 - (iii) visas biuro ir pridėtinės išlaidas, įskaitant sekretoriaus paslaugas, fotokopijas ir su jo pareigomis susijusias biuro išlaikymo išlaidas, ir
 - (iv) visas paslaugas, suteiktas pagal šio dokumento reikalavimus, išskyrus nurodytas šio straipsnio (b) ir (c) pastraipose.

Iš anksto sutartas honoraras turi būti pradėtas mokėti skaičiuojant nuo paskutinės dienos kalendorinio mėnesio, kurį įsigalioja Susitarimas dėl ginčų nagrinėjimo, iki paskutinės dienos kalendorinio mėnesio, kurį išduodama visų Darbų Perėmimo pažyma.

Skaičiuojant nuo pirmosios kalendorinio mėnesio, einančio po mėnesio, kurį išduodama visų Darbų Perėmimo pažyma, dienos, iš anksto sutartas honoraras turi būti sumažintas 50 %. Šis sumažintas darbo užmokestis turi būti išmokėtas iki pirmosios kalendorinio mėnesio, kurį Narys atsistatydina arba kitaip nutraukiamas Susitarimas dėl ginčų nagrinėjimo, dienos.

- (b) honoraras už dieną turi būti laikomas galutiniu atsiskaitymu už:
 - (i) kelionės laiką bet kuria kryptimi tarp Nario namų ir Statybvietės arba kitos susitikimo su kitais Nariais (jeigu yra) vietos, kuri gali trukti visą dieną arba jos dalį, bet ne ilgiau kaip dvi dienas,
 - (ii) kiekvieną darbo dieną, praleistą lankantis Statybvietėje, posėdžiuose arba rengiant sprendimus, ir
 - (iii) kiekvieną dieną, praleistą skaitant posėdžiams pateiktus dokumentus;
- (c) visas pagrįstas išlaidas, susijusias su Nario pareigų atlikimu, įskaitant pokalbių telefonu, mokesčius už kurjerių paslaugas, faksus ir teleksus, kelionės išlaidas, viešbučių ir gyvenimo išlaidas; kiekviena suma, didesnė nei penki procentai dienos atlyginimo, minimo šio straipsnio (b) pastraipoje, turi būti pagrindžiama sąskaitomis;
- (d) bet kurie Nario pagal šį 6 straipsnį sumokėti mokesčiai privalomi mokėti šalyje (jeigu jis neturi pilietybės arba nėra nuolatinis šalies gyventojas).

Iš anksto sutartas honoraras ir honoraras už dieną turi būti mokami tokie, kokie įrašyti Susitarime dėl ginčų nagrinėjimo. Jeigu ten nenurodyta kitaip, tai tie atlyginimai turi išlikti nepakitę pirmus 24 kalendorinius mėnesius, o paskui keičiami Užsakovo, Rangovo ir Nario susitarimu, suėjus kiekvieniems metams po datos, kurią įsigaliojo Susitarimas dėl ginčų nagrinėjimo.

Iš anksto sutarto honoraro ir kelionių lėktuvu išlaidų sąskaitas Narys privalo pateikti iš anksto kas ketvirtį. Kitų išlaidų ir honoraro už dieną sąskaitos turi būti pateiktos pasibaigus apsilankymui Statybvietėje arba posėdžiui. Visos sąskaitos turi būti palydimos glaustu veiksmų, atliktų per atitinkamą laikotarpį, aprašymu ir būti adresuotos Rangovui.

Rangovas privalo visiškai apmokėti kiekvieną gautą Nario sąskaitą per 56 kalendorines dienas nuo jos gavimo ir kreiptis į Užsakovą (Ataskaitose pagal Sutartį) dėl pusės tų sąskaitų sumų grąžinimo. Užsakovas tuomet privalo pagal Sutartį sumokėti Rangovui.

Jeigu Rangovas nesumoka Nariui sumos, kurią jis (ji) turi teisę gauti pagal Susitarimą dėl ginčų nagrinėjimo, tai Nariui mokėtina suma ir bet kurią kitą sumą, kurios gali reikėti GNK veiklai, privalo sumokėti Užsakovas; ir tai neturi pažeisti Užsakovo teisių arba teisinės gynybos priemonių. Papildomai dėl visų kitų iš tokio neveikimo kylančių teisių Užsakovui turi būti suteikiama teisė atgauti visas sumokėtas sumas, didesnes nei pusė tų mokėjimų, ir visas tų sumų atgavimo išlaidas ir delspinigius, apskaičiuotus Sutarties sąlygų 14.8 punkte nustatytu kursu.

Jeigu Narys negauna mokėtinos sumos per 70 dienų po galiojančios sąskaitos pateikimo, tai Narys gali (i) sustabdyti savo paslaugas (be pranešimo) tol, kol gaus mokėjimą, ir (arba) (ii) atsistatydinti iš pareigų, pranešdamas apie tai pagal 7 straipsnį.

7

Nutraukimas

Bet kada: (i) Užsakovas ir Rangovas gali kartu nutraukti Susitarimą dėl ginčų nagrinėjimo, pranešdami apie tai Nariui prieš 42 dienas; arba (ii) Narys gali atsistatydinti, kaip nurodyta 2 straipsnyje.

Jeigu narys nevykdo Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo, tai Užsakovas ir Rangovas, nepažeisdami savo teisių, gali nutraukti Sutartį apie tai pranešdami Nariui. Pranešimas įsigalioja, kai jį gauna Narys.

Jeigu Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo nevykdo Užsakovas arba Rangovas, tai Narys, nepažeisdamas kitų savo teisių, gali nutraukti Sutartį apie tai pranešdamas Užsakovui ir Rangovui. Pranešimas įsigalioja, kai jį gauna abu.

Bet kuris toks pranešimas, atsistatydinimas ir nutraukimas turi būti galutiniai ir įpareigojantys Užsakovą, Rangovą bei Nari, tačiau vien Užsakovo arba Rangovo pranešimas, bet ne abiejų kartu, neturės galios.

8.

Nario įsipareigojimų nevykdymas

Jeigu Narys nevykdo kokių nors įsipareigojimų, pagal 4 straipsnį, tai jam (jai) neturi būti suteikiama teisė gauti kokią nors šiame dokumente nurodytą darbo užmokestį arba išlaidų apmokėjimą ir jis privalo, nepažeisdamas kitų jų teisių, grąžinti tiek Užsakovui, tiek Rangovui bet kurį Nario ir kitų Narių (jeigu yra) gautą darbo užmokestį ir išlaidas už tuos GNK procesinius veiksmus arba sprendimus (jeigu jų buvo), kurie yra pripažįstami kaip niekiniai arba nedavę rezultatų.

9.

Ginčai

Visi ginčai ar pretenzijos, kylantys iš Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo ar susiję su juo, arba jo pažeidimas, nutraukimas arba negaliojimas, turi būti galutinai išspręsti pagal Tarptautinių prekybos rūmų Arbitražo taisykles vieno arbitro, paskirto laikantis tų Arbitražo taisyklių.

Papildymas PROCEDŪRŲ TAISYKLĖS

- 1 Kol Užsakovo ir Rangovo nesusitarta kitaip, GNK turi lankytis Statybvietyje ne rečiau kaip kas 140 dienų, įskaitant apsilankymus kritinių statybos įvykių metu, vieno iš jų – Užsakovo arba Rangovo prašymu. Kol Užsakovo, Rangovo ir GNK nesusitarta kitaip, tai laikotarpis tarp apsilankymų neturi būti trumpesnis kaip 70 dienų, išskyrus jeigu reikia surengti posėdį, kaip aprašyta žemiau.
- 2 Dėl kiekvieno apsilankymo Statybvietyje darbotvarkės ir laiko pasirinkimo turi būti sutarta bendrai GNK, Užsakovo ir Rangovo, arba, susitarimo nepasiekus, sprendimą turi priimti GNK. Apsilankymų Statybvietyje tikslas yra suteikti GNK galimybę susipažinti ir žinoti Darbų eigą bei visas kitas esamas ir galinčias kilti problemas.
- 3 Užsakovas, bendradarbiaudamas su Rangovu, turi koordinuoti apsilankymus Statybvietyje. Juose turi dalyvauti Užsakovas, Rangovas ir Inžinierius. Užsakovas privalo aprūpinti tinkama posėdžio įranga, sekretoriatu bei kopijavimo paslaugomis. Kiekvieno apsilankymo pabaigoje, prieš palikdama Statybvietyje, GNK turi parengti savo veiksmų lankymosi metu protokolą ir jo nuorašus išsiųsti Užsakovui bei Rangovui.
- 4 Užsakovas ir Rangovas privalo aprūpinti GNK viena visų dokumentų, kurių GNK gali pareikalauti, kopija, įskaitant Sutarties dokumentus, Darbų eigos ataskaitas, pakeitimų nurodymus, pažymas bei kitus dokumentus, susijusius su Sutartimi. Viso GNK, Užsakovo arba Rangovo bendravimo nuorašus turi gauti kita Šalis. Jeigu GNK sudaryta iš trijų asmenų, tai Užsakovas ir Rangovas turi siųsti tų reikalaujamų dokumentų nuorašus ir bendravimo dokumentų nuorašus kiekvienam asmeniui.
- 5 Jeigu pagal Sutarties sąlygų 20.4 punktą GNK perduodamas koks nors ginčas, tai GNK privalo toliau veikti pagal 20.4 punktą ir šias Taisykles. Atsižvelgdama į laiką, skirtą nusiųsti pranešimą apie sprendimą bei kitus deramus veiksmus, GNK privalo:
 - (a) ir Užsakovo, ir Rangovo atžvilgiu veikti sąžiningai ir nešališkai, kiekvienam suteikdama pagrįstą galimybę pateikti savo ginčijamą klausimą ir atsakyti į kitos šalies argumentus, ir
 - (b) laikytis tinkamų ginčo procedūrų, vengiant nereikalingo delsimo ir išlaidų.
- 6 GNK gali surengti ginčo posėdį. Tokiu atveju ji nuspręs dėl svarstymo datos bei vietos ir galės pareikalauti, kad Užsakovas ir Rangovas pateiktų dokumentus bei raštu išdėstytus argumentus prieš svarstymą arba jo metu.
- 7 Nebent Užsakovas ir Rangovas raštu susitarė kitaip, GNK privalo būti įgaliota imtis tyrimo procedūros, drausdama dalyvauti svarstymuose bet kuriems kitiems asmenims, išskyrus Užsakovo, Rangovo ir Inžinieriaus atstovus, ir tęsti svarstymą, nedalyvaujant bet kuriai šaliai, apie kurią GNK žinoma, kad ši gavo pranešimą apie vykstantį svarstymą; tačiau, priimdama sprendimą dėl šitos jos galios panaudojimo apskritai bei galimo panaudojimo ribų, ji privalo būti apdairi.

8

Užsakovas ir Rangovas, be kita ko, įgalioja GNK:

- (a) nustatyti procedūras, taikomas sprendžiant ginčą,
- (b) nuspręsti dėl pačios GNK teisės taikymo srities ir dėl bet kurio jai pateikiamo ginčo apimties,
- (c) surengti bet kurį posėdį, kada ji mano esant tinkama, nebūti suvaržyta kokiomis nors kitomis taisyklėmis arba procedūromis nei tos, kurios yra Sutartyje ir šiose Taisyklėse,
- (d) imtis iniciatyvos nustatyti konkrečius faktus ir aplinkybes, reikalingus priimti sprendimą,
- (e) pasitelkti specialiąsias savo žinias, jeigu jų yra,
- (f) nuspręsti dėl delspinigių mokėjimo pagal Sutartį,
- (g) nuspręsti dėl bet kurios laikinos pagalbos, tokios kaip laikinos arba konservavimo priemonės, ir
- (h) peržiūrėti ir ištaisyti bet kurią Inžinieriaus pažymą, sprendimą, nutarimą, nurodymą, nuomonę arba įvertinimą, susijusius su ginču.

9

GNK, vykstant bet kuriems svarstymams, neturi reikšti kokių nors nuomonių dėl bet kurių Šalių pateikiamų argumentų. Po to GNK privalo parengti ir pateikti pranešimą pagal 20.4 punktą arba kitaip, kaip raštu tarpusavyje sutarė Užsakovas ir Rangovas. Jeigu GNK sudaro trys asmenys, tai:

- (a) po nagrinėjimo komisija privalo uždarame posėdyje apsvarstyti klausimą ir priimti sprendimą;
- (b) ji turi siekti vieningo sprendimo: jeigu tai neįmanoma, tai taikytinas sprendimas turi būti priimtas Narių daugumos balsais, o mažuma likusio Nario gali pareikalauti parengti ataskaitą raštu, kad ją įteiktų Užsakovui ir Rangovui; ir
- (c) Nariui nedalyvaujant susitikime ar svarstyme arba neatlikus bet kurios iš jo reikalaujamos savo funkcijos, kiti du Nariai, nepaisant to, gali tęsti sprendimo priėmimą, nebent:
 - (i) vienas iš dviejų – Užsakovas arba Rangovas – nesutinka, kad jie tai daro, arba
 - (ii) nedalyvaujantysis Narys yra pirmininkas ir jis (ji) nurodo kitiems Nariams nepriimti sprendimo.

Sutarties punktų rodyklė

	Punktas	Puslapis
Aiškinimas	1.2	5
Aplinka, jos apsauga	4.18	18
Apžiūra	7.3	24
Arbitražas	20.6	61
Asmenys, Užsakovo įdarbinti	6.3	22
Ataskaita apie Darbų eigą	4.21	19
Ataskaita, galutinė	14.11	45
Ataskaita, tarpinė	14.3	41
Atleidimas nuo prievolių vykdymo pagal įstatymą	19.7	58
Atlyginimai ir darbo apmokėjimo sąlygos	6.2	22
Atlikimo pažyma	11.9	34
Atlikimo užtikrinimas	4.2	12
Atmetimas	7.5	25
Atsakomybė už Darbus	4.1	12
Atsakomybė, jos apribojimas	17.6	52
Atsakomybė, neapdrausta	18.1	53
Atsakomybė, neveikiama Inžinieriaus pritarimo	3.1	10
Atsakomybė, Rangovo atsakomybės pabaiga	2.5	9
Atsakomybė, solidarioji	1.14	8
Atsakomybė, Užsakovo atsakomybės pabaiga	14.14	46
Atsakomybės draudimas už padarytą žalą fiziniui asmeniui arba turtui	18.3	55
Atstovas, Inžinieriaus	3.2	10
Atstovas, Rangovo	4.3	13
Baigiamieji bandymai	9.1	29
Baigiamieji bandymai, nepavykę	9.4	30
Baigiamieji bandymai, pavėluoti	9.2	30
Baigiamieji bandymai, trukdymas juos atlikti	10.3	32
Baigimas, Darbų baigimo ataskaita	14.10	45
Baigimo laikas	8.2	26
Baigimo laikas, pratęsimas	8.4	27
Bandymai, tolesni	11.6	34
Bandymas	7.4	24
Bendradarbiavimas	4.6	14
Bendravimas	1.3	5
Bendravimas, kalba	1.4	5
Bendrosios Rangovo prievolės	4.1	12
Brėžiniai arba nurodymai, pavėluoti	1.9	7
Darbai ir Rangovo įrengimai, jų draudimas	18.2	54
Darbai, matavimas ir įvertinimas	12.3	35
Darbai, Rangovo rūpinimasis jais	17.2	51
Darbininkai, patalpos tarnautojams	6.6	22
Darbininkai, tarnautojų samdymas ir	6.1	22
Darbo atnaujinimas po sustabdymo	8.12	29
Darbo pradžia	8.1	26

Darbo valandos	6.5	22
Darbų baigimo ataskaita	14.10	45
Darbų eiga, pranešimai apie ją	4.21	19
Darbų sparta, jos įvertinimas	8.6	28
Defektai, jų ištaisymas	11.1	32
Defektai, jų neištaisymas	11.4	33
Defektai, jų priežasties ieškojimas	11.8	34
Defektų ištaisymo darbas, Išlaidos jam	11.2	33
Detalės su defektais, jų išvežimas	11.5	34
Dokumentai, pirmumas	1.5	6
Dokumentai, Rangovo naudojimas Užsakovo dokumentais	1.11	32
Dokumentai, Rangovo personalo ir įrengimų	6.10	23
Dokumentai, saugojimas ir pateikimas	1.8	6
Dokumentai, Užsakovo naudojimas Rangovo dokumentais	1.10	7
Draudimai, bendrieji reikalavimai	18.1	53
Draudimas, Darbų ir Rangovo įrengimų	18.2	54
Draudimas, Rangovo personalo	18.4	56
Dujos, elektra, vanduo ir	4.19	18
Elektra, vanduo ir dujos	4.19	18
Elektroninis pranešimų perdavimas	1.3	5
Finansai, Užsakovo	2.4	9
Galutinio mokėjimo pažyma, jos išdavimas	14.13	46
Galutinio mokėjimo pažyma, kreipimasis dėl jos	14.11	45
Ginčai, Ginčų nagrinėjimo komisijos sprendimo gavimas	20.4	60
Ginčai, Ginčų nagrinėjimo komisijos sprendimo nevykdymas	20.7	62
Ginčai, jų arbitražas	20.6	61
Ginčai, taikus išsprendimas	20.5	61
Ginčų nagrinėjimo komisija	20.2	59
Ginčų nagrinėjimo komisija, jos paskyrimas	20.2	59
Ginčų nagrinėjimo komisija, nesusitarimas dėl	20.3	60
Ginčų nagrinėjimo komisijos paskyrimas, įgaliojimų pabaiga	20.8	62
Ginčų nagrinėjimo komisijos sprendimas, jo gavimas	20.4	60
Ginčų nagrinėjimo komisijos sprendimas, jo nevykdymas	20.7	62
GNK – žr. Ginčų nagrinėjimo komisija		
Intelektinės nuosavybės teisės, pretenzijos dėl pažeidimo	17.5	52
Intelektinės nuosavybės teisės, Rangovo dokumentų	1.10	7
Intelektinės nuosavybės teisės, Užsakovo dokumentų	1.11	32
Inžinieriaus įgaliojimų perdavimas	3.2	10
Inžinieriaus pareigos ir teisė	3.1	10
Inžinieriaus sprendimai	3.5	11
Inžinieriaus veiksmai Užsakovo vardu	3.1	10
Inžinierius, jo įgaliojimų perdavimas	3.2	10
Inžinierius, nurodymai	3.3	11
Inžinierius, pakeitimas	3.4	11
Įranga ir Medžiagos Darbams, mokėjimas už juos	14.5	42
Įranga ir Medžiagos sustabdymo atveju, mokėjimas už juos	8.10	29

Įranga ir Medžiagos, jų nuosavybė	7.7	26
Įstatymai, darbo	6.4	22
Įstatymai, jų laikymasis	1.13	8
Įstatymų leidyba, pataisymai dėl pakeitimo	13.7	39
Išankstinis mokėjimas	14.2	41
Iškasenos	4.24	20
Ištaisymas, defektai	11.1	32
Ištaisymo darbas	7.6	25
Įvertinimas	12.3	35
Įvertinimas nutraukimo dieną	15.3	48
Kaina, pataisymai dėl pakeitimo	13.8	39
Kalba	1.4	5
Kiti rangovai	4.6	14
Kokybės užtikrinimas	4.9	15
Kompensacija už uždelimą	8.7	28
Konfidenciali informacija	1.12	8
Kontaktiniai adresai	1.3	5
Laikas, baigimo	8.2	26
Lankymasis Statybvietyje apžiūrai	7.3	24
Leidimai, licencijos ir suderinimai	2.2	9
Licencijos arba suderinimai, leidimai	2.2	9
Matavimas, Darbų	12.1	35
Matavimas, metodas	12.2	35
Matuojami Darbai	12.1	35
Medžiagos sustabdymo atveju, mokėjimas už jas	8.10	29
Medžiagos, jų nuosavybė	7.7	26
Medžiagos, mokėjimas nesant išankstinės kainos	14.5	42
Medžiagos, pateikiamos Užsakovo	4.20	18
Mokesčiai už gamtos išteklius	7.8	21
Mokėjimai paskirtiesiems Subrangovams	5.3	42
Mokėjimai, jų Žiniaraščiai	14.4	44
Mokėjimas	14.7	57
Mokėjimas Rangovui po Nenugalimos jėgos	19.4	38
Mokėjimas tinkamomis valiutomis	13.4	42
Mokėjimas už Įrangą ir Medžiagas Darbams	14.5	46
Mokėjimas, mokėjimo valiutos	14.15	50
Mokėjimas, nutraukus Rangovo iniciatyva	16.4	48
Mokėjimas, nutraukus Užsakovo iniciatyva	15.4	44
Mokėjimas, pavėluotas	14.8	44
Mokėjimo laikas	14.7	21
Mokėjimo paskirtiesiems Subrangovams įrodymai	5.4	46
Mokėjimo valiuta	14.15	26
Naudojimasis Statybvietyje po perėmimo, priėjimo teisė	11.7	34
Naudojimasis Statybvietyje, valdymo teisė	2.1	8
Nebaigto darbo užbaigimas ir defektų ištaisymas	11.1	32
Neištaisymas, defektai	11.4	33

Neįvykdytos prievolės	11.10	34
Nenugalima jėga, jos padariniai	19.4	57
Nenugalima jėga, pareiškimas apie ją	19.2	56
Nenugalima jėga, poveikis Subrangovui	19.5	57
Nenugalima jėga, teisė nutraukti Sutartį	19.6	57
Nenugalimos jėgos sąvoka	19.1	56
Nenumatomos fizinės sąlygos	4.12	16
Nepavykę Baigiamieji bandymai	9.4	30
Nuostolių atlyginimas	17.1	50
Nurodymai, Inžinieriaus	3.3	11
Nurodymai, Pavėluoti brėžiniai arba	1.9	7
Nurodymas pataisyti	15.1	47
Nutraukimas Rangovo iniciatyva	16.2	49
Nutraukimas Rangovo iniciatyva, mokėjimas po to	16.4	50
Nutraukimas Užsakovo iniciatyva	15.2	47
Nutraukimas Užsakovo iniciatyva, mokėjimas po to	15.4	48
Nutraukimas Užsakovo iniciatyva, pasirinktinis	15.5	48
Nutraukimas, įvertinimas nutraukimo dieną	15.3	50
Nutraukimas, pasirinktinis, pasibaigus Nenugalimai jėgai	19.6	48
Nutraukimas, pasirinktinis, Užsakovo nuožiūra	15.5	57
Nutraukimas, darbo sustabdymas	16.3	48
Nužymėjimas	4.7	15
Padėjėjai, Inžinieriaus	3.2	10
Padienis darbas	13.6	38
Pakartotiniai bandymai, nepavykus Baigiamiesiems bandymams	9.3	30
Pakeitimai	13.1	36
Pakeitimai, tinkama valiuta	13.4	38
Pakeitimas, Inžinieriaus	3.4	11
Pakeitimų tvarka	13.3	37
Papildomos pagalbinės priemonės	4.13	17
Paskyrimas, prieštaravimas paskyrimui	5.2	21
Paskirtasis Subrangovas, sąvoka	5.1	21
Paskirtieji Subrangovai, mokėjimai jiems	5.3	21
Paskirtieji Subrangovai, mokėjimo įrodymai	5.4	21
Paskirtojo Subrangovo sąvoka	5.1	21
Pataisymai dėl įstatymų pakeitimo	13.7	39
Pataisymai dėl kainos pakeitimo	13.8	39
Paviršiai, reikalaujantys atstatymo	10.4	32
Pavyzdžiai	7.2	24
Pažyma, Atlikimo	11.9	34
Pažyma, Galutinio mokėjimo	14.13	46
Pažyma, kreipimasis dėl Galutinio mokėjimo	14.11	45
Pažyma, Perėmimo	10.1	30
Pažymos, kreipimasis dėl Tarpinio mokėjimo	14.3	41
Pažymos, privalomi išsiųsti nuorašai	1.3	5
Pažymos, Tarpinis mokėjimas	14.6	43
Perėmimas, Darbų dalių	10.2	31
Perėmimas, Darbų ir Grupių	10.1	30
Perėmimas, paviršiai, reikalaujantys atstatymo	10.4	32

Personalas ir įrengimai, Rangovo dokumentacija	6.10	23
Personalas, Rangovo	6.9	23
Personalas, Rangovo personalo draudimas	18.4	56
Personalas, Užsakovo	2.3	9
Personalas, Viešosios tvarkos pažeidimas	6.11	23
Praleidimai	12.4	36
Pranešimai, adresai arba	1.3	5
Pranešimas apie ketinimą pristatyti medžiagas	4.16	18
Pranešimo apie defektus laiko pratęsimas	11.3	33
Pratęsimas, Baigimo laiko	8.4	27
Pratęsimas, pranešimo apie defektus laikas	11.3	33
Prekės, jų pervežimas	4.16	18
Prekių pervežimas	4.16	18
Pretenzijos, Užsakovo	2.5	9
Pretenzijų pateikimo procedūra	20.1	58
Prievolės, išdavus Atlikimo pažymą	11.10	34
Prievolės, Rangovo bendrosios	4.1	12
Prievolių įvykdymas	14.12	45
Priimta Sutarties suma, jos pakankamumas	4.11	16
Privažiavimo keliai	4.15	17
Programa	8.3	26
Projektavimas, atliekamas Rangovo	4.1	12
Rangos sutartis	1.6	4
Rangovo atliekamas projektavimas	4.1	12
Rangovo atliekamas tyrimas	11.8	34
Rangovo atsakomybė, apribojimas	17.6	52
Rangovo atsakomybė, jos pasibaigimas	2.5	9
Rangovo atstovas	4.3	13
Rangovo dokumentai, Užsakovo naudojimasis	1.10	7
Rangovo įrengimai	4.17	18
Rangovo įrengimų pašalinimas po nutraukimo	16.3	50
Rangovo neveikimas, nurodymas dėl	15.1	47
Rangovo neveikimas, nutraukimas	15.2	47
Rangovo personalas	6.9	23
Rangovo personalo ir įrengimų dokumentai	6.10	23
Rangovo pretenzijos	20.1	58
Rangovo prievolės, Baigiamieji bandymai	9.1	29
Rangovo teisė sustabdyti darbą	16.1	49
Rangovo vadovavimas	6.8	23
Rangovo veiksmai Statybvietėje	4.23	20
Rezervinės sumos	13.5	38
Rizika, Užsakovo	17.3	51
Rūpinimasis Darbais	17.2	51
Sąlygos, nenumatomos fizinės	4.12	16
Sauga darbe	4.8	15
Sauga darbe ir sveikata	6.7	22
Sąvokos	1.1	1
Solidarioji atsakomybė	1.14	8

Sprendimai, inžinieriaus	3.5	11
Statybvieta, jos apsauga	4.22	20
Statybvieta, jos išvalymas	11.11	34
Statybvieta, Rangovo veiksmas joje	4.23	20
Statybvieta, teisė naudotis ja	2.1	8
Statybvieta duomenys	4.10	15
Statybvieta išvalymas, gavus Atlikimo pažymą	11.11	34
Statybvieta išvalymas, išdavus Perėmimo pažymą	4.23	20
Statybvieta sąlygų duomenys	4.10	15
Statutai, taisyklės ir įstatymai, jų laikymasis	1.13	8
Subranga, perleidimo teisė	4.5	14
Subrangos perleidimas	4.5	14
Subrangovai	4.4	14
Subrangovai, paskirtieji	5.1	21
Subrangovas, Nenugalimos jėgos poveikis	19.5	57
Suderinimai, leidimai, licencijos arba	2.2	9
Sulaikymas, išskaitymas	14.3	41
Sulaikomi pinigai, jų mokėjimas	14.9	44
Sustabdymas dėl Užsakovo neveikimo	16.1	49
Sustabdymas, darbo	8.8	28
Sustabdymas, darbo atnaujinimas po jo	8.12	29
Sustabdymas, jo padariniai	8.9	29
Sustabdymas, mokėjimas už įrangą ir Medžiagas sustabdymo atveju	8.10	29
Sustabdymas, užsitęsęs	8.11	29
Sutarties kaina	14.1	40
Sutarties negaliojimas	19.7	58
Sveikata ir sauga darbe	6.7	22
Taikus ginčo išsprendimas	20.5	61
Taisyklės ir įstatymai, jų laikymasis	1.13	8
Tarnautojai ir darbininkai, jų samdymas	6.1	22
Tarnautojai ir darbininkai, patalpos jiems	6.6	22
Tarpinio mokėjimo pažymos, jų išdavimas	14.6	43
Tarpinio mokėjimo pažymos, kreipimasis dėl jų	14.3	41
Teisė daryti Pakeitimus	13.1	36
Teisė naudotis keliais ir pagalbinėmis priemonėmis	4.13	17
Teisė, tarptautinė	1.4	5
Teisės, intelektinė nuosavybė, Užsakovo dokumentai	1.11	7
Teisės, intelektinė nuosavybė, Rangovo dokumentai	1.10	7
Teisės, patentas	17.5	52
Teisių perleidimas	1.7	6
Tyrimas, atliekamas Rangovo	11.8	34
Trečiosios šalies draudimas	18.3	55
Tribunolas, Ginčų nagrinėjimo komisijos paskyrimas	20.2	59
Trukdymas atlikti Baigiamuosius bandymus	10.3	32
Trukdymas, jo vengimas	4.14	17
Uždelsimai dėl valdžios institucijų veiksmų	8.5	28
Užsakovo atsakomybė, jos pabaiga	14.14	46
Užsakovo dokumentai, Rangovo naudojimas	1.11	7

Užsakovo finansinis pasirengimas	2.4	9
Užsakovo įrengimai ir pateikiamos medžiagos	4.20	18
Užsakovo neveikimas, nutraukimas	16.2	49
Užsakovo neveikimas, teisės suteikimas sustabdyti darbą	16.1	49
Užsakovo personalas	2.3	9
Užsakovo pretenzijos	2.5	9
Užsakovo pretenzijos, mokėjimo valiuta	14.15	46
Užsakovo rizika	17.3	51
Užsakovo rizika, jos padariniai	17.4	52
Užsakovo suteikiama pagalba	2.2	9
Užsakovo teisė nutraukti	15.5	48
Užtikrinimas, atlikimas	4.2	12
 Vadovavimas, Rangovo	6.8	23
Valdžios institucijos, jų sukelti uždelsimai	8.5	28
Valiutos mokėjimui už Pakeitimus	13.4	38
Vanduo ir dujos	4.19	18
Vengimas, trukdymo	4.14	17
Vertės nustatymas	13.2	37
Viešosios tvarkos pažeidimas	6.11	23
Vykdymo būdas	7.1	24
 Žiniaraščiai, mokėjimų	14.4	42

BENDROSIOS SĄLYGOS

KONKREČIŲ SĄLYGŲ
RENGIMO VADOVAS

UŽSAKOVO SUPROJEKTUOTŲ
STATYBOS IR INŽINERINIŲ DARBŲ

STATYBOS sutarties sąlygos

PASIŪLYMO RAŠTAS,
RANGOS SUTARTIES
IR SUSITARIMO DĖL GINČŲ
NAGRINĖJIMO FORMOS

Konkrečių sąlygų rengimo vadovas

Konkrečių sąlygų rengimo vadovas

TURINYS

IVADAS	2
PASIŪLYMO DOKUMENTŲ RENGIMO PASTABOS	3
1 Bendrosios nuostatos	4
2 Užsakovas	5
3 Inžinierius	5
4 Rangovas	6
5 Paskirtieji Subrangovai	8
6 Tarnautojai ir darbininkai	8
7 Įranga, Medžiagos ir darbo kokybė	10
8 Pradžia, uždelsimai ir sustabdymas	10
9 Baigiamieji bandymai	11
10 Perdavimas Užsakovui	11
11 Atsakomybė už defektus	11
12 Matavimas ir įvertinimas	11
13 Pakeitimai ir pataisymai	11
14 Sutarties kaina ir mokėjimas	12
15 Darbų nutraukimas Užsakovo iniciatyva	18
16 Sustabdymas ir nutraukimas Rangovo iniciatyva	18
17 Rizika ir atsakomybė	18
18 Draudimas	19
19 Nenugalima jėga.....	19
20 Pretenzijos, ginčai ir arbitražas	19
PRIEDAI. GARANTIJŲ FORMOS	22

Konkrečių sąlygų rengimo vadovas

IVADAS

Statybos sutarties sąlygų nuostatas parengė Tarptautinės inžinierių konsultantų federacija (**FIDIC** – Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils) ir yra rekomenduojamos naudoti statant pastatus (paprastai be projektavimo) arba inžineriniams darbams, kai rengiami tarptautiniai konkursai. Dėl kai kurių teisės ypatumų šias sąlygas gali reikėti iš dalies keisti, ypač jeigu jos bus naudojamos sutartims šalies viduje.

Paprastai, sudarant šios rūšies sutartis, Rangovas darbus organizuoja pagal Užsakovo arba jo atstovo, Inžinieriaus, pateiktą detalų projektą. Nors šios Sąlygos ir suteikia galimybę Rangovui projektuoti nuolatinių darbų dalį pačiam, tačiau jos nėra skirtos naudoti tada, kai Rangovui tenka projektuoti didesniąją darbų dalį. Tokiems Darbams labiau derėtų naudoti FIDIC parengtas Projektavimo ir statybos bei įrangos sutarties sąlygas ir Statybos „iki rakto“ EPC sutarties sąlygas.

Šis toliau pateikiamas vadovas yra skirtas padėti Konkrečių sąlygų sudarytojams, kurie gali pasirinkti punktų variantus. Kiek tai buvo įmanoma, tarp brūkšnių pateikiamos pavyzdinės formuluotės, tačiau kai kuriais atvejais yra tik pagalbinė atmintinė.

Prieš įtraukiant bet kurią pavyzdinę formuluotę, turi būti patikrinta, kad įsitikintume, jog ji yra visiškai tinkama konkrečiomis aplinkybėmis. Kol formuluotė nebus pripažinta tinkama naudoti, ji privalo būti taisoma.

Kur pataisoma pavyzdinė formuluotė ir visais atvejais, kai daromi kiti pataisymai arba pakeitimai, tai reikia daryti labai atidžiai, kad užtikrintume, jog neatsirado prieštaravimo Bendrosioms sąlygoms arba tarp Konkrečių sąlygų straipsnių.

Rengiant įtraukti Sutarties sąlygas į pasiūlymo sutarties dokumentus, gali būti panaudotas šis tekstas:

Sutarties sąlygas sudaro „Bendrosios sąlygos“, esančios pirmojo „Statybos sutarties sąlygų“ leidimo, 1999 m. išleisto FIDIC (Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils), dalimi, ir šios „Konkrečios sąlygos“, kurių tekstas yra pataisytas ir papildytas „Bendrųjų sąlygų“ tekstas.

Bendrosiose sąlygose nėra punktų, kuriuos įtraukiant į „Konkrečias sąlygas“ reikėtų papildyti duomenimis. Kaip pažymėta Bendrųjų sąlygų Pratarmės (ii) pastraipoje, Bendrosiose sąlygose pateikiamos nuorodos į bet kurias būtinas duomenis, esančius Pasiūlymo priede arba (techniniais klausimais) Specifikacijoje.

FIDIC išleido dokumentą, pavadintą „Konkurso procedūra“, kurioje išdėstytas sisteminis požiūris į konkurso dalyvių parinkimą ir jų siūlymų gavimą bei įvertinimą; antrasis leidimas išleistas 1994 m. Šis dokumentas skirtas padėti Užsakovui gauti tinkamus konkuruojančius pasiūlymus su minimaliu reikalavimų skaičiumi. FIDIC numato atnaujinti „Konkurso procedūrą“ ir išleisti naudojimosi šiomis Statybos sutarties sąlygomis vadovą.

siūlymo dokumentų rengimo pastabos

Siūlymo dokumentus privalo rengti tinkamos kvalifikacijos inžinieriai, susipažinę su reikiamų atlikti darbų techniniais aspektais. Būtų galima patarti, kad tuos dokumentus peržiūrėtų tinkamos kvalifikacijos teisininkai. Konkurso dalyviams išduodamus Pasiūlymo dokumentus sudarys Sutarties sąlygos, Specifikacija, Brėžiniai ir Konkurso dalyvio užpildomas Pasiūlymo raštas bei Žiniaraščiai. Paprastai tokios rūšies sutartyse, kur Darbai namini atliekant matavimus, svarbiausi Žiniaraščiai bus Sąnaudų žiniaraščiai. Kad būtų įvertinta atliktų darbų vertė, taip pat gali reikėti pildyti Padienio darbo žiniaraščius. Be to, kiekvienas konkurso dalyvis turi gauti duomenis, nurodytus 4.10 punkte, ir Nurodymus konkurso dalyviams, kuriuose jiems būtų nurodyti visi ypatingi Užsakovo reikalavimai, į kuriuos konkurso dalyviai, įkainodami Sąnaudų žiniaraščius, turi atsižvelgti, tačiau tie reikalavimai nėra Sutarties dalis. Kai Užsakovas priima Pasiūlymo raštą, tai Sutartis nuo to momento visiškai įsigalioja apima anksčiau minėtus užpildytus Žiniaraščius.

Specifikacija gali apimti dalykus, paminėtus kai kuriuose arba visuose žemiau nurodytuose punktuose:

1.8	Rangovo dokumentų reikalavimai
1.13	Užsakovo gaunami leidimai
2.1	Palaipsniui suteikiama galimybė kontroliuoti pamatus, statinius, įrangą arba privažiavimo priemones
4.1	Rangovo projektai
4.6	Kiti rangovai (ir kiti asmenys) Statybvietyje
4.7	Taškų, linijų ir atskaitos lygių nužymėjimas
4.14	Trečiosios šalys
4.18	Apribojimai dėl aplinkos apsaugos
4.19	Elektra, vanduo, dujos ir kitos paslaugos Statybvietyje
4.20	Užsakovo įrengimai ir pateikiamos medžiagos
5.1	Paskirtieji Subrangovai
6.6	Personalo patalpos
7.2	Pavyzdžiai
7.4	Bandymai gamybos ir (arba) statybos metu
9.1	Baigiamieji bandymai
13.5	Rezervinės sumos

gelyje Bendrųjų sąlygų punktų pateikiamos duomenų, esančių Pasiūlymo priede, nuorodos; jais labai patogiu būdu galima naudotis. Taigi šiame leidinyje pavyzdinės Pasiūlymo priedo formos yra patikrinimo sąrašas, kokių duomenų reikia pateikti, tačiau nei Bendrosiose sąlygose, nei Pasiūlymo priedo pavyzdyje neužsimenama, kad šiuos duomenis turi pateikti konkurso dalyvis. Užsakovas, remdamasis ta pavyzdine forma, turi parengti Pasiūlymo priedą, į atitinkamas dalis įtraukdamas savo keliamus reikalavimus.

Užsakovas konkurso dalyvių taip pat gali reikalauti kitų duomenų ir į Žiniaraščius įtraukti klausimą.

Nurodymuose konkurso dalyviams gali reikėti nustatyti bet kuriuos Pasiūlymo priedo ir (arba) Žiniaraščių punktų apribojimus ir (arba) nustatyti kitos informacijos apimtį, kurią savo Pasiūlyme privalo pateikti konkurso dalyvis. Jeigu kiekvienas konkurso dalyvis privalo pateikti savo pagrindinės įmonės duomenis, garantijas ir (arba) pasiūlymo užtikrinimą, tai tie reikalavimai (kurie pirmiausia keliami kaip Sutarties teisinio įsigaliojimo sąlyga) turi būti įtraukti į Nurodymus konkurso dalyviams: pavyzdinės formos yra pateiktos prie šio dokumento kaip Priedai A ir B. Tie Nurodymai gali apimti dalykus, paminėtus kai kuriuose Nurodymuose žemiau nurodytuose punktuose:

4.3	Rangovo atstovas (vardas, pavardė ir gyvenimo aprašymas)
4.9	Kokybės užtikrinimo sistema
9.1	Baigiamieji bandymai
18	Draudimas
20	Ginčų sprendimas

1 straipsnis Bendrosios nuostatos

1.1 punktas Sąvokos

Kai kurias sąvokas gali reikėti pataisyti, pavyzdžiui:

- 1.1.3.1 Pradžios data galėtų būti apibrėžiama kaip konkreti kalendorinė diena,
- 1.1.4.6 kurios nors vienos konkrečios užsienio valiutos gali pareikalauti finansų institucija,
- 1.1.4.8 gali reikėti skirtingos valiutos, kuri būtų sutarties Vietos valiuta,
- 1.1.6.2 Statybvietai, kuri kerta šalies sieną, gali netikti „šalis“ nuorodos.

1.2 punktas Aiškinimas

Jeigu „pelno“ sąvoka yra išdėstoma tiksliau, tai šis punktas gali būti pakeistas:

PAVYZDYS 1.2 punkto pabaigoje įterpkite:

Šiose Sąlygose nuostatos, kuriose yra žodžiai „Išlaidos ir pagrįstas pelnas“ reikalauja, kad šis pelnas būtų viena dvidešimtoji (arba 5 %) išlaidų.

1.5 punktas Dokumentų pirmumas

Dėl vėliau išaiškinančių sutarties dokumentų prieštaravimų paprastai būtina nustatyti jų pirmumą. Jeigu pirmumo tvarka nėra nustatoma, tai šis punktas gali būti pakeistas:

PAVYZDYS 1.5 punktą išbraukite ir pakeiskite:

Turi būti laikoma, kad sutartį sudarantys dokumentai vienas kitą papildo. Jeigu randama dviprasmybių arba neatitikimų, tai pirmumas turi būti toks, koks atitinkamai būtų pagal galiojančius įstatymus. Inžinieriui suteikiama galia duoti bet kuriuos nurodymus, kurie, jo nuomone, yra būtini dviprasmybei arba neatitikimui pašalinti.

1.6 punktas Rangos sutartis

Rangos sutarties forma turi būti įtraukta į pasiūlymo dokumentus kaip Konkrečių sąlygų priedas: formos pavyzdys yra šio leidinio pabaigoje. Jeigu prireikė ilgai trukusių derybų dėl pasiūlymo, tai patartina, kad Rangos sutartyje būtų įrašyta Priimta Sutarties suma, Pradžios data ir (arba) Darbo pradžios data. Sudaryti Rangos sutartį gali reikėti pagal galiojančius įstatymus.

1.14 punktas Solidarioji atsakomybė

Pagrindinėje sutartyje reikalavimus bendroms įmonėms gali reikėti išdėstyti smulkiau. Pavyzdžiui, būtų pageidautina, kad kiekvienas dalyvis pateiktų savo pagrindinės įmonės garantiją: pavyzdinė tokios garantijos forma pridėta kaip šio dokumento A priedas.

Šie reikalavimai, taikomi dar iki Sutarčiai įsigaliojant, turi būti įtraukti į Nurodymus konkurso dalyviams. Užsakovas nenorės dalyvauti bendros įmonės narių ginčiuose, todėl, pageidaudamas bendrauti su vienu

asmeniui, norės, kad bendros įmonės vadovas būtų paskirtas kuo anksčiau. Sutartį dėl bendros įmonės Uždavovs privalo išnagrinėti kritiškai ir atidžiai. Šią sutartį gali tvirtinti projekto finansų institucija.

Papildomas punktas **Konfidenciali informacija**

Jeigu reikalingas konfidencialumas, tai gali būti įtrauktas papildomas punktas:

PAVYZDINIS PUNKTAS Rangovas Sutarties informaciją privalo laikyti privačia ir konfidencialia, išskyrus tai, ko reikia sutartinėms prievolėms atlikti arba galiojantiems įstatymams vykdyti. Rangovas be išankstinio Uždavovo sutikimo neturi skelbti, leisti, kad būtų paskelbta arba atskleista bet kuri informacija apie Darbus kokiame nors komerciniame arba techniniame dokumente ar kaip nors kitaip.

2 straipsnis Uždavovs

2.1 punktas **Teisė naudotis Statybvieta**

Jeigu negali būti suteikta išankstinė ir išskirtinė teisė į Statybvieta, tai visa informacija išsamiai turi būti pateikta Specifikacijoje.

2.3 punktas **Uždavovo personalas**

Šios nuostatos turėtų būti įtrauktos į Uždavovo sutartį su bet kuriais kitais Statybvietaje dirbančiais rangovais.

3 straipsnis Inžinierius

3.1 punktas **Inžinieriaus pareigos ir teisė**

Visi reikalavimai dėl Uždavovo pritarimo turi būti įtraukti į Konkrečias sąlygas:

PAVYZDYS Inžinierius, prieš imdamasis veiksmų pagal toliau išvardytus šių sąlygų punktus, turi gauti atskirą Uždavovo pritarimą:

(a) Punktas _____ **

(b) Punktas _____ **

** (įrašykite punktą; aprašykite veiksmus, nebent jie visi reikalauja pritarimo)

Šį sąrašą pagal poreikius galima išplėsti arba susiaurinti. Jeigu įsipareigojimas gauti Uždavovo pritarimą taikomas tik už tam tikrų finansinių arba kitokių ribų, tai pavyzdinės formuluotės turi būti keičiamos.

Papildomas punktas **Vadovų pasitarimai**

PAVYZDINIS PUNKTAS Inžinierius arba Rangovo atstovas gali reikalauti kitų dalyvauti vadovų pasitarime, kad būtų apžvelgtas pasirengimas būsimam darbui. Inžinierius vadovų pasitarimą privalo protokoluoti ir protokolo nuorašus įteikti pasitarimo dalyviams bei Uždavovui. Už

bet kuriuos numatomus veiksmus atsakomybė protokole turi būti priskiriama, kaip numatyta pagal Sutartį.

4 straipsnis Rangovas

4.1 punktas Bendrosios Rangovo prievolės

Kartais gali pasitaikyti tokių Laikinių Darbų, už kuriuos Rangovas bus atsakingas ne visiškai. Pavyzdžiui, Sutartis gali numatyti laikinas priemones upės vagą nukreipti pagal Inžinieriaus parengtą projektą. Tokiais atvejais punktą gali reikėti papildyti, atsižvelgiant į šios rūšies Laikinius Darbus ir į Užsakovo atsakomybės ribas.

4.2 punktas Atlikimo užtikrinimas

Priimtina Atlikimo užtikrinimo forma (-os) turi būti įtraukta į pasiūlymo dokumentus kaip Konkrečių sąlygų priedas. Pavyzdinės formos prie šio dokumento pridėtos kaip C ir D priedai. Juose įtraukti du Vieningųjų taisyklių, nustatytų Tarptautinių prekybos rūmų (ICC – International Chamber of Commerce, įsikūrusių 38 Cours Albert 1er, 75008 Paryžius, Prancūzija), variantai; rūmai taip pat leidžia šių Vieningųjų taisyklių taikymo vadovus. Kad atitiktų galiojančius įstatymus, tos pavyzdinės formos ir formuluotės gali būti pataisytos.

PAVYZDYS 4.2 punkto antrosios pastraipos pabaigoje įterpkite:

Jeigu Atlikimo užtikrinimas pateikiamas kaip banko, tai jis turi būti išduotas (a) šalyje įsikūrusio banko arba (b) tiesiogiai užsienio banko, priimtino Užsakovui. Jeigu Atlikimo užtikrinimas nėra banko garantijos formos, tai užtikrinimas turi būti suteiktas finansų įstaigos, veikiančios arba turinčios veiklos licenciją šalyje.

4.3 punktas Rangovo atstovas

Jeigu pateikiant Pasiūlymą žinoma, kas bus Rangovo atstovas, tai konkurso dalyvis gali siūlyti to atstovo kandidatūrą. Konkurso dalyvis gali norėti pateikti alternatyvą, ypač kai panašu, kad sutarties patvirtinimas užsitęs. Jeigu pagrindinė kalba nėra ta pati kaip kasdieninio bendravimo kalba (pagal 1.4 punktą) arba dėl kurios nors kitos priežasties pabrėžtina, kad Rangovo atstovas laisvai kalbėtų kuria nors viena kalba, gali būti įtrauktas vienas iš sakinių žemiau.

PAVYZDYS 4.3 punkto pabaigoje pridurkite:

Rangovo atstovas ir visi jo pareigas einantys asmenys taip pat turi laisvai kalbėti _____ (įrašykite kalbos pavadinimą)

PAVYZDYS 4.3 punkto pabaigoje pridurkite:

Jeigu Rangovo atstovas arba visi jo pareigas einantys asmenys nekalba laisvai _____ (įrašykite kalbos pavadinimą), tai Rangovas privalo užtikrinti kompetentingo vertėjo dalyvavimą per visą darbo laiką.

4.4 punktas Subrangovai

Bendrųjų sąlygų formuluotės apima sąlygas, tinkamas daugeliu atvejų. Jeigu reikia mažiau (arba nereikia) sutarimo, tai kai kurios (arba visos) pastraipos nuo (a) iki (d) gali būti išbrauktos arba aptartos Konkrečiose sąlygose:

PAVYZDYS Išankstinio pritarimo neturi būti reikalaujama, jeigu subrangos sutarties vertė yra mažesnė nei 0,01 % Priimtos Sutarties sumos.

Jeigu reikia išplėsti reikiamo pritarimo ribas, gali būti pridurtas sakiny:

PAVYZDYS Šių žemiau išvardytų Medžiagų tiekėjai privalo gauti išankstinį Inžinieriaus pritarimą:
(įrašykite reikalingą informaciją, pavyzdžiui, specifinius gaminius arba pusfabrikačius)

Kad Rangovas būtų padrasintas samdyti vietos rangovus, gali būti pridurtas sakiny:

PAVYZDYS Kai įmanoma, Rangovas turi sudaryti lygias ir pagrįstas galimybes, kad šalyje veikiantys rangovai galėtų būti pasamdyti kaip Subrangovai.

4.8 punktas Sauga darbe

Jeigu Rangovas Statybvieta dalijasi su kitais, tai jam gali būti nederama vykdyti kai kurių šio punkto reikalavimų. Tokiu atveju reikia nurodyti Užsakovo prievoles.

4.9 punktas Kokybės užtikrinimas

Bendrųjų sąlygų formuluotė kelia reikalavimą įdiegti kokybės užtikrinimo sistemą, kuri atitiktų Sutartyje išdėstytas nuostatas. Jeigu to nereikia, šis punktas gali būti išbrauktas.

4.12 punktas Nenumatomos fizinės sąlygos

Kai didžiąją darbų dalį sudaro požeminiai darbai, tai rizikos, susijusios su geologinėmis sąlygomis, turi būti aptartos rengiant pasiūlymo dokumentus. Jeigu riziką numatoma paskirstyti abiem šalims, tai šis punktas gali būti pataisytas:

PAVYZDYS Išbraukite 4.12 punkto (b) pastraipą ir įrašykite:

(b) apmokėjimas bet kurių tokių Išlaidų, iš kurių _____ procentų (____ %) turi būti įtraukta į Sutarties kainą (likutį, sudarantį _____ procentų Išlaidų, sumoka Rangovas).

4.17 punktas Rangovo įrengimai

Jeigu Rangovas neprivalo apsirūpinti visais Rangovo įrengimais, reikalingais Darbams baigti, tai turi būti nurodyti Užsakovo įsipareigojimai: žiūrėkite 4.20 punktą. Jeigu reikia suteikti teises naudotis Rangovo įrengimais, tai, suderinus su galiojančiais įstatymais, gali būti priduriamos šios pastraipos:

PAVYZDYS 4.17 punkto pabaigoje pridurkite šias pastraipas:

Turi būti laikoma, kad Rangovo įrengimai, kurie yra Rangovo nuosavybė (tiesiogiai arba netiesiogiai), yra Užsakovo nuosavybė nuo to laiko, kai jie atvežami į Statybvieta. Nuosavybės teisių perdavimas neturi:

- (a) paveikti Užsakovo atsakomybės arba finansinių įsipareigojimų,
- (b) pažeisti Rangovo teisės naudoti perduotus Rangovo įrengimus tik Darbams, arba
- (c) paveikti Rangovo atsakomybę valdyti ir aptarnauti Rangovo įrengimus.

Turi būti laikoma, kad kiekvienas daiktas grąžinamas Rangovui, kai jis įgyja teisę išvežti tuos įrengimus iš Statyb vietės arba gauti Darbų Perėmimo pažymą, atsižvelgiant į tai, kuri iš šių sąlygų yra pirmesnė.

4.19 punktas Elektra, vanduo ir dujos

Jeigu Rangovui suteikiamos paslaugos, tai Specifikacijoje turi būti pateikta išsami informacija apie tai, įskaitant paslaugų vietą bei kainas.

4.20 punktas Užsakovo įrengimai ir pateikiamos medžiagos

Taikant šį punktą Specifikacijoje turi būti aprašytas kiekvienas daiktas, kurį pateikia ir (arba) valdo Užsakovas, ir suteikta visa būtina išsami informacija. Kad būtų aiškesni finansinių įsipareigojimų ir draudimo aspektai, kai kurioms įrangos rūšims gali reikėti papildomų sąlygų.

4.22 punktas Statyb vietės apsauga

Jeigu Rangovas Statyb vietoje naudojami kartu su kitais, tai jam gali nederėti atsakyti už jos apsaugą. Tokiomis aplinkybėmis reikia nurodyti Užsakovo prievoles.

5 straipsnis Paskirtieji Subrangovai

Daugeliu atvejų, pagal 4.4 punktą, Rangovas, laikydamasis visų Sutartyje numatytų apribojimų, pasirenka Subrangovus. 5 straipsnis numato konkrečią situaciją, kai Subrangovą gali pasirinkti Užsakovas, tačiau antrasis 4.4 punkto sakinyvis vis tiek privalo likti galioti.

5.2 punkto pastraipos nurodo kai kurias problemas, kurias gali tekti įveikti.

Jeigu reikės paskirtojo Subrangovo, tai išsami informacija turi būti įtraukta į pasiūlymo dokumentus. Jeigu Užsakovas numato, kad, pagal 13 straipsnį, Subrangovui reikės duoti nurodymus, tačiau jis nėra paskirtasis Subrangovas, tai 5 straipsnis turi būti pataisytas, aprašant konkrečias aplinkybes.

6 straipsnis Tarnautojai ir darbininkai

6.5 punktas Darbo valandos

Jeigu Užsakovas Pasiūlymo priede nenori nurodyti darbo valandų arba apriboti jų konkurso dalyvio nurodytu laiku (pavyzdžiui, kad galėtų suplanuoti Inžinieriaus vykdomą priežiūrą), tai šis punktas gali būti išbrauktas.

6.6 punktas Tarnautojų ir darbininkų patalpos

Jeigu Užsakovas suteiks kokias nors gyvenamąsias patalpas, tai jo įsipareigojimai tai padaryti turi būti tiksliai nurodyti.

6.8 punktas Rangovo vadovavimas

Jeigu Sutarties kalba nėra tokia pati kaip kasdienio bendravimo kalba (pagal 1.4 punktą) arba dėl kurios nors kitos priežasties pabrėžtina, kad Rangovo priežiūrą atliekantys darbuotojai laisvai kalbėtų kuria nors viena kalba, gali būti pridurtas šis sakinyš.

PAVYZDYS 6.8 punkto pabaigoje pridurkite:

Pakankama Rangovo priežiūrą vykdančių darbuotojų dalis privalo darbo reikalais mokėti susikalbėti

(įrašykite kalbos pavadinimą)

arba Rangovas privalo užtikrinti, kad pakankamai būtų kompetentingų vertėjų, kurių pagalba Statybvietėje būtų galima naudotis visą darbo laiką.

Papildomi punktai

Atsižvelgiant į aplinkybes ir konkrečią Statybvietės vietą, gali reikėti pridurti kelis punktus:

PAVYZDINIS PUNKTAS

Užsienio darbuotojai ir darbininkai

Rangovas gali pasikviesti iš užsienio bet kurį Darbams vykdyti būtiną personalą. Rangovas privalo užtikrinti, kad tas personalas gautų gyventi šalyje būtinas visas ir leidimus dirbti. Rangovas atsakingas už pasikviesto iš užsienio personalo grįžimą ten, kur jis buvo pasamdytas, arba į jo nuolatinio gyvenimo vietą. Bet kurio tokio personalo arba jų šeimos narių mirties atveju šalyje Rangovas taip pat atsako už jų grąžinimą arba palaidojimą.

PAVYZDINIS PUNKTAS

Priemonės prieš vabzdžius ir kenkėjus

Rangovas privalo visada imtis atsargumo priemonių dėl viso Statybvietėje dirbančio personalo ir darbininkų saugumo nuo vabzdžių ir kenkėjų sudaromų nepatogumų bei sumažinti jų keliamą pavojų sveikatai. Rangovas privalo suteikti Rangovo personalui reikiamas profilaktikos priemones ir laikytis visų vietos medicinos įstaigų taisyklių, įskaitant ir deramų vabzdžių naikinimo priemonių naudojimą.

PAVYZDINIS PUNKTAS

Alkoholiniai gėrimai arba narkotikai

Rangovas neturi niekaip kitaip, tik pagal šalies įstatymus, įvežti, parduoti, dalyti, keistis arba kitaip perduoti bet kokius alkoholinius gėrimus ar narkotikus arba suteikti galimybę ir leisti Rangovo personalui juos parduoti, įvežti, dalyti, keistis arba kitaip perduoti.

PAVYZDINIS PUNKTAS

Ginklai ir sprogmenys

Rangovas neturi dalyti, keistis arba kitaip perduoti bet kuriam asmeniui kokių nors ginklų arba bet kurios rūšies sprogmenų ar leisti tai daryti Rangovo personalui.

PAVYZDINIS PUNKTAS

Šventės ir religiniai papročiai

Rangovas privalo gerbti šalyje pripažintas šventes, poilsio dienas ir religinius bei kitus papročius.

7 straipsnis Įranga, Medžiagos ir darbo kokybė

Papildomas punktas

Jeigu Sutartį finansuoja institucija, kurios taisyklės arba politika reikalauja finansavimo fondų apribojimo, tai gali būti pridurtas toks punktas:

PAVYZDINIS PUNKTAS

Visos Prekės turi būti pagamintos numatytose kilmės šalyse, kaip nurodyta

(įrašyti išleistų pirkimo taisyklių pavadinimą).

Prekės turi būti atvežtos vežėjų iš tų numatytų kilmės šalių, jeigu Užsakovas raštu, remdamasis galima labai didele kaina ir uždelsimu, nesuteikia ypatingų lengvatų. Laidavimas, draudimas ir banko paslaugos turi būti suteiktos numatytų kilmės šalių draudėjų ir bankininkų.

8 straipsnis Pradžia, uždelsimai ir sustabdymas

8.2 punktas Baigimo laikas

Jeigu Darbai perimami etapais, tai šie etapai Pasiūlymo priede turi būti apibrėžti kaip Grupės.

8.7 punktas Kompensacija už uždelimą

Šių iš anksto apskaičiuotų kompensacijų dydis, pagal daugelį teisės sistemų, privalo atitikti iš anksto pagrįstai apskaičiuotus galimus Užsakovo nuostolius, kuriuos jis patirtų uždelsimo atveju. Jeigu turi būti nurodyta Priimta Sutarties suma kaip skaičių suma daugiau negu viena valiuta, tai tas kompensacijas (per dieną) gali būti parankiau apibrėžti kaip procentinę nuolaidą, kuri būtų taikoma kiekvienai tų skaičių sumai. Jeigu Priimta Sutarties suma įrašoma Vietos valiuta, tai kompensacija per dieną gali būti apibrėžiama kaip procentai arba kaip skaičius Vietos valiuta; žiūrėkite 14.15 punkto (b) pastraipą.

Papildomas punktas

Motyvus, skatinantis anksčiau baigti, gali būti įtrauktas į pasiūlymo dokumentus (nors 13.2 punkte kalbama apie greitesnį baigimą).

PAVYZDINIS PUNKTAS

Grupės reikalaujama baigti iki tų datų, kurios įrašytos Pasiūlymo priede, kad Užsakovas, perėmęs Grupės, galėtų jomis naudotis dar prieš pabaigiant visus Darbus. Išsamus aprašymas reikiamo atlikti darbo, kurį atlikęs Rangovas įgytų teisę gauti premiją, ir tos premijos suma yra nurodyti Specifikacijoje.

Pasiūlymo priede įrašytos Grupių baigimo datos nustatomos siekiant apskaičiuoti premijas. Tų datų keisti, jas tikslinant, suteikiant Baigimo laiko pratęsimą, neleidžiama.

9 straipsnis Baigiamieji bandymai

9.1 punktas Rangovo prievolės

Specifikacijoje turi būti aprašyti bandymai, kuriuos Rangovas, prieš įgydamas teisę gauti Perėmimo pažymą, privalo atlikti. Jeigu Darbai bus išbandomi ir perimami etapais, tai bandymams keliamuose reikalavimuose gali reikėti atsižvelgti į tai, kad kai kurios Darbų dalys bus ne visiškai baigtos.

10 straipsnis Perdavimas Užsakovui

10.1 punktas Perėmimo pažyma

Jeigu Darbai bus perimami etapais, tai Pasiūlymo priede tie etapai turi būti apibrėžti kaip Grupės. Patartina tiksliai nurodyti geografinę vietovę, o Priede turi būti lentelė, kurioje nurodytas Baigimo laikas ir kompensacijos už uždelimą; lentelė parodyta pavyzdiniame Priede.

11 straipsnis Atsakomybė už defektus

11.10 punktas Neįvykdytos prievolės

Šį punktą gali reikėti būtinai patikslinti, atsižvelgiant į atsakomybės laikotarpį pagal taikomą teisę.

12 straipsnis Matavimas ir įvertinimas

12.1 punktas Matuojami Darbai

Jeigu kurią nors Nuolatinių Darbų dalį reikės matuoti pagal statybos duomenis, tai pasiūlymo dokumentuose turi būti pateikta išsami informacija, įskaitant visus įrašus, už kuriuos turi būti atsakingas Rangovas.

13 straipsnis Pakeitimai ir pataisymai

Pakeitimai gali būti daromi trimis būdais:

- (a) Inžinierius, pagal 13.1 punktą, gali duoti nurodymą daryti pakeitimą be išankstinio susitarimo dėl galimybių jį lengvai atlikti arba dėl kainos;

- (b) Rangovas, pagal 13.2 punktą, gali pateikti savo siūlymus, kuriais siekiama naudoti abiem šalims; arba
- (c) Inžinierius, siekdamas išankstinio susitarimo, kad būtų mažiau ginčų, pagal 13.3 punktą, gali pareikalausiti pateikti siūlymą.

13.8 punktas Pataisymai dėl kainos pakeitimo

Šių nuostatų dėl pataisymų gali reikėti, jeigu Rangovas pagrįstai negalėtų prisiimti išlaidų padidėjimo dėl infliacijos rizikos. Išskyrus tai, kai šis punktas netaikomas, Pasiūlymo priede turi būti kiekvienos mokėjimo valiutos lentelė: tinkama lentelė yra pavyzdiniame Priede. Ypatingo kruopštumo reikia apskaičiuojant santykinės reikšmes (koeficientus) (a, b, c, ... kurių suma neturi būti didesnė už vieneta) ir parenkant bei tikrinant išlaidų indeksus. Gali reikėti ekspertų patarimo.

14 straipsnis Sutarties kaina ir mokėjimas

14.1 punktas Sutarties kaina

Rengiant Konkretias sąlygas reikėtų nuspręsti, kokios sumos ir kada bus mokamos Rangovui. Akivaizdu, kad teigiamas grynųjų pinigų srautas Rangovui yra palankus, ir konkurso dalyviai, rengdami savo pasiūlymus, atsižvelgs į tarpinių mokėjimų procedūras.

Kad būtų aptartos bet kurios išimtys 14.1 punkto teikiama pasirinkimams ir visi kiti su mokėjimu susiję dalykai, gali reikėti įtraukti papildomus punktus.

Faktinių išlaidų sutartys, pagal kurias nustatomos ir apmokamos faktinės išlaidos, nėra įprastos ir yra naudojamos tik tada (dėl skubos arba kitų priežasčių), kai Užsakovas ryžtasi imtis galimos rizikos. Jeigu Rangovui bus mokama už faktines išlaidas, tai 12 straipsnis turi būti keičiamas nuostatomis, aprašančiomis išlaidų ir Sutarties kainos nustatymo metodą. Dėl to Bendrųjų sąlygų nuostatos, kurios Rangovui suteikia teisę gauti mokėjimą už Papildomas išlaidas, paprastai bus neveiksmingos.

14.1 punkto (a) pastraipa netaikytina, jeigu bus mokama vienkartinė išmoka.

Bendros sumos sutartys gali būti tinkamos, jeigu pasiūlymo dokumentai yra labai tikslūs ir jų visiškai pakanka statybai, be to, nepanašu, kad prireiktų Pakeitimų. Iš informacijos, pateiktos pasiūlymo dokumentuose, Rangovas gali parengti bet kurią kitą reikalingą detalizaciją ir paruošti Darbus, nebesikreipdamas į Inžinierių paaiškinimo arba tolesnės informacijos.

Nėra užkirstas kelias ir tolesniam Rangovo atliekamam projektavimui (pagal 4.1 punkto pastraipas nuo (a) iki (d)), tačiau šios sąlygos nebus tinkamos, jeigu Rangovo reikalaujama svarbaus projektavimo įnašo. Tokiais atvejais labiau tinkamos galėtų būti kitos FIDIC parengtos sutarčių formos: žiūrėkite FIDIC parengtas Projektavimo ir statybos bei įrangos sutarties sąlygas ir Inžinerinių darbų, pirkimų ir statybos (iki rakto) sutarties sąlygas

Bendros sumos sutarčių pasiūlymo dokumentuose turi būti mokėjimų žiniaraštis (žiūrėkite 14.4 punktą), o bet kurie statybai reikalingi brėžiniai gali būti nurodomi esą Rangovo dokumentai. Specifikacijoje turi būti aprašytos procedūros, kurių laikydamasis Rangovas tuos dokumentus pateikia Inžinieriui tvirtinti.

PAVYZDINĖS BENDROS SUMOS SUTARTIES NUOSTATOS

Išbraukite 12 straipsnį.

Išbraukite 13.3 punkto paskutinį sakinį ir įrašykite:

Inžinierius, nurodydamas daryti Pakeitimą arba jam pritardamas, privalo veikti pagal 3.5 punktą, kad sutartį arba nuspręstą dėl Sutarties kainos patikslinimo ir dėl mokėjimų žiniaraščio, pagal 14.4 punktą. Tuose patikslinimuose turi būti numatytas pagrįstas pelnas ir atsižvelgta į Rangovo siūlymus raštu, pateiktus pagal 13.2 punktą, jeigu punktas taikytinas.

Išbraukite 14.1 punkto (a) pastraipą ir įrašykite:

- (a) Sutarties kaina, kurią turi sudaryti viena Priimta Sutarties suma, turi būti tikslinama atsižvelgiant į Sutartį;

Jeigu nebus taikoma 14.1 punkto (b) pastraipa, tai reikia įrašyti papildomą punktą (-us).

PAVYZDINIS MUITO LENGVATŲ PUNKTAS

Jeigu yra gautas išankstinis Užsakovo sutikimas raštu dėl importo, tai visos Rangovo įvežtos į Šalį Prekės turi būti atleistos nuo maito ir kitų įvežimo mokesčių. Užsakovas turi patvirtinti Rangovo parengtus reikiamus atleidimo nuo maito dokumentus, kurie pateikiami muitinei išmuitynant Prekes, jis taip pat turi aprūpinti šiais atleidimo dokumentais:

(nurodykite reikiamus dokumentus, kurių Rangovas parengti negalės).

Jeigu nuo mokesčių neatleidžiama, tai mokėtini ir sumokėti maito mokesčiai turės būti atlyginti Užsakovo.

Baigiantis Sutarčiai visos įvežtosios Prekės, neįtrauktos į Darbus arba nesunaudotos jų metu, turi būti išvežtos. Neeksportuotos Prekės bus apmuitintos maitu, taikomu tokioms Prekėms pagal galiojančius Šalies įstatymus.

Tačiau nuo maito gali būti ir neatleista, jeigu:

- (a) Prekės yra panašios į gamintas vietos Prekes, nebent neįmanoma gauti jų pakankamo kiekio arba jos yra skirtingo standarto, palyginti su tuo, kurio reikia Darbams; ir
- (b) bet kuri maito arba mokesčio sudedamoji dalis, įskaičiuota į šalyje pagamintų prekių arba suteiktų paslaugų kainą, kuri yra laikytina įtraukta į Priimtą Sutarties sumą.

Uosto rinkliavos, krantinių rinkliavos ir bet kuri į prekių arba paslaugų kainą įskaičiuota mokesčio arba maito sudedamoji dalis, išskyrus tai, kas aptarta anksčiau, turi būti laikoma įtraukta į Priimtą Sutarties sumą.

PAVYZDINIS MOKESTINIŲ LENGVATŲ PUNKTAS

Iš užsienio atvykęs personalas (užsieniečiai) neturi prievolės mokėti pajamų mokesčio, kuriuo Šalyje apmokestintas darbo užmokestis, išmokamas bet kuria užsienio valiuta,

arba mokėti pajamų mokesčio, kuriuo apmokestintas pragyvenimas, nuoma ir panašios paslaugos, tiesiogiai Rangovo teikiamos Rangovo personalui, ar vietoj to gaunami priedai. Jeigu kuris nors Rangovo personalas dalį savo darbo užmokesčio šalyje gauna užsienio valiuta, tai jie gali išvežti (pasibaigus tarnybos laikui) bet kurią likusią savo uždarbio dalį, išmokėtą užsienio valiuta.

Užsakovas, įgyvendindamas šį punktą, turi siekti mokesčių lengvatų. Jeigu jos nesuteikiamos, tai Užsakovas privalo atlyginti atitinkamus mokėtinus mokesčius.

14.2 punktas Išankstinis mokėjimas

Rengiant Konkrečias sąlygas reikėtų apsvaistyti išankstinio mokėjimo (-ų) teikiamą naudą. Nebent šis punktas būtų netaikomas, bendra išankstinio mokėjimo suma (ir išmokų skaičius, jeigu jų daugiau negu viena) turi būti nurodyti Pasiūlymo priede. Reikia patikrinti grąžinamų išmokų atskaitymo normą, kad būtų užtikrinta, jog viskas grąžinta prieš baigiant. Bendrųjų sąlygų punkto (a) ir (b) pastraipose įrašomi tipiniai skaičiai pagrįsti prielaida, kad bendra išankstinio mokėjimo suma yra mažesnė negu 22 % Priimtiosios Sutarties sumos.

Į pasiūlymo dokumentus kaip Konkrečių sąlygų priedas turi būti įtraukta priimtina garantijos forma (-os): kaip pavyzdinė, šio dokumento pridėta forma yra E priedas.

14.7 punktas Mokėjimas

Jeigu taikomas skirtingas mokėjimo periodas, tai šį punktą galima pataisyti:

PAVYZDYS 14.7 punkto (b) pastraipoje išbraukite „56“ ir įrašykite „42“

Jeigu reikia nurodyti mokėjimo šalį (arba šalis), tai smulkesnė informacija gali būti įtraukta į Žiniaraštį.

14.8 punktas Pavėluotas mokėjimas

Jeigu mokėjimo valiutos šalies centrinio banko diskonto norma nėra pakankamas pagrindas Rangovo finansavimo išlaidoms įvertinti, tai gali būti nustatoma nauja norma. Kitu atveju, atsižvelgiant į vietos finansavimo susitarimus, gali būti mokamos faktinės finansavimo Išlaidos.

14.9 punktas Sulaikomų pinigų mokėjimas

Jeigu dalis Sulaikomų pinigų, juos išlaisvinus, pakeičiama priimtina garantija, tai gali būti įrašytas papildomas punktas. Priimtinos garantijos forma (-os) turi būti įtrauktos į pasiūlymo dokumentus kaip Konkrečių sąlygų priedas: šio dokumento pavyzdinė forma pridėta kaip F priedas.

PAVYZDINIS SULAIKOMŲ PINIGŲ MOKĖJIMO PUNKTAS

Kai Sulaikomi pinigai pasiekia tris penktadalius (60 %) visų Sulaikomų pinigų, kurių riba nurodyta Pasiūlymo priede, Inžinierius turi tai patvirtinti, o Užsakovas privalo Rangovui sumokėti pusę (50 %) Sulaikomų pinigų mokėjimui lygiomis sumomis ir valiutomis, jeigu tik Rangovas gauna Užsakovo patvirtintos formos ir įstaigos garantiją.

Rangovas privalo užtikrinti, kad garantija galios ir bus teisiškai įgyvendinama tol, kol Rangovas vykdys ir baigs Darbus bei ištaisys defektus, kaip nurodyta 4.2 punkte dėl

Atlikimo užtikrinimo. Paskui garantija turi būti gražinta Rangovui. Šis sulaikymo išlaisvinimas atliekamas vietoje antrosios Sulaikomų pinigų pusės išlaisvinimo, pagal 14.9 punkto antrąją pastraipą.

14.15 punktas Mokėjimo valiutos

Jeigu visi mokėjimai turi būti Vietos valiuta, tai ji turi būti įvardyta Pasiūlymo rašte, ir bus taikomas tik pirmasis šio punkto sakinys. Renkantis kitą atvejį, punktas gali būti pakeistas:

PAVYZDINIS VIENINTELĖS VALIUTOS SUTARTIES PUNKTAS

Atsiskaitymo valiuta turi būti Vietos valiuta, ir visi mokėjimai pagal Sutartį turi būti daromi Vietos valiuta. Vietos valiutos mokėjimai turi būti visiškai konvertuojami, išskyrus tuos, kurie skirti vietos išlaidoms padengti. Vietos išlaidų procentas turi būti toks, koks nurodytas Pasiūlymo priede.

Finansavimo susitarimai

Sudarant didesnes sutartis, kai kuriose rinkose gali kilti poreikis užsitikrinti finansavimą tokių institucijų kaip pagalbos agentūros, plėtros bankai, eksporto kreditavimo agentūros arba kitos tarptautinės finansų institucijos. Jeigu finansinis aprūpinimas bus gautas iš kurio nors minėto šaltinio, tai Konkrečiose sąlygose gali reikėti įrašyti ypatingus jų reikalavimus. Tikslus formulavimas priklausys nuo atitinkamos institucijos, todėl jų atžvilgiu turi būti daroma nuoroda, kad būtų patikslinti jų reikalavimai ir gautas pasiūlymo dokumentų projekto patvirtinimas.

Tie reikalavimai gali apimti pasiūlymo pateikimo procedūras, kurių reikia laikytis, kad galima sutartis taptų tinkama finansuoti, ir (arba) ypatingus punktus, kuriuos gali reikėti įtraukti į Konkrečias sąlygas. Toliau pateikiami pavyzdžiai rodo kai kurias temas, kurias gali apimti tokios institucijos reikalavimai:

- (a) draudimas diskriminuoti kurios nors vienos šalies vežėjų įmones;
- (b) užtikrinimas, kad Sutartis atitinka tarptautinę teisę;
- (c) nuostatos dėl arbitražo pagal pripažintas tarptautines taisykles neutralioje vietoje;
- (d) teisės suteikimas Rangovui sustabdyti (arba nutraukti Sutartį) finansavimo susitarimo nesilaikymo atveju;
- (e) teisės atsisakyti Įrangos apribojimas;
- (f) nutraukimo atveju mokėtinų mokėjimų nurodymas;
- (g) nurodymas, kad Sutartis neįsigalioja, kol neišpildytos tam tikros išankstinės sąlygos, įskaitant finansavimo susitarimų išankstinio apmokėjimo sąlygas; ir
- (h) Užsakovo įpareigojimas mokėti iš savo šaltinių, jeigu dėl kurios nors priežasties pagal finansavimo susitarimus gaunamos lėšos dėl finansavimo susitarimų nesilaikymo arba dėl kitos priežasties yra nepakankamos, kad Rangovui būtų laiku sumokėta.

Be to, finansų institucija arba bankas gali pageidauti, kad į Sutartį būtų įtrauktos finansavimo susitarimo nuorodos, ypač jeigu daugiau nei vieno šaltinio lėšomis turi būti finansuojamos skirtingos tiekimo sritys. Įprasta į Konkrečias sąlygas įtraukti ypatingas nuostatas, žyminčias skirtingas Įrangos kategorijas ir

nurodančias dokumentus, kuriuos reikia pateikti atitinkamai finansų institucijai, kad būtų gautas mokėjimas. Jeigu finansų institucijos reikalavimų nesilaikoma, gali būti sunku (ar net neįmanoma) užsitikrinti reikiamą projekto finansavimą, ir (arba) institucija gali atsisakyti suteikti finansus visai Sutarčiai arba jos daliai.

Tačiau jeigu finansavimas nėra susietas su prekių ir paslaugų eksportu iš kurios nors konkrečios šalies, bet komercinių bankų tiesiog teikiamas kaip paskolos Užsakovui, tai tiems bankams gali rūpėti, kad Rangovo teisės būtų labai apribotos. Tie bankai gali pageidauti, kad Rangovas pašalintų bet kurias finansavimo susitarimų nuorodas, ir (arba) apriboti Rangovo pagal 16 straipsnį įgyjamas teises.

PUNKTO, KURIO GALI REIKALAUTI FINANSŲ INSTITUCIJA, FORMA

Priimtą Sutarties sumą sudaro:

(išdėstykite pagal temas ir (arba) tiekimą ar pristatymą, ir t. t.)

ir ją Užsakovas turi mokėti Rangovui kaip nurodyta žemiau:

- (a) _____ % Priimtą Sutarties sumą Užsakovas, gavęs šiuos dokumentus, turi tiesiogiai sumokėti Rangovui per 28 dienas:
- (i) komercinę sąskaitą, adresuotą Užsakovui, kurioje nurodyta dabar privalomo atlikti mokėjimo suma,
 - (ii) išankstinio mokėjimo užtikrinimo garantijos raštą, išduotą _____ banko pagal pridėtą formą,
 - (iii) atlikimo užtikrinimo garantijos raštą, išduotą _____ banko pagal pridėtą formą, ir
 - (iv) Tarpinio mokėjimo pažymą, patvirtinančią reikiamą atlikti mokėjimą ir nurodančią sumą;
- (b) _____ % sutarties kainos už tiekiamą Įrangą turi būti sumokėta šia tvarka:
- (i) _____ % patiektos Įrangos sąmatinės sutarties vertės Užsakovas tiesiogiai sumoka Rangovui už kiekvieną pristatytą Įrangos vienetą ir pateikus šiuos dokumentus:
 - komercinę sąskaitą (originalą),
 - važtaraščius (originalą),
 - kilmės sertifikatą (originalą),
 - draudimo polisą (originalą), ir
 - Tarpinio mokėjimo pažymą, patvirtinančią mokėjimą ir mokėtiną sumą,
 - (ii) _____ % patiektos Įrangos sąmatinės sutarties vertės, apmokant Rangovui pagal Paskolos sutartį už kiekvieną pristatytą Įrangos vienetą ir pateikus pagal pridėtamą formą Kvalifikacinę pažymą bei nuorašus dokumentų, išvardytų (b) pastraipos (i) dalyje aukščiau;
- (c) mokėtiną Sutarties kainos likutis turi būti mokamas šia tvarka:
- (i) _____ % suteiktų paslaugų sąmatinės sutarties vertės Užsakovas tiesiogiai sumoka Rangovui atlikus tam tikrą paslaugą ir pateikus šiuos dokumentus:

komercinę sąskaitą (originalą), ir

Tarpinio mokėjimo pažymą, patvirtinančią mokėjimą ir mokėtiną sumą,

(ii) _____ % suteiktų paslaugų sąmatinės sutarties vertės, apmokant Rangovui pagal Paskolos sutartį, pateikus pagal pridedamą formą Kvalifikacinę pažymą bei nuorašus dokumentų, išvardytų (c) pastraipos (i) dalyje prieš tai;

(d) Tiesioginiai Užsakovo mokėjimai, nurodyti (b) pastraipoje, turi būti padaromi neatšaukiamu akreditivu, kurį Užsakovas išduoda Rangovui ir kurį patvirtina Rangovui priimtinas bankas.

Anksčiau išdėstytus susitarimus (apimančius finansų instituciją (-as), Užsakovą ir Rangovą) gali inicijuoti Užsakovas arba, prieš pateikdamas Pasiūlymą, Rangovas. Renkantis Rangovo atvejį, Rangovas gali būti pasirengęs inicijuoti finansavimo susitarimus ir būti atsakingas už juos, nors jis tikriausiai negalės arba nenorės finansuoti savo lėšomis. Rangovą finansuojančio banko keliami reikalavimai tada galėtų daryti poveikį jo pozicijai derybose dėl sutarties. Galimas daiktas, kad Užsakovo, pagal banko reikalavimus, būtų paprašyta daryti tarpinius mokėjimus, nors didelė Sutarties kainos dalis gali būti sulaikyta, kol bus baigti Darbai.

Šis susitarimas dėl mokėjimo tvarkos gali būti pasiektas nustatant didelį Sulaikymo procentą arba tinkamai sudarant Mokėjimo žiniaraštį (žiūrėkite 14.4 punktą) kartu su Nurodymais nustatančiais kriterijus konkurso dalyviams, kurių privaloma laikytis. Kadangi tada Rangovas turės panaudoti savo finansus, kad padengtų lėšų trūkumą, atsirandantį tarp gaunamų mokėjimų ir nuolatinių savo išlaidų, tai jis (ir jį finansuojantis bankas) tikriausiai pareikalaus kokio nors privalomų mokėjimų užtikrinimo.

Užsakovui gali būti paranku numatyti pastarąjį reikalavimą rengiant pasiūlymo dokumentus ir rengiantis suteikti garantiją tai mokėjimo daliai, kurią Rangovas turės gauti, kai Darbai bus baigti. Į pasiūlymo dokumentus turi būti įtraukta priimtina garantijos forma ir pridėta kaip konkrečių sąlygų priedas: prie šio dokumento pridėta pavyzdinė forma yra G priedas. Gali būti papildoma šiuo punktu.

PAVYZDINĖS RANGOVO FINANSAVIMO NUOSTATOS

Užsakovas (savo sąskaita) privalo gauti mokėjimo garantiją tokiai sumai, tomis valiutomis ir suteikiamą tokios įstaigos, kaip įrašyta Pasiūlymo priede. Užsakovas privalo garantiją įteikti Rangovui per 28 dienas po to, kai abi Šalys sudarė Rangos sutartį. Garantija turi būti prie šių Konkrečių sąlygų pridėtos formos arba kitos Rangovui priimtinos formos. Jeigu Rangovas negauna ir tol, kol gauna garantiją, Inžinierius neturi išleisti pranešimo pagal 8.1 punktą.

Garantija turi būti grąžinta Užsakovui kuo greičiau po to:

- (a) kai Rangovui buvo sumokėta Priimta Sutarties suma;
- (b) kai garantijoje numatyti išsipareigojimai baigiasi arba jie buvo įvykdyti; arba
- (c) kai Užsakovas įvykdė visas sutartines prievolės.

15 straipsnis Darbų nutraukimas Užsakovo iniciatyva

15.2 punktas Darbų nutraukimas Užsakovo iniciatyva

Užsakovas, prieš kviesdamas pateikti pasiūlymus, turėtų patikrinti, kad šio punkto formuluotė ir kiekvienas numatomas nutraukimo pagrindas atitinka Sutarties teisės reikalavimus.

15.5 punktas Užsakovo teisė nutraukti Sutartį

Jeigu tai neprieštarauja Užsakovo ir (arba) finansų institucijų reikalavimams, tai gali būti pridurtas sakiny.

PAVYZDYS 15.5 punkto pabaigoje pridurkite:

Užsakovas taip pat privalo sumokėti Rangovui bet kurių kitų praradimų arba žalos sumą, kuri kyla dėl nutraukimo.

16 straipsnis Sustabdymas ir nutraukimas Rangovo iniciatyva

16.2 punktas Nutraukimas Rangovo iniciatyva

Užsakovas, prieš kviesdamas pateikti pasiūlymus, turėtų patikrinti, kad šio punkto formuluotė atitinka Sutarties teisę. Rangovas privalo patikrinti, kad kiekvienas numatomas nutraukimo pagrindas atitinktų tokią teisę.

17 straipsnis Rizika ir atsakomybė

17.6 punktas Atsakomybės apribojimas

PAVYZDYS 17.6 punkto priešpaskutiniame sakinyje minima suma yra _____

Papildomas punktas Naudojimasis Užsakovo gyvenamuoju plotu arba patalpomis

Jeigu Užsakovo patalpas Rangovas užima laikinai, tai gali būti pridurtas papildomas punktas:

PAVYZDINIS PUNKTAS

Rangovas nuo naudojimosi arba įsikūrimo pradžios datos privalo imtis visiškos atsakomybės dėl žemiau išvardytų daiktų priežiūros tol, kol reikiamu metu juos perduos arba išsikraustys (tas perdavimas arba išsikraustymas gali įvykti po Perėmimo pažymoje įrašytos datos).

(įrašykite reikiamą informaciją)

Jeigu nors vienas anksčiau minimas daiktas, kol už jo priežiūrą atsako Rangovas, prarandamas arba jam padaroma žala ir tai atsitinka dėl bet kurių priežasčių, išskyrus tas, už kurias atsako Užsakovas, tai Rangovas privalo savo sąskaita kompensuoti praradimą arba žalą taip, kaip reikalauja Inžinierius.

18 straipsnis Draudimas

Kaip suformuluota Bendrosiose sąlygose, draudimus tvarko „draudžiančioji Šalis“, kuria turi būti Rangovas, jeigu Konkrečiose sąlygose neįrašyta kitaip. Tokie Rangovo atliekami draudimai turi atitikti su Užsakovu sutartas bendrąsias sąlygas, todėl Nurodymuose konkurso dalyviams gali būti reikalaujama siūlomas sąlygas pateikti smulkiai.

Jeigu kuriuos nors draudimus pagal šį straipsnį turi pateikti Užsakovas, tai pasiūlymo dokumentuose turi būti išsami informacija, pateikiama kaip Konkrečių sąlygų priedas (kad konkurso dalyviai galėtų įvertinti, kokių kitų draudimų dėl savo apsaugos jie dar norėtų), įskaitant sąlygas, ribas, išimtis ir dalį, kurią turės mokėti apdraustasis; pageidautina tai pateikti kaip kiekvieno poliso nuorašą. Užsakovas gali nuspręsti, kad jam bus sudėtinga atlikti 18.2 punkto trečiojoje pastraipoje išvardytus draudimus (apdraudžiant Rangovo įrengimus, tai apima ir Subrangovo įrengimus), kadangi Užsakovas gali nežinoti, kiek yra tokių įrengimų ir kokia jų vertė. Konkrečiose sąlygose gali būti įtrauktas toks sakiny:

PAVYZDYS Išbraukite paskutinę 18.2 punkto pastraipą ir įrašykite:

Tačiau draudimus, nurodytus pirmose dviejose 18.2 punkto pastraipose, kaip draudžiančioji Šalis privalo atlikti ir palaikyti Užsakovas, o ne Rangovas.

19 straipsnis Nenugalima jėga

Užsakovas, prieš kviesdamas pateikti pasiūlymus, turėtų patikrinti, kad šio punkto formuluotė atitinka Sutarties teisę.

20 straipsnis Pretenzijos, ginčai ir arbitražas

20.2 punktas Ginčų nagrinėjimo komisijos paskyrimas

Jeigu Inžinierius (nors ir paskirtas Užsakovo), laikydamasis žemiau aprašytos alternatyvios galimybės, pagal šį 20 straipsnį, nėra įgaliotas priimti ikiarbitražinių sprendimų, tai Sutartyje, pagal 20 straipsnį, turi būti įtrauktos nuostatos, kurios, nekliudydamos Šalims siekti ginčų sprendimo vykstant darbams, leistų joms ginčytinus klausimus pateikti nešališkai ginčų nagrinėjimo komisijai (GNK).

Nagrinėjimo procedūros sėkmė, be kita ko, priklauso nuo Šalių pasitikėjimo sutartinai paskirtu asmeniu (-imis), kuris veiks kaip GNK, todėl labai svarbu, kad kandidatai eiti šias pareigas vienai Šaliai nebūtų primesti kitos Šalies, ir tai, jeigu asmuo yra parenkamas pagal 20.3 punktą, kad tą parinkimą atliktų visiškai nešališkas darinys. FIDIC yra pasirengusi atlikti šį vaidmenį, jeigu tokia teisė jai perduodama pagal pavyzdinę Pasiūlymo priedo formuluotę.

Pageidautina, tačiau nebūtina, kad dėl to asmens (-enų) būtų susitarta dar prieš išduodant Akcepto raštą ir kad GNK nuolat lankytųsi Statybvietyje. Pagal pavyzdinį tekstą Pasiūlymo priede Šalys dėl to gali sutarti prieš išduodant Akcepto raštą, arba dėl paskyrimo susitarti per nustatytą laiką po to. Rinkdamosi kitą galimybę, Šalys gali atsisakyti paskyrimo tol, kol kils ginčas. Tokiu atveju 20.2 punktas ir priedas – Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrosios sąlygos su jų priedu (Procedūrų taisyklėmis) ir Susitarimas dėl ginčų nagrinėjimo turi būti pataisyti, kad atitiktų atitinkamas FIDIC parengtų Projektavimo ir statybos bei įrangos sutarties sąlygų formuluotes.

20.2 punktas suteikia galimybę komisijos narius skirti dviem alternatyviais būdais:

- (a) vienas asmuo, kuris veikia kaip vienintelis GNK narys ir su abiem Šalimis sudaro trišalę sutartį; arba
- (b) trijų asmenų GNK; kiekvienas narys kartu su abiem Šalimis sudaro trišalę sutartį.

Šios trišalės sutarties forma turi būti pasirinktinai viena iš dviejų, esančių šio leidinio pabaigoje, atsižvelgiant į situaciją pagal priimtą sutartį. Abi šios formos apima (pateikdamos nuorodas) Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrąsias sąlygas, kurios į Bendrąsias sąlygas įtrauktos kaip Priedas, nes jos taip pat minimos 20.2 punkte. Pagal vieną iš šių pasirinktinių Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo formų, kiekvienas atskiras asmuo yra nurodomas kaip Narys.

Nuo pat pradžių reikėtų apsvarstyti, kokiai GNK – vieno ar trijų asmenų – konkrečiame projekte teiktina pirmenybė, atsižvelgiant į projekto apimtį, trukmę ir reikalingos ekspertizės sritis. Gali būti laikoma, kad kai kuriems projektams tiktų skirti vieno asmens GNK kiekvienai su Darbais susijusiai svarbiausiai ekspertizės sričiai, tačiau tai gali sukelti problemų, jeigu, kilus ginčui, Šalys negali susitarti, kurioms sritims tai taikytina ir dėl to, kam tas ginčas turėtų būti perduotas.

Kad būtų abipusiai sutarta dėl vieno asmens GNK, Užsakovas (arba konkurso dalyvis) gali pasiūlyti tinkamų asmenų pavardes ir gyvenimo aprašymus, kad jiems pritartų konkurso dalyvis (arba Užsakovas). Patartina pateikti ir pakaitinius tam atvejui, jeigu kas nors vėliau atsisakytų paskyrimo, tariant, kad jie anksčiau nepareišė noro eiti tas pareigas. Viena kuri nors Šalis gali nenoriai rinktis pavardes iš sąrašo asmenų, su kuriais jau anksčiau buvo susisiekusi kita Šalis.

Trijų asmenų GNK, Užsakovas ir konkurso dalyvis – kiekvienas savo ruožtu gali pasiūlyti po vieną narį, panašiai kaip procedūroje aukščiau, kuriems pritartų konkurso dalyvis ir Užsakovas. Pirmininko pareigoms Užsakovas (arba konkurso dalyvis) gali panašiai pasiūlyti tinkamus asmenis, kurie būtų pateikiami konkurso dalyviui (arba Užsakovui) patvirtinti. Atsižvelgiant į papildomas administravimo užduotis, kurias turės atlikti Pirmininkas, gali būti priimtina, kad jo atlyginimas būtų didesnis už kitų dviejų narių.

Skirti GNK gali būti lengviau, ypač jeigu nariai neturi būti paskirti pradėjus galioti Sutartį, įtraukiant galimų narių sąrašą, dėl kurio susitarta, į Sutarties žiniaraštį.

Renkantis kitą sprendimą, tuos ikiarbitražinius sprendimus gali priimti Inžinierius. Ši alternatyva, kuri būdavo tradicinis Inžinieriaus vaidmuo šalyse, kuriose viešpatauja bendroji teisė, gali būti tinkama, jeigu Inžinierius yra nepriklausomas profesionalas inžinierius konsultantas, turintis patirties ir galimybių, reikiamų visais atžvilgiais administruoti Sutartį. Nors paprastai Inžinierius dirba Užsakovui, kaip nurodyta 3.1 punkto (a), Užsakovas turi pripažinti, kad Inžinierius tuos ikiarbitražinius sprendimus priims nešališkai, ir Užsakovas šio nešališkumo neturi pažeisti. Jeigu ši alternatyva pripažįstama tinkama, tai punktas gali būti pakeistas:

PAVYZDINIS PUNKTAS DĖL INŽINIERIAUS IKI ARBITRAŽINIŲ SPRENDIMŲ

Išbraukite 20.2 ir 20.3 punktus.

Išbraukite 20.4 punkto antrą pastraipą ir įrašykite:

Inžinierius, elgdamasis sąžiningai, nešališkai ir Užsakovo sąskaita turi veikti pagal 20.4 punktą kaip GNK. Tuo atveju, kai Užsakovas ketina pakeisti Inžinierių, tai Užsakovo rašte, pagal 3.4 punktą, turi būti išsamūs siūlymai dėl pakaitinės GNK paskyrimo.

20.5 punktas Taikus ginčo išsprendimas

Šio straipsnio nuostatos skirtos padrašinti šalis spręsti ginčus taikiai susitariant, nesukuriant reikmės kreiptis į arbitražą, pavyzdžiui, tiesioginėmis derybomis, susitaikymu, tarpininkavimu arba kitais alternatyviais ginčų sprendimo būdais. Taikaus ginčų išsprendimo procedūrų sėkmė dažnai priklauso nuo pasitikėjimo ir nuo procedūros priimtumo Šaliai. Todėl nė viena Šalis neturi mėginti primesti procedūros kitai Šaliai.

20.6 punktas Arbitražas

Sutartyje turi būti įtrauktos nuostatos dėl bet kurių taikiai neišspręstų ginčų sprendimo tarptautiniame arbitraže. Tarptautinėse statybos sutartyse tarptautinis komercinis arbitražas teikia daugybę pranašumų, palyginti su bylinėjimusi nacionaliniuose teismuose, ir gali būti Šalims labiau priimtinas.

Reikėtų nuodugniau nagrinėjimo, kad pasirinktos tarptautinio arbitražo taisyklės neabejotinai atitiktų 20 straipsnio nuostatas ir kitus Pasiūlymo priede įtrauktinus elementus. Tarptautinių prekybos rūmų (TPR; ICC – International Chamber of Commerce, 38 Cours Albert 1er, 75008 Paris, France) Arbitražo taisyklės dažnai įtraukiamos į tarptautines sutartis. Nesant ypatingų reikalavimų dėl arbitrų skaičiaus ir arbitražo vietos, TPR – Tarptautinis arbitražo teismas pats nuspręs dėl arbitrų skaičiaus (paprastai trijų bet kuriame rimtame statybos ginče) ir dėl arbitražo vietos.

Jeigu pirmenybė teikiama UNCITRAL (arba kitoms ne TPR) arbitražo taisyklėms, gali reikėti apibrėžti, įrašant Pasiūlymo priede, įstaigą, kuri skirtų arbitrus arba spręstų ginčus, jeigu tokia įstaiga nenurodyta (ir nenusakytas jos vaidmuo) pačiose arbitražo taisyklėse. Taip pat gali reikėti įsitikinti, prieš apibrėžiant tokia įstaigą Pasiūlymo priede, kad ji yra pasirengusi spręsti ginčus.

Pageidautina, kad svarbių projektų arbitražo vieta, kurių pasiūlymų laukiama iš daugelio šalių, būtų kitoje šalyje, nei įsikūrę Užsakovas arba Rangovas. Šioje šalyje turi veikti šiuolaikiška liberali arbitražo teisė, šalis turi būti ratifikavusi dvišalę arba daugiašalę konvenciją (tokią kaip 1958 m. Niujorko konvencija dėl Užsienio arbitražinių baudų pripažinimo ir vykdymo) arba yra pripažinusi tiek dvišalę, tiek daugiašalę konvencijas. Tai palengvintų arbitražinių baudų išieškojimą Šalių valstybėse.

Kai kuriais atvejais gali būti pripažinta pageidautina, kad į bet kurį arbitražą įsitrauktų kitos Šalys ir taip sudarytų daugiašalį arbitražą. Nors tai ir būtų palengvinimas, daugiašalio arbitražo punktai reikalauja didelio pasirengimo ir dažniausiai juos reikia rengti remiantis precedentine teise. Kol kas jokio tarptautiniu lygiu naudotino daugiašalio arbitražo pavyzdinio punkto nėra sukurta.

Priedai GARANTIJŲ FORMOS

Priimtina garantijų forma (-os) turėtų būti įtraukta į pasiūlymo dokumentus: A ir (arba) B priedai į Nurodymus konkurso dalyviams; C–G priedai pridėti prie Konkrečių sąlygų. Toliau pateikiamas pavyzdinės formos, kurios (išskyrus A priedą) parengtos vadovaujantis Vieningosiomis taisyklėmis, išleistomis Tarptautinių prekybos rūmų (TPR; ICC – International Chamber of Commerce, 38 Cours Albert 1er, 75008 Paris, France), gali reikėti pataisyti, suderinant su galiojančiais įstatymais. Nors TPR leidžia vadovus, aiškinančius tas Vieningąsias taisykles, prieš rengiant garantijas reikėtų teisinės konsultacijos. Atkreiptinas dėmesys, kad garantuojamos sumos turi būti įrašytos visomis Sutartyje nurodytomis valiutomis, kuriomis laiduotojas moka naudos gavėjui.

A priedas PAVYZDINĖ PAGRINDINĖS ĮMONĖS GARANTIJOS FORMA

[Žiūrėkite 3 puslapį, 1.14 punkto komentarus]

Trumpas Sutarties aprašymas _____

Užsakovo pavadinimas ir adresai _____

(kartu su įpėdiniais ir teisių perėmėjais).

Mums buvo pranešta, kad _____ (toliau vadinamas „Rangovu“), atsakydamas į jūsų kvietimą, pateikia pasiūlymą sudaryti tokią Sutartį ir kad jūsų kvietimo sąlygos reikalauja jo pasiūlymui suteikti pagrindinės įmonės garantiją.

Mes, (pagrindinės įmonės pavadinimas) _____, atsižvelgdami į tai, kad jūs, Užsakovas, sudarysite sutartį su Rangovu, jums neatšaukiamai ir nesąlygiškai garantuojame, prisiimdami tai kaip svarbiausią įsipareigojimą, deramą visų Rangovo sutartinių prievolių ir finansinių įsipareigojimų vykdymą, įskaitant tai, kad Rangovas laikysis visų nuostatų ir sąlygų, pagal jų tikrąją paskirtį ir reikšmę.

Jeigu Rangovas sutartinių prievolių ir finansinių įsipareigojimų, kaip numatyta Sutartyje, nesilaikys, mes apsaugosime Užsakovą nuo visų žalų, praradimų ir išlaidų (įskaitant teismo mokesčius ir išlaidas), kurie gali kilti dėl tokio nesilaikymo, už kurį Rangovas pagal Sutartį yra finansiškai atsakingas Užsakovui.

Ši garantija įsigalios visiškai, įsigaliojus Sutarčiai. Jeigu sutartis visa apimtimi neįsigalios po metų nuo šios garantijos suteikimo datos arba jeigu jūs akivaizdžiai parodysite, kad su Rangovu neketinate sudaryti Sutarties, tai ši garantija bus laikoma niekine ir negaliojančia. Šios garantijos visuotinis galiojimas truks tol, kol bus įvykdytos Rangovo sutartinės prievolės ir finansiniai įsipareigojimai. Tada ši garantija baigs galioti, ir ji turi būti mums gražinta, o mūsų finansiniai įsipareigojimai pagal ją bus visiškai baigti.

Ši garantija taikytina Sutarčiai, laikas nuo laiko Užsakovo ir Rangovo pataisomai arba pakeičiamai, ir turi būti jos priedas. Čia mes juos įgaliojame susitarti dėl bet kurių tokių pataisų arba pakeitimų, kurių tinkamas Rangovo laikymasis ir vykdymas čia taip pat garantuojamas. Mūsų prievolės ir finansiniai įsipareigojimai, pagal šią garantiją, neturi baigtis nei praėjus bet kuriam suteiktam laikui arba dėl Užsakovo kitokio kokio nors leidimo Rangovui, nei atlikus bet kuriuos pakeitimus arba sustabdžius pagal Sutartį vykdytinus darbus, nei dėl bet kurių Sutarties pataisymų, nei dėl bet kurios Rangovo ar Užsakovo teisinės padėties pakeitimo arba dėl kurių nors kitų dalykų, įvykusių su mūsų žinia ar pritarimu arba be jų.

Šiai garantijai turi būti taikomi įstatymai tos šalies (arba kitos jurisdikcijos), kurie taikomi Sutarčiai, ir bet kurie su šia garantija susiję ginčai turi būti galutinai išsprendžiami pagal Tarptautinių prekybos rūmų Arbitražo taisykles, paskyrus, kaip tos taisyklės reikalauja, vieną ar daugiau arbitrų. Mes patvirtiname, kad šios garantijos nauda gali būti perduota tik laikantis Sutarties perdavimo sąlygų.

Data _____ Parašas (-ai) _____

B priedas PAVYZDINĖ PASIŪLYMO GARANTIJOS FORMA

[Žiūrėkite 3 puslapį]

Trumpas Sutarties aprašymas _____

Naudos gavėjo pavadinimas ir adresai _____

_____ (pasiūlymo dokumentuose įvardijamas kaip Užsakovas)

Mums buvo pranešta, kad _____ (toliau vadinamas „Skolininku“), atsakydamas į jūsų kvietimą, pateikia pasiūlymą sudaryti tokią Sutartį ir kad jūsų kvietimo sąlygos (išdėstytos dokumente, pavadintame Nurodymai konkurso dalyviams) reikalauja jo pasiūlymui suteikti garantiją.

Mes, (banko pavadinimas) _____, Skolininkui paprašius, čia neatšaukiamai garantuojame jums, Naudos gavėjui (Užsakovui), sumokėti bet kurią sumą arba sumas, kurių bendra suma ne didesnė kaip _____ (įrašyti žodžiu: _____), raštu gavę jūsų reikalavimą ir jūsų pareiškimą (kartu su reikalavimu), kuriame pažymima, kad:

- (a) Skolininkas be jūsų sutikimo atsiėmė savo pasiūlymą, pasibaigus nurodytam pasiūlymo pateikimo ir dar nepasibaigus pateikto pasiūlymo galiojimo laikui, arba
- (b) Skolininkas atsisakė pripažinti klaidas, ištaisytas jo siūlyme pagal kvietimo sąlygas, arba
- (c) jūs nusprendėte sudaryti Sutartį su Skolininku, o jis neįvykdė Sutarties sąlygų 1.6 punkto reikalavimų, arba
- (d) jūs nusprendėte sudaryti Sutartį su Skolininku, o jis neįvykdė Sutarties sąlygų 4.2 punkto reikalavimų.

Bet kuris mokėjimo reikalavimas turi būti su jūsų parašu (-ais), kurio tikrumą privalo patvirtinti jūsų bankas arba notaras. Reikalavimas ir pareiškimas, kurių tikrumas patvirtintas, turi būti gautas mūsų nurodytoje būstinėje šią datą arba anksčiau (nurodoma data, praėjus 35 dienoms pasibaigus Pasiūlymo rašto galiojimui) _____. Tada ši garantija baigs galioti, ir ji turi būti mums grąžinta.

Šiai garantijai, išskyrus tai, kas pasakyta aukščiau, taikytinos Tarptautinių prekybos rūmų Garantijų, apmokamų pagal reikalavimą, bendrosios taisyklės, Tarptautinių prekybos rūmų išleistos kaip 458 leidinys.

Data _____ Parašas (-ai) _____

C priedas PAVYZDINĖ GARANTIJOS, PAREIKALAVUS ATLIKIMO UŽTIKRINIMO, FORMA

[Žiūrėkite 4.2 punkto komentarus]

Trumpas Sutarties aprašymas _____

Naudos gavėjo pavadinimas ir adresai _____

_____ (Sutartyje įvardijamas kaip Užsakovas).

Mums buvo pranešta, kad _____ (toliau vadinamas „Skolininku“), yra jūsų rangovas, sudaręs tokią Sutartį, kurioje jo reikalaujama gauti atlikimo užtikrinimą.

Mes, (banko pavadinimas) _____, Skolininko prašomi, čia neatšaukiamai garantuojame jums, Naudos gavėjui (Užsakovui), sumokėti bet kurią sumą arba sumas, kurių bendra suma ne didesnė kaip _____ („garantuotoji suma“, įrašyti žodžiu: _____), raštu gavę jūsų reikalavimą ir jūsų pareiškimą, kuriame pažymima:

- (a) kad Skolininkas pažeidė savo sutartinį įsipareigojimą (-us), ir
- (b) ką Skolininkas pažeidė.

[Gavus visų darbų pagal Sutarties sąlygų 10 straipsnį perėmimo pažymos patvirtintą nuorašą, garantuotoji suma bus sumažinta _____ %, ir mes nedelsdami pranešime jums, kad gavome tą pažymą ir garantuotąją sumą atitinkamai sumažinome.]⁽¹⁾

Bet kuris mokėjimo reikalavimas turi būti patvirtintas jūsų [valdytojo (direktoriaus)]⁽¹⁾ parašu (-ais), kurio tikrumą privalo patvirtinti jūsų bankas arba notaras. Reikalavimas ir prašymas, kurių tikrumas patvirtintas, turi būti gauti mūsų nurodytoje būstinėje šią datą arba anksčiau (nurodoma data, praėjus 70 dienų po laukiamo Pranešimo apie defektus laiko pasibaigimo) _____ („pasibaigimo data“). Tada ši garantija baigs galioti, ir ji turi būti mums grąžinta.

Mums buvo pranešta, kad Naudos gavėjas gali reikalauti Skolininko pratęsti šią garantiją, jeigu atlikimo pažyma pagal šią Sutartį nebuvo išduota likus 28 dienoms iki pasibaigiant anksčiau minėtam laikui. Mes garantuojame, kad per tas 28 dienas raštu gavę jūsų reikalavimą ir jūsų pareiškimą, jog atlikimo pažyma nebuvo išduota, išmokėsime jums garantuotąją sumą, jeigu priežastys priskirtinos Skolininkui, ir šios garantijos galiojimo laikas nebuvo pratęstas.

Šiai garantijai turi būti taikomi _____ įstatymai, ir, išskyrus tai, kas pasakyta aukščiau, jai taikytinos Garantijų, apmokamų pagal reikalavimą, bendrosios taisyklės, Tarptautinių prekybos rūmų išleistos kaip 458 leidinys.

Data _____ Parašas (-ai) _____

⁽¹⁾ Pasiūlymo dokumentų rengėjas, juos rengdamas, privalo nuspręsti, ar turi būti įtrauktas pasirinktinis tekstas laužtiniuose skliaustuose.

D priedas PAVYZDINĖ ATLIKIMO UŽTIKRINIMO LAIDAVIMO FORMA

[Žiūrėkite 4.2 punkto komentarus]

Trumpas Sutarties aprašymas _____

Naudos gavėjo pavadinimas ir adresas _____

_____ (kartu su įpėdiniais ir teisių perėmėjais, kurie visi Sutartyje apibūdinami kaip Užsakovas).

Šiuo Laidavimo raštu (rangovo pavadinimas ir adresas) _____ (rangovo pagal Sutartį), Skolininkas, ir (laiduotojo pavadinimas ir adresas) _____, Laiduotojas, neatšaukiamai ir tvirtai įsipareigoja Naudos gavėjui bendra _____ suma („Laidavimo rašto suma“, išrašyti žodžiu: _____), kad visos Skolininko prievolės ir finansiniai įsipareigojimai pagal Sutartį bus deramai įvykdyti. [Ta Laidavimo rašto suma turi būti sumažinta _____ %, išdavus visų darbų perėmimo pažymą pagal Sutarties sąlygų 10 straipsnį.]⁽¹⁾

Šis Laidavimo raštas įsigalios Sutartyje nustatytą datą, žyminčią Darbo pradžią.

Skolininkui neįvykdžius kurios nors sutartinės prievolės arba įvykus bet kuriam iš įvykių ar aplinkybių, išvardytų Sutarties sąlygų 15.2 punkte, dėl tokio nevykdymo, atsitikus įvykiui arba esant tam tikroms aplinkybėms, Laiduotojas privalo patenkinti Naudos gavėjo reikalavimą ir sumokėti jam kompensaciją⁽²⁾, tačiau bendra Laiduotojo finansinių įsipareigojimų suma neturi būti didesnė už Laidavimo rašto sumą.

Laiduotojo prievolės ir finansiniai įsipareigojimai neturi baigtis nei praėjus bet kuriam suteiktam laikui arba dėl kito kokio nors Naudos gavėjo duoto leidimo Skolininkui, nei atlikus bet kuriuos pakeitimus arba sustabdžius pagal Sutartį vykdytinus darbus, nei dėl bet kurių Sutarties pataisymų, nei dėl bet kurios Skolininko arba Naudos gavėjo teisinės padėties pasikeitimo arba dėl kurių nors kitų dalykų, įvykusių su Laiduotojo žinia ar pritarimu arba be jų.

Bet kurią pretenziją pagal šį Laidavimo raštą Laiduotojas turi gauti datą arba anksčiau (nurodoma data, praėjus šešioms mėnesiams po laukiamo Pranešimo apie defektus laiko pasibaigimo) _____ („Pasibaigimo data“). Tada šis Laidavimo raštas baigs galioti, ir jis turi būti grąžintas Laiduotojui.

Šio Laidavimo rašto nauda gali būti perduota tik laikantis Sutarties perdavimo sąlygų ir Laiduotojui gavus tokių sąlygų visiško atitikimo įrodymus.

Laidavimo raštui turi būti taikomi tos pačios šalies įstatymai (arba kitos jurisdikcijos), kaip ir pačiai Sutarčiai. Laidavimo rašte įtrauktos ir jam turi būti taikomos sutarčių Garantijų, apmokamų pagal reikalavimą, bendrosios taisyklės, Tarptautinių prekybos rūmų išleistos kaip 524 leidinys, ir visų šio Laidavimo rašto žodžiai turi turėti tą pačią reikšmę kaip žodžiai tose Taisyklėse.

Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta aukščiau, _____ (data) Skolininkas ir Laiduotojas išdavė šį Laidavimo raštą.

Skolininko arba jo atstovo parašas (-ai) _____

Laiduotojo arba jo atstovo parašas (-ai) _____

⁽¹⁾ Pasiūlymo dokumentų rengėjas, juos rengdamas, privalo nuspręsti, ar turi būti įtrauktas pasirinktinis tekstas laužtiniuose skliaustuose.

⁽²⁾ Įrašykite: [ir jam neturi būti suteikiama prievolė atlikti Skolininko įsipareigojimus pagal Sutartį]. Arba: [Laiduotojo pasirinkimu (turi būti atsakyta raštu per 42 dienas gavus pretenziją dėl tokio nevykdymo) atlikti Skolininko įsipareigojimus pagal Sutartį].

E priedas PAVYZDINĖ IŠANKSTINIO MOKĖJIMO GARANTIJOS FORMA

[Žiūrėkite 14.2 punkto komentarus]

Trumpas Sutarties aprašymas _____

Naudos gavėjo pavadinimas ir adresai _____

_____ (Sutartyje įvardijamas kaip Užsakovas)

Mums buvo pranešta, kad _____ (toliau vadinamas „Skolininku“) yra jūsų rangovas, sudaręs tokią Sutartį, ir norėtų gauti išankstinį mokėjimą, kuriam pagal Sutartį reikalaujama gauti garantiją.

Mes, (banko pavadinimas) _____, Skolininko prašomi, čia neatšaukiamai garantuojame jums, Naudos gavėjui (Užsakovui), sumokėti bet kurią sumą arba sumas, neviršijančias _____ bendros sumos („garantuotoji suma“, įrašyti žodžiu: _____) raštu gavę jūsų reikalavimą ir jūsų pareiškimą, kuriame pažymima:

- (a) kad Skolininkas pagal Sutarties sąlygas negrąžino išankstinio mokėjimo, ir
- (b) suma, kurios Skolininkas negrąžino.

Ši garantija turi įsigalioti, Skolininkui gavus išankstinio mokėjimo [pirmosios mokėjimo dalies] kvitą. Tokia garantuotoji suma turi būti sumažinama jums grąžintų išankstinio mokėjimo sumų dydžiais, kurie paliudijami jūsų pranešimais, daromais pagal Sutarties sąlygų 14.6 punktą. Gavę (Skolininko) kiekvieno tokio turinio pranešimo nuorašą, mes nedelsdami jums pranešime apie atitinkamai pataisytą garantuotąją sumą.

Bet kuris mokėjimo reikalavimas turi būti su jūsų parašu (-ais), kurio tikrumą privalo patvirtinti jūsų bankas arba notaras. Reikalavimas ir prašymas, kurių tikrumas patvirtintas, turi būti gauti mūsų nurodytoje būstinėje šią datą arba anksčiau (nurodoma data, praėjus 70 dienų po laukiamo Baigimo laiko pasibaigimo) _____ („pasibaigimo data“). Tada ši garantija baigs galioti, ir ji turi būti mums grąžinta.

Mums buvo pranešta, kad Naudos gavėjas gali reikalauti Skolininko pratęsti šią garantiją, jeigu išankstinis mokėjimas nebuvo grąžintas likus 28 dienoms iki pasibaigiant minėtam laikui. Mes garantuojame, kad per tas 28 dienas raštu gavę iš jūsų reikalavimą ir jūsų pareiškimą, kad išankstinis mokėjimas nebuvo grąžintas ir kad šios garantijos laikas nebuvo pratęstas, išmokėsime jums garantuotąją sumą.

Šiai garantijai turi būti taikomi _____ įstatymai, ir jai taikytinos Garantijų, apmokamų pagal reikalavimą, bendrosios taisyklės, Tarptautinių prekybos rūmų išleistos kaip 458 leidinys.

Data _____ Parašas (-ai) _____

F priedas PAVYZDINĖ SULAIKOMŲ PINIGŲ GARANTIJOS FORMA

[Žiūrėkite 14.9 punkto komentarus]

Trumpas Sutarties aprašymas _____

Naudos gavėjo pavadinimas ir adresai _____

_____ (Sutartyje įvardijamas kaip Užsakovas)

Mums buvo pranešta, kad _____ (toliau vadinamas „Skolininku“) yra jūsų rangovas, sudaręs tokią Sutartį, ir norėtų gauti anksčiau mokėjamą sulaikomų pinigų [jų dalies], kuriems pagal Sutartį reikalaujama gauti garantiją.

Mes, (banko pavadinimas) _____, Skolininko prašomi, čia neatšaukiamai garantuojame jums, Naudos gavėjui (Užsakovui), kad sumokėsime bet kurią sumą arba sumas, nevirsijančias _____ bendros sumos („garantuotoji suma“, įrašyti žodžiu: _____), raštu gavę jūsų reikalavimą ir jūsų pareiškimą, kuriame pažymima:

- (a) kad Skolininkas neįvykdė savo įsipareigojimo (-ų) ištaisyti tam tikrą defektą (-us), už kuriuos jis atsako pagal Sutartį, ir
- (b) kokie yra tie defektai.

Bet kuriuo metu mūsų finansiniai įsipareigojimai neturi būti didesni už visą Skolininkui jūsų atiduodamą sulaikomų pinigų sumą, kurios dydį liudija mums perduodami jūsų pranešimų, išduotų pagal Sutarties sąlygų 14.6 punktą, nuorašai.

Bet kuris mokėjimo reikalavimas turi būti su jūsų parašu (-ais), kurio tikrumą privalo patvirtinti jūsų bankas arba notaras. Reikalavimas ir prašymas, kurių tikrumas patvirtintas, turi būti gauti mūsų nurodytoje būstinėje šią datą arba anksčiau (nurodoma data, praėjus 70 dienų po laukiamo Pranešimo apie defektus laiko pasibaigimo) _____ („pasibaigimo data“). Tada ši garantija baigs galioti, ir ji turi būti mums grąžinta.

Mums buvo pranešta, kad Naudos gavėjas gali reikalauti Skolininko pratęsti šią garantiją, jeigu atlikimo pažyma pagal šią Sutartį nebuvo išduota likus 28 dienoms iki pasibaigiant minėtam laikui. Mes garantuojame, kad per tas 28 dienas raštu gavę iš jūsų reikalavimą ir jūsų pareiškimą, kad atlikimo pažyma nebuvo išduota, išmokėsime jums garantuotąją sumą, jeigu priežastys priskirtinos Skolininkui ir šios garantijos galiojimo laikas nebuvo pratęstas.

Šiai garantijai turi būti taikomi _____ įstatymai, ir, išskyrus tai, kas pasakyta aukščiau, jai taikytinos Garantijų, apmokamų pagal reikalavimą, bendrosios taisyklės, Tarptautinių prekybos rūmų išleistos kaip 458 leidinys.

Data _____ Parašas (-ai) _____

G priedas PAVYZDINĖ UŽSAKOVO MOKĖJIMO GARANTIJOS FORMA

[Žiūrėkite 17 puslapį: Rangovo finansavimas]

Trumpas Sutarties aprašymas _____

Naudos gavėjo pavadinimas ir adresas _____

_____ (Sutartyje įvardijamas kaip Rangovas)

Mums buvo pranešta, kad _____ (Sutartyje vadinamas Užsakovu ir čia toliau vadinamas „Skolininku“) privalo gauti banko garantiją.

Mes, (banko pavadinimas) _____, Skolininko prašomi, čia neatšaukiamai garantuojame jums, Naudos gavėjui (Rangovui), kad sumokėsime bet kurią sumą arba sumas, neviršijančias _____ bendros sumos (įrašyti žodžiu: _____), raštu gavę jūsų reikalavimą ir jūsų pareiškimą, kuriame pažymima:

- (a) kad, atsižvelgiant į pagal Sutartį priklausančią mokėjimą, Skolininkas neatliko viso mokėjimo iki datos, kuri yra keturiolika dienų pasibaigus Sutartyje nurodytam laikotarpiui, per kurį toks mokėjimas privalėjo būti atliktas, ir
- (b) sumos, kurių Skolininkas nesumokėjo.

Bet kuris mokėjimo reikalavimas turi būti su _____ [išvardinkite dokumentus, kurie liudija mokėjimo prievolę], kurių Skolininkas, nesumokėdamas visos sumos, neįvykdė, nuorašais.

Bet kuris mokėjimo reikalavimas turi būti su jūsų parašu (-ais), kurio tikrumą privalo patvirtinti jūsų bankas arba notaras. Reikalavimas ir pareiškimas, kurių tikrumas patvirtintas, turi būti gauti mūsų nurodytoje būstinėje šią datą arba prieš (nurodoma data, praėjus šešiams mėnesiams po laukiamo Pranešimo apie Darbų defektus laiko pasibaigimo) _____. Tada ši garantija baigs galioti, ir ji turi būti mums grąžinta.

Šiai garantijai turi būti taikomi _____ įstatymai, ir, išskyrus tai, kas pasakyta anksčiau, jai taikytinos Garantijų, apmokamų pagal reikalavimą, bendrosios taisyklės, Tarptautinių prekybos rūmų išleistos kaip 458 leidinys.

Data _____ Parašas (-ai) _____

BENDROSIOS SĄLYGOS

KONKREČIŲ SĄLYGŲ
RENGIMO VADOVAS

UŽSAKOVO SUPROJEKTUOTŲ
STATYBOS IR INŽINERINIŲ DARBŲ

STATYBOS

sutarties sąlygos

PASIŪLYMO RAŠTAS,
RANGOS SUTARTIES
IR SUSITARIMO DĖL GINČŲ
NAGRINĖJIMO FORMOS

Pasiūlymo raštas, rangos sutarties
ir susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo formos

PASIŪLYMO RAŠTAS

SUTARTIES PAVADINIMAS:

Kam:

Mes išnagrinėjome Sutarties sąlygas, Specifikaciją, Brėžinius ir Sąnaudų žiniaraščius, kitus Žiniaraščius, pridėtą Priedą ir Papildymus Nr. _____, skirtus išvardytiems Darbams vykdyti. Mes siūlome vykdyti ir baigti Darbus bei ištaisyti bet kuriuos jų defektus pagal šio Pasiūlymo, apimančio visus minėtus dokumentus, _____ reikalavimus už _____ sumą (mokėjimo _____ valiutos) arba tokią kitą sumą, kuri gali būti nustatyta pagal šias Sutarties sąlygas.

Mes priimame jūsų siūlymus dėl GNK skyrimo, kaip išdėstyta _____ Žiniaraštyje.

*[Mes užpildėme šį Žiniaraštį, papildydami jį savo siūlymais dėl kito GNK Nario, tačiau šie siūlymai nėra šio pasiūlymo sąlygos].**

Mes įsipareigojame laikytis šio Pasiūlymo iki _____, ir jis išliks mus įpareigojantis bei gali būti akceptuotas bet kada iki tos datos. Patvirtiname, kad Priedai sudaro šio Pasiūlymo rašto dalį.

Jeigu šis pasiūlymas bus priimtas, tai mes pateiksime čia reikalaujamą Atlikimo užtikrinimą, pradėsime Darbus kuo greičiau po Darbo pradžios ir baigsime Darbus, kaip to reikalaujama čia išvardytuose dokumentuose, per Baigimo laiką.

Jeigu ir tol, kol bus parengta ir įsigalios formali Sutartis, šis Pasiūlymo raštas kartu su jūsų jo akceptu turi sudaryti mus tarpusavyje įpareigojančią Sutartį.

Mes suprantame, kad jūs nesate saistomi įsipareigojimo priimti pačios žemiausios kainos arba apskritai kokio nors pasiūlymo, kurį galite gauti.

Parašas _____ asmens _____, tinkamai įgalioto pasirašyti pasiūlymus už _____ ir vardu.

Adresas: _____

Data: _____

* Jeigu konkurso dalyvis nepriima, tai ši pastraipa gali būti išbraukta ir pakeista:

Mes nepriimame jūsų siūlymo dėl GNK skyrimo. Savo siūlymus įtraukėme į Žiniaraštį, tačiau mūsų siūlymai nėra šio pasiūlymo sąlygos. Jeigu tie siūlymai jums nepriimtini, tai siūlome, kad GNK būtų paskirta bendru sutarimu pagal šių Sutarties sąlygų 20.2 punktą.

PASIŪLYMO PRIEDAS

[Pastaba: išskyrus skiltis, kur išdėstomi Užsakovo reikalavimai iki Pasiūlymo pateikimo, būtina įrašyti šią informaciją]

Pavadinimas	Punktas	Duomenys
Užsakovo pavadinimas ir adresas	1.1.2.2 ir 1.3	
Rangovo pavadinimas ir adresas	1.1.2.3 ir 1.3	
Inžinieriaus pavardė ir adresas	1.1.2.4 ir 1.3	
Baigimo laikas	1.1.3.3	_____ dienos
Pranešimo apie defektus laikas	1.1.3.7	365 dienos
Elektroninio ryšio priemonės	1.3	
Taikoma teisė	1.4	
Pagrindinė kalba	1.4	
Bendravimo kalba	1.4	
Teisės naudotis Statybviete terminas . .	2.1	_____ dienos po Darbo pradžios
Atlikimo užtikrinimo suma	4.2	_____ % Priimtos Sutarties sumos ta valiuta ir proporcijomis, kuriomis mokėtina Sutarties kaina.
Įprastinės darbo valandos	6.5	
Kompensacija dėl Darbų uždelsimo . . .	8.7 ir 14.15 (b) . . .	_____ % galutinės Sutarties kainos per dieną ta valiuta ir proporcijomis, kuriomis mokėtina Sutarties kaina.
Sutarta didžiausia kompensacijos dėl uždelsimo suma	8.7	_____ % galutinės Sutarties kainos
<i>Jeigu yra Rezervinių sumų:</i>		
Mokėtinų Rezervinių sumų nustatymo procentas	13.5 (b)	_____ %
Pasiūlymą pasirašiusio asmens inicialai		

Jeigu taikomas 13.8 punktas:

Pataisymai dėl kainos pasikeitimo;

Pataisymų duomenų lentelė (-s) 13.8 mokėjimui kas mėnesį [metai] _____ (valiuta)

Koeficientas; rodiklio dydis	Kilmės šalis; rodiklio valiuta	Rodiklio šaltinis; pavadinimas (sąvoka)	Vertė nustatyta datą (-omis)* Vertė Data
a= 0,10 Pastovus			
b= Darbo jėgai			
c= _____			
d= _____			
e= _____			

*Šios vertės ir datos patvirtina kiekvieno rodiklio nustatymą, tačiau nenustato Pradinės datos rodiklių.

Visas išankstinis mokėjimas	14.2	_____ % Priimtos Sutarties sumos
Mokėjimo dalių skaičius ir pasirinktas mokėjimo laikas	14.2	_____
Valiutos ir jų proporcijos	14.2	_____ % _____ valiuta
		_____ % _____ valiuta
Išankstinio mokėjimo grąžinimo pradžia	14.2 (a)	kai mokėjimai sudaro _____ % Priimtos Sutarties sumos atėmus Rezervines sumas
Išankstinio mokėjimo grąžinimo norma	14.2 (b)	_____ %
Sulaikymo procentas	14.3	_____ %
Sulaikomų pinigų riba	14.3	_____ % Priimtos Sutarties sumos

Jeigu taikomas 14.5 punktas:

Mokėjimas už Įrangą ir Medžiagas, vežamas į Statybvieta	14.5 (b)	_____ [sąrašas]
		_____ [sąrašas]
Mokėjimas už Įrangą ir Medžiagas, pristatytas į Statybvieta	14.5 (c)	_____ [sąrašas]
		_____ [sąrašas]
Mažiausia Tarpinių mokėjimo pažymų suma	14.6	_____ % Priimtos Sutarties sumos

Jeigu mokėjimus privaloma padaryti tik valiuta (valiutomis), įvardyta pirmajame Pasiūlymo rašto lape

Mokėjimo valiuta (valiutos) 14.15 kaip nurodyta Pasiūlymo raštuose

Pasiūlymą pasirašiusio asmens inicialai

Jeigu kai kuriuos mokėjimus neprivaloma daryti valiuta (valiutomis), įvardyta pirmajame Pasiūlymo rašto lape:

Mokėjimo valiutos	14.15	
Valiutos vienetas	Valiuta mokamas procentas	Keitimo kursas: Vietos valiutos kiekis už Užsienio valiutos vieneta
Vietos [pavadinimas]		1000
Užsienio [pavadinimas]		
[pavadinimas]		

Laikotarpiai pateikti draudimą:

(a) draudimo įrodymui	18.1	_____ dienos
(b) reikiamiems polisams	18.1	_____ dienos
Didžiausia išskaitoma Užsakovo rizikos draudimo suma	18.2 (d)	_____
Mažiausia atsakomybės trečiajai šaliai draudimo suma	18.3	_____
Data, iki kurios turi būti paskirta GNK	20.2	28 dienos nuo Darbo pradžios
GNK sudaroma	20.2	Arba: _____ vienas atskiras Narys (arbitras), arba: _____ trijų narių GNK
Privalo paskirti (jeigu nesusitariama)	20.3	FIDIC prezidentas arba jo paskirtas asmuo

Jeigu yra Grupės:

Grupių apibrėžimas:

Aprašymas (1.1.5.6 punktas)	Baigimo laikas (1.1.3.3 punktas)	Kompensacija už uždelimą (8.7 punktas)
.....		
.....		
.....		

[Priede aukščiau kursyvu išspausdintas tekstas turėtų padėti konkrečios sutarties sudarytojui, nurodydamas gaires, kurios nuostatos yra tinkamos sutarčiai. Šio kursyvu spausdinto teksto nereikia įtraukti į pasiūlymo dokumentus, nes paprastai jis pasiūlymams netaikomas.]

Pasiūlymą pasirašiusio asmens inicialai

RANGOS SUTARTIS

Ši Sutartis sudaryta _____ metų _____ mėnesio _____ dieną
tarp _____, atstovaujančio _____, toliau vadinamo „Užsakovu“, ir
_____, atstovaujančio _____, toliau vadinamo „Rangovu“.

Kadangi Užsakovas pageidauja, kad Darbai, vadinami _____, turi būti atlikti Rangovo ir
priėmė Rangovo Pasiūlymą vykdyti ir baigti tuos Darbus bei ištaisyti bet kuriuos jų defektus, tai
Užsakovas ir Rangovas susitaria:

1. Šioje Sutartyje žodžiai ir posakiai turi turėti tas pačias reikšmes, kurios jiems atitinkamai priskiriamos toliau minimose Sutarties sąlygose.
2. Turi būti laikoma, kad toliau išvardyti dokumentai sudaro šią Sutartį ir yra suprantami ir aiškinami kaip jos sudedamosios dalys:
 - (a) Akcepto raštas, datuotas _____
 - (b) Pasiūlymo raštas, datuotas _____
 - (c) Papildymai, Nr. _____
 - (d) Sutarties sąlygos
 - (e) Specifikacija
 - (f) Brėžiniai, ir
 - (g) Užpildyti Žiniaraščiai.
3. Atsižvelgiant į mokėjimus, kuriuos Užsakovas privalo padaryti Rangovui, kaip čia toliau minima, Rangovas įsipareigoja Užsakovui atlikti ir baigti Darbus bei ištaisyti bet kuriuos jų defektus pagal Sutarties sąlygas.
4. Užsakovas čia įsipareigoja sumokėti Sutarties kainą Rangovui, atsižvelgdamas į Darbų vykdymą bei jų baigimą ir bet kurių defektų ištaisymą per tą laiką ir tuo būdu, kurie yra numatyti Sutartyje.

Tai patvirtindamos šalys kiekviena pagal savo šalies atitinkamą ir galiojančią teisę sudarė šią Rangos sutartį jos pradžioje nurodytais metais ir dieną.

Pasirašo: _____

Užsakovo įgaliotas ir jo vardu liudytojo
akivaizdoje

Liudytojas: _____

Pavardė: _____

Adresas: _____

Data: _____

Pasirašo: _____

Rangovo įgaliotas ir jo vardu liudytojo
akivaizdoje

Liudytojas: _____

Pavardė: _____

Adresas: _____

Data: _____

SUSITARIMAS DĖL GINČŲ NAGRINĖJIMO

[Vieno asmens GNK]

Sutarties pavadinimas ir aprašymas _____
 Užsakovo pavadinimas ir adresas _____
 Rangovo pavadinimas ir adresas _____
 Nario pavardė ir adresas _____

Kadangi Užsakovas ir Rangovas sudarė Sutartį, tai jie nori kartu paskirti Nari, kuris veiktų kaip nepriklausomas komisijos narys, vadinamas „GNK“.

Užsakovas, Rangovas ir Narys bendrai susitaria:

- Šias Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo sąlygas sudaro „Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrosios sąlygos“, kurios pridėtos prie Bendrųjų sąlygų pirmajame „Statybos sutarties sąlygų“ leidime, 1999 m. išleistame Tarptautinės inžinierių konsultantų federacijos (Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils – FIDIC), ir toliau pateikiamos nuostatos. Tose nuostatose, kurios apima Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų pataisas ir priedus, žodžiai ir posakiai turi turėti tą pačią reikšmę, kokia jiems suteikiama Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrosiose sąlygose.
- [Irašomi Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų pakeitimai, jeigu tokių yra. Pavyzdžiui:
 Procedūrų taisyklėse, pridėtos prie Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų, ____ taisyklė išbraukiama ir pakeičiama: „...“]
- Pagal Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų 6 straipsnį, Nariui turi būti atlyginama šia tvarka:
 Iš anksto sutartas honoraras _____ per kalendorinį mėnesį,
 ir honoraras _____ per dieną.
- Atsižvelgdamas į šiuos atlyginimus, kuriuos turi sumokėti Užsakovas ir Rangovas pagal Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų 6 straipsnį, Narys įsipareigoja veikti kaip GNK (arbitras) ir laikydamasis Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo reikalavimų.
- Užsakovas ir Rangovas, atsižvelgdami į suteiktas paslaugas, solidariai įsipareigoja mokėti Nariui pagal Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų 6 straipsnį.
- Šiam Susitarimui dėl ginčų nagrinėjimo turi būti taikoma _____ teisė.

Pasirašo: _____	Pasirašo: _____	Pasirašo: _____
Užsakovo įgaliotas ir jo vardu liudytojo akivaizdoje	Rangovo įgaliotas ir jo vardu liudytojo akivaizdoje	Narys liudytojo akivaizdoje
Liudytojas: _____	Liudytojas: _____	Liudytojas: _____
Pavardė: _____	Pavardė: _____	Pavardė: _____
Adresas: _____	Adresas: _____	Adresas: _____
Data: _____	Data: _____	Data: _____

SUSITARIMAS DĖL GINČŲ NAGRINĖJIMO

[Kiekvienam trijų asmenų GNK nariui]

Sutarties pavadinimas ir aprašymas _____

Užsakovo pavadinimas ir adresas _____

Rangovo pavadinimas ir adresas _____

Nario pavardė ir adresas _____

Kadangi Užsakovas ir Rangovas sudarė Sutartį, tai jie nori kartu paskirti Nari, kuris veiktų kaip vienas iš trijų asmenų, kurie visi kartu vadinami „GNK“ [ir nori, kad tas narys veiktų kaip GNK pirmininkas].

Užsakovas, Rangovas ir Narys bendrai susitaria:

- Šias Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo sąlygas sudaro „Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrosios sąlygos“, kurios pridėtos prie Bendrųjų sąlygų pirmajame „Statybos sutarties sąlygų“ leidime, 1999 m. išleistame Tarptautinės inžinierių konsultantų federacijos (Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils – FIDIC), ir toliau pateikiamos nuostatos. Tose nuostatose, kurios apima Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų pataisas ir priedus, žodžiai ir posakiai turi turėti tą pačią reikšmę, kokia jiems suteikiama Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrosiose sąlygose.
- [Irašomi Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų pakeitimai (jeigu yra). Pavyzdžiui:
Procedūrų taisyklėse, pridėtos prie Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų, ____ taisyklė išbraukiama ir pakeičiama: „...“]
Pagal Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų 6 straipsnį, Nariui turi būti atlyginama šia tvarka:
Iš anksto sutartas honoraras _____ per kalendorinį mėnesį,
ir honoraras _____ per dieną.
- Atsižvelgdamas į šiuos atlyginimus, kuriuos turi sumokėti Užsakovas ir Rangovas pagal Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų 6 straipsnį, Narys įsipareigoja veikti pagal šios Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo reikalavimus, kaip vienas iš trijų asmenų, kurie kartu veiktų kaip GNK.
- Užsakovas ir Rangovas, atsižvelgdami į suteiktas paslaugas, solidariai įsipareigoja mokėti Nariui pagal Susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo bendrųjų sąlygų 6 straipsnį.
- Šiam Susitarimui dėl ginčų nagrinėjimo turi būti taikoma _____ teisė.

Pasirašo: _____ Pasirašo: _____ Pasirašo: _____

Užsakovo įgaliotas ir jo vardu liudytojo akivaizdoje Rangovo įgaliotas ir jo vardu Narys liudytojo akivaizdoje

Liudytojas: _____ Liudytojas: _____ Liudytojas: _____

Pavardė: _____ Pavardė: _____ Pavardė: _____

Adresas: _____ Adresas: _____ Adresas: _____

Data: _____ Data: _____ Data: _____

FIDIC leidinio "Užsakovo suprojektuotų statybos ir inžinerinių darbų Statybos sutarties sąlygos"
(Raudonoji knyga), antrosios pataisytos laidos lietuvių kalba išleistos 2009 m.

vertimo į lietuvių kalbą patikslinimas

1. **Išbraukti 1.1.4.1 sąvokos žodžius: „kuri turi būti sumokėta“ ir išdėstyti taip:**

„Priimta Sutarties suma“ – Akcepto rašte nurodyta suma, už Darbų atlikimą ir baigimą bei visų defektų ištaisymą.

2. **Pakeisti 8.2 punkto (b) pastraipą ir išdėstyti ją taip:**

„viso Sutartyje nurodyto darbo užbaigimą; **kaip** to reikalaujama, kad Darbai arba Grupė būtų laikomi baigtais **perėmimui** pagal 10.1 punktą [Darbų ir Grupių perėmimas]“

3. **Pakeisti 8.4 punkto pirmą pastraipą ir išdėstyti ją taip:**

„Pagal 20.1 punktą [Rangovo pretenzijos], Rangovui turi būti suteikiama teisė į Baigimo laiko pratęsimą, jeigu baigimas yra ar **bus uždelstas perėmimui** pagal 10.1 punktą [Darbų ir Grupių perėmimas], arba dėl bet kurios iš šių priežasčių.“

4. **Papildyti 8.4 punkto (b) pastraipą ir išdėstyti ją taip:**

„uždelsimo priežastis suteikia teisę pratęsti laiką pagal **bet kurį** šių sąlygų punktą.“

5. **Pakeisti 8.11 punktą ir išdėstyti jį taip:**

„Jeigu sustabdymas, pagal 8.8 punktą [Darbo sustabdymas], truko ilgiau kaip 84 dienas, tai Rangovas gali reikalauti Inžinieriaus leidimo tęsti darbą. Jeigu Inžinierius, gavęs reikalavimą duoti leidimą, per 28 dienas leidimo neduoda, tai Rangovas, pranešęs Inžinieriui, sustabdymą gali laikyti **tos Darbų dalies atšaukimu**, pagal 13 straipsnį [Pakeitimai ir pataisymai], straipsnio nuostatas taikydamas sustabdytai Darbų daliai. Jeigu buvo sustabdyti visi Darbai, tai, pagal 16.2 punktą [Nutraukimas Rangovo iniciatyva], Rangovas gali pranešti apie nutraukimą.“

6. **Pakeisti 12.4 punkto pavadinimą, vietoj „Praleidimai“ rašyti „Darbų atšaukimas“**

7. **Pakeisti Sutarties punktų rodyklėje vietoj „Praleidimai“ rašyti „Darbų atšaukimas“**

8. **Pakeisti 17.1 punkto pirmą pastraipą ir išdėstyti ją taip:**

„Rangovas privalo **garantuoti nuostolių atlyginimą** ir apsaugoti Užsakovą, Užsakovo personalą ir atitinkamus jų atstovus nuo visų pretenzijų, kompensacijų, nuostolių bei išlaidų (įskaitant mokesčius ir išlaidas už teisines paslaugas), atsižvelgdamas į:“

9. **Pakeisti 17.1 punkto antrą pastraipą ir išdėstyti ją taip:**

„Užsakovas privalo **garantuoti nuostolių atlyginimą** ir apsaugoti Rangovą, Rangovo personalą ir atitinkamus jų atstovus nuo visų pretenzijų, kompensacijų, nuostolių ir išlaidų (įskaitant mokesčius ir išlaidas už teisines paslaugas), atsižvelgiant į (1) kūno sužalojimą, negalavimą, ligą arba mirtį, kurie priskirtini kokiam nors Užsakovo, Užsakovo personalo arba kurio nors atitinkamo jų atstovo aplaidumui, tyčiniam veiksmui arba Sutarties pažeidimui, ir (2) dalykus, už kuriuos atsakomybė gali būti neapdrausta, kaip nurodyta 18.3 punkto [Atsakomybės draudimas už padarytą žalą fiziniam asmeniui a už teisines paslaugas), atsižvelgdamas į:“

10. **Pakeisti 17.5 punkto 2 pastraipą ir išdėstyti ją taip:**

„Kai Šalis, gavusi reikalavimą, neatsako kitai Šaliai raštu per 28 dienas, tai turi būti laikoma, kad pirmoji Šalis atsisakė bet kurios teisės į nuostolių **atlyginimą** pagal šį punktą.“

11. **Pakeisti 17.5 punkto 3 pastraipą ir išdėstyti ją taip:**

„Užsakovas privalo **garantuoti nuostolių atlyginimą** ir apsaugoti Rangovą nuo visų pretenzijų, įtarus pažeidimą, kuris yra arba buvo:“

12. **Pakeisti 17.5 punkto 4 pastraipą ir išdėstyti ją taip:**

„Rangovas privalo **garantuoti nuostolių atlyginimą** ir apsaugoti Užsakovą nuo bet kurios kitos pretenzijos, susijusios su (i) bet kurių Prekių gamyba, naudojimu, pardavimu arba importu ar (ii) bet kuriuo projektu, už kurį atsako Rangovas, arba kylančios dėl jų.“

13. **Pakeisti 17.5 punkto 5 pastraipą ir išdėstyti ją taip:**

„Jeigu Šaliai, pagal šį punktą, **garantuojamas nuostolių atlyginimas, tai nuostolius atlyginti garantuojanti** Šalis gali (savo sąskaita) vesti derybas dėl pretenzijos patenkinimo ir kreiptis į teismą arba arbitražą, kuris gali dėl to kilti. Nuostolių **atlyginimą garantuojančios** Šalies sąskaita ir reikalavimu kita Šalis privalo bendradarbiauti sprendžiant ginčą dėl pretenzijos. Ši kita Šalis (ir jos personalas) neturi daryti jokių pareiškimų, kurie galėtų pažeisti **nuostolių atlyginimą garantuojančios** Šalies teises, nebent nuostolių **atlyginimą garantuojanti** Šalis, paprašyta tokios kitos Šalies tai padaryti, nepradėjo jokių derybų, bylinėjimosi arba arbitražo veiksmų.“

FIDIC: UŽSAKOVO SUPROJEKTUOTŲ STATYBOS IR INŽINERINIŲ DARBŲ STATYBOS SUTARTIES SĄLYGOS

ANTROJI PATAISYTA LAIDA LIETUVIŲ KALBA 2009 m.

Originalo 1-ojo angliško 1999 m. leidimo vertimo į lietuvių kalbą antrąją pataisytą laidą išleido
FIDIC įgaliotasis atstovas Lietuvoje UAB „SWECO BKG LSPI“

V. Gerulaičio 1, LT-08200 Vilnius

Telefonai: (8 5) 262 2621; 237 5871

Faksas (8 5) 261 7507

El. paštas: sweco@sweco.lt

Lietuviško leidimo teisės:

© UAB „SWECO BKG LSPI“

Visos teisės apsaugotos

Šį leidinį visą ar dalimis kopijuoti, dauginti galima tik raštu suderinus su leidėju.

Vertė *Virgilijus Savickas*

Vertimą tikrino ekspertai:

inž. *Jonas Šutkus* – Nepriklausomas ekspertas,

juristas *Edmundas Algirdas Krupavičius* – Lietuvos statybininkų asociacija,

inž. *Liudvikas Antanas Skardinskas* – UAB „SWECO BKG LSPI“, Lietuvos statybos inžinierių
sajunga ir Nacionalinis standartizacijos technikos komitetas TK-14 „Projektavimo sistema“,

inž. *Birutė Andrėjauskienė* – UAB „SWECO BKG LSPI“

Redagavo *Kęstutis Saldžiūnas*

Maketavo *Jolita Vingrytė*

Leidinį galima įsigyti iš leidėjo

UAB „SWECO BKG LSPI“

ISBN 978 9986-687-18-4

ENGLISH ORIGINAL

Conditions of Contract for Construction

For Building and Engineering Works Designed by the Employer

ISBN 2-88432-022-9

First Edition 1999

Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils (FIDIC)

P.O. Box 311, CH-1215 Geneva 15, Switzerland

Phone +41 22 799 4905

Fax. +41 22 799 4901

E-mail: fidic.pub@fidic.org

WWW <http://www.fidic.org>

Tarptautinė inžinierių konsultantų federacija (FIDIC)
Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils (FIDIC)

